

Vernieuwd toezicht:
wat het voor u
gaat betekenen

Ontketenen
budgetsites een
prijzenoorlog?

Advocaten zijn
enthousiast over
procesfinanciering

Juni 2014 | nr. 6

'HELE JEUGDZORGKETEN MOET OP DE SCHOP'

**HULPVERLENERS, ADVOCATEN, RECHTERS;
VOLGENS DE KINDEROMBUDSMAN MOETEN ZE ANDERS
GAAN WERKEN OM 'GEESTELIJKE KINDERMISHANDELING' TE STOPPEN.**

Bekijk het eens vanuit een ander perspectief

Het runnen van een eigen praktijk is een mooi avontuur en u geniet daar waarschijnlijk met volle teugen van. Maar u zit niet te wachten op ingewikkelde verzekeringsvraagstukken of problemen met een schadeuitkering. U wilt zich tenslotte bezighouden met vakinhoudelijke zaken. Laat u daarom voor uw zakelijke verzekeringen, zoals uw beroepsaansprakelijkheids- of arbeidsongeschiktheidsverzekering, begeleiden door Niehoff Werning & Kooij. Met meer dan 35 jaar ervaring kennen wij uw beroep en weten wij waar de valkuilen zitten. Zoals de consequenties voor het zakelijk verzekeringspakket bij het samengaan of uiteenvallen van kantoren.

Zekerheid is dichterbij dan u denkt.

www.nwk.nl

Niehoff Werning & Kooij

financieel adviseurs voor advocatuur en notariaat

REDACTIONEEL

Robert Stiphout

#magwatkosten?

Als je geschoren wordt, moet je stilzitten. Maar bij onterechte kritiek moet je niet stilzitten, dan moet je rechtzetten.

In het vorige nummer lichtte het *Advocatenblad* de Nederlandse Orde van Advocaten door. Ook de financiën kwamen aan bod en dat leidde tot een stroom kritische tweets van advocaat Jan Vlug aan zijn ruim duizend volgers. Eén daarvan betrof het *Advocatenblad*: 'Dat drukwerk van de Orde ziet er altijd weer prachtig uit. Evenals de IT Nonsens #magwatkosten.'

Nu is het fijn dat Vlug het *Advocatenblad* prachtig vindt, maar zijn tweet suggereert ook dat de Nederlandse Orde van Advocaten *top dollar* betaalt voor het *Advocatenblad*. Is dat zo? Vlug had in het financieel overzicht in het Ordedossier kunnen lezen dat een advocaat 14,63 euro per jaar betaalt voor het *Advocatenblad*. Dat is 1,22 euro per nummer. Als de Kronieken (vier), de specials (drie) en uitgaven van het *Advocatenblad* voor studenten en starters (twee) apart worden geteld dan betaalt een advocaat per uitgave in 2014 0,70 cent. De website *Advocatenblad.nl* met gelijknamige nieuwsbrief laten we gemakshalve even buiten beschouwing.

Het mag hopelijk duidelijk zijn dat voor dat

bedrag de drukpersen niet gaan draaien. Dat er toch elke maand een *Advocatenblad* verschijnt – dat volgens lezersonderzoek wordt gelezen door 94 procent van de advocaten – komt doordat de Nederlandse Orde van Advocaten de productie van het *Advocatenblad* uitbesteedt.

Momenteel wordt het *Advocatenblad* gemaakt door Sdu Uitgevers en die uitgever verkoopt advertentieruimte in het *Advocatenblad*. Net als publicatiestijdschriften wordt het *Advocatenblad* dus betaald uit inkomsten van lezers (uit de bijdrage aan de landelijke Orde) en advertenties. Het verschil is dat lezers van publicatiestijdschriften meer betalen voor hun waar, maar – toegegeven – die kunnen dan ook opzeggen. Extra voordeel van de constructie waarbinnen het *Advocatenblad* wordt gemaakt, is wel dat de onafhankelijkheid van de redactie ten opzichte van de eigenaar (de Orde) wordt benadrukt. Ondergetekende bijvoorbeeld is in dienst van Sdu Uitgevers.

Over de vraag of 1,22 euro of 0,70 cent veel geld is, kunnen de meningen verschillen. Toen een advocaat me eens vroeg wat de Orde betaalt voor het *Advocatenblad* en ik hem bovenstaand verhaal vertelde, begon die te lachen. 'Dat doet de Orde dan wel weer goed.'

Robert Stiphout

Harry Veenendaal

'De advocaat kiest voor eigen belang, ten koste van zijn cliënt'

PAG. 5

Walter Hendriksen

'De toegang tot de rechter is ernstig in gevaar'

PAG. 60

Dolph Stuyling de Lange

'Op het gebied van kantoororganisatie wordt nogal wat aangeklungeld'

PAG. 53

20 IN BEELD

Uitdaginge beelden

Fotograaf Jan Banning legt internationale omgang met misdaad op beeld vast. 'Je verwacht dat het in Ugandese gevangenis een bees-tenbende is.'

44 ACTUEEL

Getapte jongens

Nergens ter wereld luistert de politie verdachten zoveel af. En agenten zouden sjoemelen met gespreksverslagen om een onderzoek rond te krijgen. Geruchtmakende tapzaken op een rij.

38 ACHTERGROND

Win-win-win-situatie

Cliënten die te weinig geld hebben of de kosten van procederen willen afdekken, kunnen gebruikmaken van procesfinanciering. Wat vinden advocaten ervan?

INTERACTIE

- 3 Mail, @advocatenblad,
Correctie, Poll

ACTUEEL

- 4 Kort, advocatenblad.nl
5 Citaat, cijfers
5 Column Harry Veenendaal
7 Intussen op het Binnenhof

- 9 Gezien
11 Ter zitting
11 Agenda
13 Lawyers for lawyers
15 Turbulent tuchtjaar

FRISSE NEUS

- 18 Esther Brons: 'Er is
genoeg ruimte voor
slimme niches'

ANALYSE

- 24 Het alternatief is bijna
een feit

ACHTERGROND

- 30 Stuntadvocaten

COVER

- 35 Marc Dullaert: 'Het systeem
moet op de schop'

ACHTERGROND

- 42 Bajestaal

MEDIATION

- 47 Kantoor in conflict

CANON

- 49 Stenen voor brood

EVEN OPFRISSEN

- 51 Het recht op informatie van
de ondernemingsraad

PRAKTIJK

- 52 Bedienen om de business

- 52 Column Dolph Stuyling
de Lange

VAN DE ORDE

- 55 Ordeberichten
55 @advocatenorde
56 Transfers
58 Van de tuchtrechter
60 Ten slotte: column van
algemeen deken Walter
Hendriksen

COLOFON

94e jaargang

Het *Advocatenblad*, het maandblad voor de Nederlandse advocatuur, verschijnt 12 keer per jaar (elke laatste donderdag van de maand) en wordt uitgegeven door Sdu Uitgevers. De van de Nederlandse Orde van Advocaten onafhankelijke redactie stelt de inhoud samen.

Hoofredacteur

Robert Stiphout

Redactie

Sabine Droogleeuw Fortuyn en Hedy Jak

Advocaat-redactieleden:

Koert Boshouwers, Anneke Groenewoud, Martijn Maathuis, Robert Malewicz, Christiaan Oberman, Marc Padberg, Leonie Rammeloo, Theo van Schagen, Bart van Tongeren

Beeldredactie

Charlotte Helmer

Vormgeving

Dimdim, Den Haag

Correctie

Sandra Braakmann

Druk

Senefelder Misset, Doetinchem

Citeerwijze

Adv.bl. 2014-6, p.

Aan dit nummer

werken mee

Jan Banning, Maarten Bakker, Erik Jan Bolsius, Paula Boshouwers, Erik van der Burgt, Jiri Büller, Nathalie Gloudemans-Voogd, Walter Hendriksen, Niels Hupkes, Michel Knapen, Lars Kuipers, Inge de Laat, Peter Louwerse, Kim van der Meulen, Chris Nekeman, Robert Sanders, Tatiana Scheltema, Trudeke

Sillevis Smitt, Dolph Stuyling de Lange, Harry Veenendaal, Marian Verburgh en Jolenta Weijers

Redactionele bijdragen

Bijdragen kunnen naar redactie@advocatenorde.nl. Per 500 woorden leveren deze 1 opleidingspunt op. De redactie heeft het recht bijdragen in te korten.

Sdu Uitgevers

Gert Jan Schinkel (uitgever)

Advertenties

Fenneke Rosier en Angela Bruins (media adviseurs)
070-378 05 62
www.sduadverteren.nl,
sdu.adverteren@sdu.nl,
Inzendtermijn:
nr. 7, 11 juni 2014
nr. 8, 16 juli 2014

Abonnementen

Per jaar: 232,50 euro (incl. verzend- en administratiekosten). Studenten: 116 euro. Jaarbanden: 39,95 euro (excl. verzendkosten). Losse nummers: 30 euro (excl. verzendkosten). Alle bedragen zijn excl. btw.

Adreswijzigingen

Sdu Uitgevers klantenservice, 070-378 98 80, Postbus 20014, 2500 EA Den Haag, www.sdu.nl/service; adreswijzigingen van advocaten: adres@advocatenorde.nl.

Bureau van de Orde

Neuhuyskade 94, 2596 XM Den Haag Postbus 30851, 2500 GW Den Haag info@advocatenorde.nl, 070-335 35 35
Helpdesk: helpdesk@advocatenorde.nl, 070-335 35 54

ISSN 0165-1331

Behoudens door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden. Het al dan niet op verzoek van de redactie aanbieden van artikelen aan het *Advocatenblad* impliceert toestemming voor openbaarmaking en vervoelvoudiging t.b.v. de (elektronische) ontsluiting van (delen van) *Advocatenblad* in enige vorm.

Omslag:
Jiri Büller

HOI
KEURMERK

Nederlandse
Uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

MAIL

HART VOOR HET BOEK

De mail van Hans Noppert (bibliotheek Rechtbank Almelo) in het *Advocatenblad* van mei 2014 is mij uit het hart gegrepen. Het preken voor eigen parochie van Evert de Pender schoot mij ook in het verkeerde keelgat en de reactie van Hans Noppert vond ik uitstekend verwoord.

Sinds 1973 (direct na mijn afstuderen aan de Universiteit van Amsterdam) ben ik werkzaam in het juridische boekweten. Daaronder vele jaren bij Boekhandel Scheltema in Amsterdam en de laatste veertien jaar bij de helaas ter ziele gegane boekhandel Wilbro in Tegelen (Venlo). De nadruk lag daarbij op boeken voor de praktijkjurist en dan met name de advocatuur. Ik werk momenteel niet meer voor een specifieke boekhandel maar zorg dat eventuele bestellingen goed uitgevoerd worden.

Voornamelijk uit liefde voor het juridische boek en ook omdat het gedrukte boek in de verdrinking schijnt te komen, lijkt het een goede zaak hier meer aandacht aan te besteden. Geschat wordt dat 75 à 80 procent van de juridische boeken niet digitaal beschikbaar is en daarnaast geven vele juristen ook nu nog de voorkeur aan een gedrukt boek.

Het aantal juridische boeken dat verschijnt (al dan niet in nieuwe editie) lijkt onverminderd, echter de beschikbaarheid is sterk afgenomen. Mogelijkheden om deze boeken eerst ter hand te kunnen nemen zijn momenteel in Nederland helaas minimaal. De informatiestroom is gedigitaliseerd en veelal uiterst vaag gerubriceerd. Als men zeer gericht zoekt, is uitvoerige informatie veelal te vinden, maar de voorinformatie op een specifiek specialisme ontbreekt vaak of is veel te breed.

Paul van Appeven, managing director www.jurilogie.nl

COLD CASE

Wie weet waar het archief van mr. J.H. Rolandus Hagedoorn (1884-1945) zich bevindt? Ik, auteur van de biografie van advocaat-auteur F. Bordewijk, ben gegrepen door de moord op Cornelia Louisa Hoogduin, gepleegd op 26 november 1919 in de Zoetermeerse Meerpolder. De rechtszaak tegen verdachte Gerrit Baars had plaats op 17 mei 1920 voor de Haagse rechtbank. Baars werd verdedigd door advocaat J.H. Rolandus Hagedoorn uit Den Haag en vrijgesproken wegens gebrek aan bewijs.

Mijn onderzoek is vastgelopen. Ik ben op zoek naar advocatenkantoren die materiaal over deze zaak in hun archief hebben. Het kan bijvoorbeeld gaan om de pleitnota van Rolandus Hagedoorn, wiens archief na zijn overlijden is overgenomen door mr. J. Spanjersberg, eveneens uit Den Haag. Mijn onderzoek zal resulteren in een boek. Ik ben te bereiken via reinold.vugs@gmail.com of (079) 341 53 17. De beloning voor de gouden tip is een fles champagne.

Reinold Vugs

MEDIATIONERVARING

Volgende maand bestaat de rubriek mediation één jaar. Paula Boshouwers, mediationadvocaat bij ReulingsSchutte in Amsterdam en auteur van deze rubriek nodigt advocaten uit om hun eigen advocatuurlijke mediationervaringen te sturen naar paulaboshouwers@reulingschutte.nl. Zij zal van de inzendingen een compilatie maken voor de jubileumaflevering van haar rubriek. Boshouwers: 'Discretie gegarandeerd.'

De redactie

@ADVOCATENBLAD

Dindingdingdingding! April 2014 10.000+ bezoekers 8.000+ unieke bezoekers. Kunnen we @Advocatenblad laten herdrukken?

@CharlottesLaw

#Griffierechten 2014 verschuldigd of toch niet? Belangrijk stukje #Fernhout in meinummer @Advocatenblad

@TacovanderValk

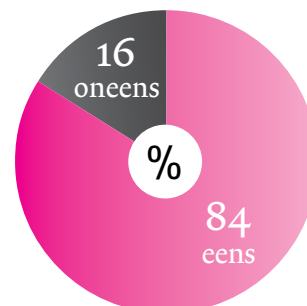
CORRECTIE

In het artikel 'Wat doet het landelijk bureau?' (*Advocatenblad* mei) staan onder meer de werkzaamheden van de Afdeling Beleid & Regelgeving beschreven. Hieraan moet worden toegevoegd dat op deze afdeling bezwaar- en beroepschriften tegen beslissingen van de Algemene Raad en de Raden van Toezicht worden behandeld.

In het artikel 'Zo werkt de Orde' staat dat de hoofdelijke omslag in het arrondissement Noord-Nederland in 2014 540 euro bedraagt. Dat moet het arrondissement Noord-Holland zijn.

POLL

De overheid mag de rekening voor het nieuwe college van toezicht niet neerleggen bij de advocatuur.

Geef ook uw mening op Advocatenblad.nl.

KORT

Eerste lichting stagiaires

Tachtig procent geslaagd

Jolenta Weijers

De Nederlandse Orde van Advocaten is tevreden over de eerste resultaten van de nieuwe beroepsopleiding. Nu tachtig procent van de eerste lichting stagiaires is geslaagd, is duidelijk dat met de nieuwe opleiding de juiste weg is ingeslagen, aldus de Orde.

‘Ik ben wel blij,’ zegt Marjan van der List, als bestuurder van de Orde verantwoordelijk voor de opleidingen. ‘Het is zo’n eerste keer toch spannend hoe het zal uitpakken.’

Er hebben 347 stagiaires examen gedaan. Bij de major strafrecht is 86,3 procent geslaagd, bij de major bestuursrecht 79,3 procent en bij de major burgerlijk recht 79,4 procent. Volgens Van der List werden bij de oude opleiding vergelijkbare slagingspercentages behaald.

Foto: examen ANP-2366352.jpg

Ook coördinator Hermine Masmeyer van de beroepsopleiding is tevreden. ‘Zeker gezien de radicale veranderingen. We hebben nu een paaltje in het veld gezet waarmee de basis is gelegd. Uiteraard gaan we nog evalueren en blijven we waar nodig bijsturen.’

Dat laatste is met name nodig omdat in ‘het veld’ de laatste tijd kritiek klonk vanwege de zwaarte van de opleiding. Zowel Van der List als Masmeyer benadrukt achter de verzwaring van de opleiding te staan. ‘Die was nodig om in de toekomst betere advocaten te kunnen afleveren.’

Wel wordt de komende tijd meer aandacht geschonken aan communicatie met de advocatenkantoren die stagiaires leveren. Masmeyer: ‘Zij zijn nog niet bekend met de nieuwe manier van studeren, en weten nog niet goed wat wij van onze studenten verwachten.’ Van der List: ‘Menig stagiaire heeft op kantoor een robbertje moeten vechten om duidelijk te maken dat de nieuwe studie meer tijd vraagt dan de oude. Maar ik blijf daar achter staan. De nieuwe beroepsopleiding is nodig om de kwaliteit van de advocatuur te verbeteren.’

ADVOCATENBLAD.NL

RECHTSBIJSTAND De Tweede Kamer laat de eerste bezuinigingen op de gesubsidieerde rechtsbijstand niet zomaar passeren. Woensdag 21 mei sprak de Commissie voor Veiligheid en Justitie over de behandeling van een ontwerpbesluit van staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven (VVD), waarmee hij 22,6 miljoen bespaart op de rechtsbijstand. Teeven had het besluit opgenomen in een Algemene Maatregel van Bestuur, die automatisch van kracht was geworden als de Tweede Kamer er niets tegenin had gebracht. Op voorstel van SP-Kamerlid Michiel van Nispen houdt de commissie toch een schriftelijke vragenronde, waarmee de AMvB voorlopig is ‘gestuit’.

WRAKING Het aantal wrakingsverzoeken is voor het eerst sinds jaren gedaald, blijkt uit het jaarverslag van de Raad voor de rechtspraak. Waren er in 2012 nog 659 wrakingsverzoeken, in 2013 waren dat er 626 op een totaal van ruim 1,7 miljoen afgedane zaken. Uit de cijfers blijkt dat slechts een klein

deel van de verzoeken wordt gehonoreerd. In de periode 2011 tot en met 2013 werd vijf procent van de wrakingsverzoeken toegewezen. Het totaal aantal rechtszaken steeg in 2013 tot bijna 1,8 miljoen, een stijging van drie procent ten opzichte van 2012. Dit komt vooral door een toename van het aantal kantonzaken tot bijna 1,1 miljoen (plus zes procent).

PRIVACY De overheid heeft een actieve plicht om de privacy van de burger te beschermen. Het

Britta Böhler: ‘Rechten studeren moet.’

witwassen van buitenlandse intelligence door Nederlandse geheime diensten moet daarom stoppen, betoogde de Coalitie van Burgers tegen Plasterk onlangs bij de Haagse rechtbank. Ondenkbaar, volgens de landsadvocaat. De samenwerking met buitenlandse diensten en de uitwisseling van die data is nodig. Anders komt de veiligheid van de burger in gevaar. Uitspraak volgt op 8 juli.

OPLEIDING Britta Böhler, bijzonder hoogleraar advocatuur, mengt zich in de discussie over de vraag of afgestudeerden die geen rechten hebben gedaan ook advocaat zouden moeten kunnen worden. Zij vindt dat een advocaat rechten moet hebben gestudeerd. ‘Ik snap de problemen wel die sommige advocatenkantoren tegenkomen: stagiaires leren pas wat ze moeten kunnen als ze op kantoor begonnen zijn. En in Engeland kun je bijvoorbeeld Grieks studeren en vervolgens advocaat worden. Maar het hele systeem is daar anders.’

CITAAT

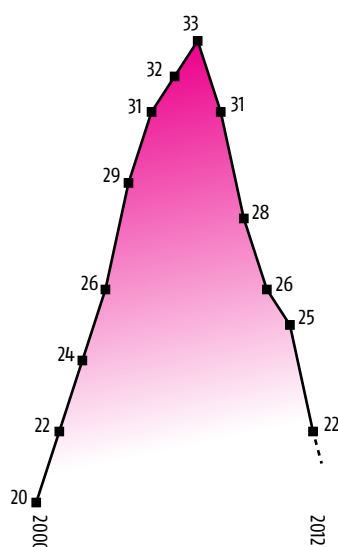
“ Wij zijn van een hoop geklets af zonder dat daarmee de waarheid geweld hoeft te worden aangedaan. ”

Willem Korthals Altes, senior rechter in Amsterdam, wil het liegen van verdachten stoppen en pleit ervoor om verdachten alleen onder ede verklaringen te laten afleggen (*Ivoren Toga*, 16 mei).

CIJFERS

Piek voorbij

Aantal jeugdige verdachten (12-24 jaar) per 1.000 jeugdigen.

COLUMN

Harry Veenendaal

The Wizard of Öz

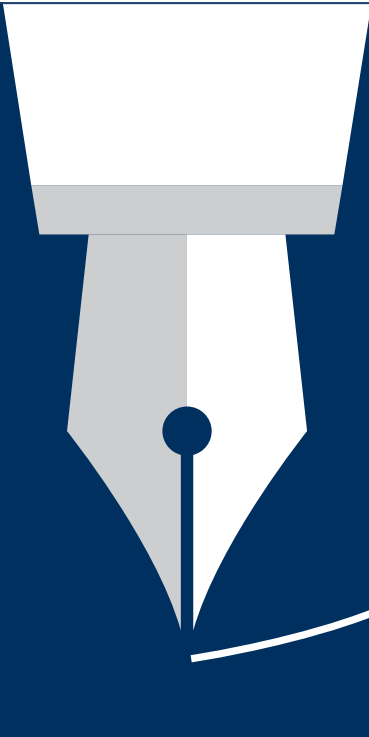
Iedere advocaat die Utrecht als alma mater heeft, kent de winkel van de familie Öz op de Kanaalstraat. Vader Mehmet Öz is de zaak in 1979 begonnen met belegde broodjes en kebab. De zonen zetten 'm voort. Dan slaat de Utrechtse bureaucratie toe. Financiële tegenslag, een discutabele BIBOB-melding met als gevolg daarvan malheur met vergunningen. De familie Öz valt terug op hun advocaat: mr. X uit C. De advocaat gaat met gezwinde spoed aan de slag en weet een eerste onderhandse verkoop op de valreep te voorkomen. Dan gaat het mis.

De familie Öz maakt een substantieel bedrag over op de derdenrekening van de advocaat. Het doel is dat de advocaat de renteachterstand bij de Rabobank lost en op deze wijze op korte termijn een executieveiling voorkomt. Vier weken later staat toch het feitelijk kort geding gepland. Een dag voor de zitting meldt de advocaat dat er nog een taxatierapport gemaakt moet worden. Dat is voor de rechter van belang bij de vaststelling van de executiewaarde. Dat lukt niet op zo'n korte termijn waardoor de panden voor een veel te laag bedrag onderhands worden verkocht. Daarnaast blijkt op de zitting dat het geld dat de familie Öz op de derdenrekening heeft gestort niet is aangewend om de vordering van de Rabobank te lossen. De advocaat geeft als reden dat hij zijn declaraties deels heeft verrekend met dit bedrag. Zonder overleg vooraf.

Vervolgens ontstaat een geschil over de hoogte van de declaraties.

Er zijn vraagtekens te plaatsen bij de aanpak van de advocaat. Het is de vraag of de advocaat voldoet aan het zorgvuldigheidsvereiste door een dag voor het kort geding te vragen om een essentieel procesdocument. Daarnaast valt het, zonder overleg met cliënt, zoeken naar onderhandse kopers in het eigen netwerk van de advocaat niet onder de reikwijdte van reguliere declarabele werkzaamheden.

Ook bestaan er twijfels over de juiste inzage in de financiële consequenties vooraf aan de procedure. Bovendien zijn er geen schriftelijke meldingen geweest dat de declaraties aanmerkelijk hoger zouden uitvallen. Maar het belangrijkste is wel dat de advocaat niet gerechtigd is om zijn declaraties te verrekenen met bedragen die niet als voorschot op de derdenrekening zijn gestort. Dat mag alleen in uitzonderlijke gevallen en alleen met toestemming van de deken. De advocaat kiest voor een eigen belang ten koste van zijn cliënt en dat klemte. Net zoals in de musical de Wizard of Oz uiteindelijk geen tovenaars blijkt te zijn, is de familie Öz dat ook niet en zijn ze de wanhoop nabij. Om deze reden is het verstandig als de tuchtrechter eens naar dit dossier kijkt. Indien vast komt te staan dat de advocaat klachtwaardig heeft gehandeld, zijn het vooral dit soort advocaten die de advocatuur een slechte naam bezorgen.

"Dankzij de
beroepsaansprakelijkheids-
verzekering van M is mijn
financieel dossier op orde"

M-VERZEKERINGEN

Dossier op orde

Iedereen kan een beroepsfout maken, hoe zorgvuldig u ook te werk gaat. Met de beroepsaansprakelijkheidsverzekering van M-verzekeringen beschermt u zich tegen de financiële gevolgen van het maken van een beroepsfout. M geeft u zekerheid en zorgt ervoor dat uw financieel dossier op orde is; voor nu en in de toekomst.

M biedt als specialist verzekeringen voor advocaten, notarissen, accountants en andere business professionals. Door onze inkoopkracht kunnen wij scherpe premies bieden voor een zeer complete dekking. Ook uw dossier op orde met M? Kijk voor ons complete aanbod op www.m-verzekeringen.nl of neem gerust contact met ons op.

M-VERZEKERINGEN.NL

Ringbaan West 240 • Tilburg • T 013 594 28 28 • m@mutsaerts.nl

INTUSSEN OP HET BINNENHOF

Voor advocaten relevante Haagse voornemens en nieuwe wetten.

Marian Verburgh

UITBREIDING GRONDEN VOORLOPIGE HECHTENIS

STATUS Wetsvoorstel 33 360 (Wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de uitbreiding van de gronden voor voorlopige hechtenis) is op 13 mei aangenomen door de Eerste Kamer. GroenLinks, SP, D66, PvdD, OSF en 50PLUS stemden tegen.

INHOUD Het wetsvoorstel voegt aan het Wetboek van Strafvordering gronden voor voorlopige hechtenis toe: verdenking van openlijke geweldpleging, brandstichting, bedreiging, (zware) mishandeling of vernieling in de publieke ruimte of tegen personen met een publieke taak. Denk aan uitgaansgeweld, misdrijven tijdens evenementen zoals voetbalwedstrijden, concerten, dansfeesten en oudejaarsvieringen, in het openbaar vervoer, op stations, dicht bij winkels of uitgaansgelegenheden. Berechting van het misdrijf moet via snelrecht binnen zeventien dagen en vijftien uur plaatsvinden.

IN WERKING Beoogd 1 juli 2014.

BESLUIT STELSELVERNIEUWING RECHTSBIJSTAND I

STATUS Eenieder kan tot 1 juni 2014 via internetconsultatie.nl reageren op het conceptbesluit houdende wijziging van het Besluit eigen bijdrage rechtsbijstand en het Besluit vergoedingen rechtsbijstand 2000 in verband met de invoering

van enige maatregelen in het kader van de stelselvernieuwing gesubsidieerde rechtsbijstand. Het ontwerp is, op 30 april 2014, ook voorgehangen bij de Tweede Kamer (31 753, nr. 82).

INHOUD Dit besluit (BSR I) is de voorlopige uitkomst van verhitte politieke discussies en vormt de eerste (financieel kleinste) tranche van de stelselvernieuwing gesubsidieerde rechtsbijstand (zie onder meer *Kamerstukken II*, 31 753, nrs. 64 en 70). Een wetsvoorstel en een tweede besluit (BSR II) zijn nog in de maak. Beoogde besparing van de gehele stelselherziening: 85,1 miljoen euro. Zie ook *Intussen op het Binnenhof* van december 2013 en januari 2014. BSR I bevat de volgende maatregelen. De eigen bijdrage voor de cliënt gaat, evenals de vergoeding voor de advocaat, tot en met 2018 niet meer jaarlijks omhoog. Daarnaast krijgen bepaalde strafzaken minder punten en wordt de basisvergoeding verlaagd tot – nu – 105,61 euro per punt (was 113 euro in 2011). Verdere verlaging volgt nog. Het conceptbesluit bevat niet alleen bezuinigingen. Per 1 oktober 2013 was een verlaging van de toevoegingsvergoeding voor kennelijk ongegronde vreemdelingenzaken ingevoerd (*Stb.* 2013, 345); deze maatregel wordt nu met terugwerkende kracht tot 15 februari 2014 weer afgeschaft. En voortaan is een minderjarige geen eigen bijdrage meer verschuldigd in geval van een conflict met zijn voogd.

IN WERKING 1 januari 2015 (en deels 15 februari 2014).

KEI DEEL II: CIVIEL HOGER BEROEP EN CASSATIE

STATUS Eenieder kan tot 20 juni 2014 via internetconsultatie.nl reageren 'bij voorkeur aan de hand van concrete

tekstvoorstellen' op het conceptwetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in verband met vereenvoudiging en digitalisering van het procesrecht in hoger beroep en cassatie.

INHOUD Dit is het tweede wetsvoorstel van het Programma Kwaliteit en Innovatie rechtspraak (KEI). Het eerste wetsvoorstel betreft de civiele en bestuursrechtelijke procedure in eerste aanleg en ligt sinds eind april voor advies bij de Raad van State. KEI deel II behelst, kort samengevat: vereenvoudiging van het burgerlijk procesrecht, facilitering van de regievoering door de burgerlijke rechter en digitalisering van procedures. De nieuwe appelprocedure volgt in essentie hetzelfde stramien als de nieuwe procedure in eerste aanleg. In cassatie zijn de wijzigingen beperkter. Een ontwerp Invoeringswet en uitvoerings-AMvB volgen later.

IN WERKING In fasen de komende jaren. De inwerkingtreding van de bepalingen voor hoger beroep en cassatie zal gelijk lopen met die voor de eerste aanleg. Dat betekent dat de hoven en de Hoge Raad meedoen in de gefaseerde inwerkingtreding per rechtsgebied. De regionale spreiding van de inwerkingtreding is enkel voor de hoven relevant.

STRAFBAARSTELLING ILLEGALITEIT INGETROKKEN

Wetsvoorstel 33 512 (Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de strafbaarstelling van illegaal verblijf van vreemdelingen in Nederland) is door de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie bij brief aan de Tweede Kamer van 14 mei ingetrokken. Dit naar aanleiding van de op 1 april tussen de coalitiefracties gemaakte afspraken.

Wilt u genieten
van een
ongestoorde
vakantie?

Dat kan wanneer u de juridisch secretaresses van Europark inschakelt. Tijdens uw afwezigheid wordt uw kantoor tegen bescheiden kosten door ons uitstekend vertegenwoordigd.

- Telefonische bereikbaarheid door juridisch secretaresses volgens uw instructies, inclusief afspraken en agendabeheer
- In voorkomende gevallen leggen wij contact met uw zakenwaarnemer
- Duidelijke terugbelnotities met datum, tijd, naam cliënt of instantie en telefoonnummer
- Bij afwezigheid van uw secretaresse, worden uw dictaten en correspondentie uitgewerkt door een ervaren juridisch secretaresse van Europark

Kijk op onze website www.europark.nl/advocatuur of mail naar info@europark.nl of bel 055 – 599 78 99 en vraag vrijblijvend een offerte aan.

Blijf in contact met uw cliënten, ook tijdens de vakantie!

LET'S GET MORE SERIOUS

Kluwer Essentials. Dé basis voor ieder advocatenkantoor met ambitie.

Of u nu uw eigen kantoor start of een klein maar groeiend kantoor heeft...
Eén ding is zeker: u wilt uw klanten optimaal van dienst zijn! Dat betekent snel en simpel
toegang tot relevante juridische kennis uit betrouwbare bron.

Kluwer heeft speciaal voor u 'Essentials', een compleet pakket voor een vriendelijke prijs.
U krijgt hiermee actuele online informatie uit **Tekst & Commentaar** en de **Nederlandse
Jurisprudentie**, inclusief **10 PO-punten**. Vanaf slechts € 145 per maand!

Probeer nu
een maand
gratis!

 Kluwer **ESSENTIALS**

kluwer.nl/essentials

GEZIEN

Kippenvelmomenten

Kroongetuige DNA. Onzichtbaar spoor in spraakmakende zaken (De Bezige Bij, 2014) biedt leerzaam inkijkje in forensisch onderzoek.

‘Al die jaren bood het DNA-profiel van dat ene schaamhaartje hoop dat de zaak opgelost zou worden.’ Zeventien jaar moest de moeder van de in 1993 vermoorde Andrea Luten wachten. Toen werd inderdaad in de tot dan uitzichtloze moordzaak een DNA-match gevonden. ‘Kippenvelmomenten’ noemt Lex Meulenbroek het vinden van zulke DNA-matches. ‘Ook voor de deskundige zelf is het telkens weer fascinerend dat iets wat je niet kunt zien, horen, ruiken, voelen en proeven zo cruciaal kan zijn voor het oplossen van misdrijven.’

Deskundige biologische sporen en DNA-onderzoek bij het Nederlands Forensisch Instituut Meulenbroek en tekstschrijver Paul Poley stelden een indrukwekkend overzicht samen van zaken waarin DNA doorslaggevend bleek. In hun boek *Kroongetuige DNA. Onzichtbaar spoor in spraakmakende zaken* beschrijven ze aan de hand van geruchtmakende misdrijven levendig hoe het vakgebied zich de afgelopen decennia ontwikkelde. Ze reconstrueren zaken vanaf de ontdekking van het DNA-profiel in september 1984 door de Britse geneticus Alec Jeffreys. Zo komt de moord op Marianne Vaatstra (1999) voorbij, maar ook de zaak-Dover (2000) waarbij 58 dode, illegale Chinezen in een container werden gevonden. DNA-sporen op de tomatenplantjes in een Rotterdamse loods hielpen bij het oprollen van de voor het transport verantwoordelijke bende.

DNA pleitte keer op keer verdachten vrij en verbond schuldigen aan het misdrijf. ‘Het resultaat van het sporen- en DNA-onderzoek is in feite de stem van degene die niets meer kan zeggen,’ haalt Meulenbroek een rechercheur aan. Maar de deskundige relativeert ook: DNA is geen bewijs. DNA-sporen moeten altijd bekeken worden in samenhang met getuigenissen en resultaten uit ander onderzoek. In het slotwoord leggen kenners uit waarom de rol van DNA-sporen in het strafrecht zal groeien. Een *must-read* voor de leek in het DNA-onderzoek. Leerzaam voor de kenner.

Robert Stiphout

Recht van de geest

Een beetje raar is de naam wel, maar het blog *Ius mentis* heeft verder alles mee.

Blog.iusmentis.com heeft alles mee: veel lezers, interactie en toegankelijke content over een groeiend aandachtsgebied: internetrecht. Het is duidelijk dat jurist en informaticus Arnoud Engelfriet, de man achter *Ius mentis* (‘recht van de geest, want ooit begonnen als IE-blog’), er constant energie in steekt. Engelfriet beantwoordt zelf vragen van de dertigduizend maandelijkse bezoekers, deelt in ruime mate kennis en trekt zo klanten naar zijn adviespraktijk in het ICT-recht. Tijdrovend? Valt mee. Hij zegt zijn blogposts in een halfuur te schrijven. Inspiratie genoeg, want bijna alle teksten komen voort uit vragen van lezers. Iedereen blij.

Erik Jan Bolsius

Juiste prijs

Je kunt net als vroeger een dossier op de weegschaal leggen om als advocaat je prijs te bepalen. Maar anno 2014 zijn er intelligence *tools* als Clocktimizer voor *fee quotes*.

Oud-advocaat Pieter van der Hoeven weet nog hoe hij soms meerdere uren per week bezig was om zogeheten *fee quotes*, totaalprijzen, te maken. Dat deed hij bijvoorbeeld voor ‘*beauty contests*’ (waarbij meerdere kantoren inschrijven op dezelfde klus) aan de hand van omslachtige Excel-bestanden vol codes en omschrijvingen van eerdere zaken. Die ervaring inspireerde hem om Clocktimizer te ontwikkelen.

Deze *tool* is bedoeld om het afgeven van *fee quotes* efficiënter, rendabeler en minder stressvol te maken. Clocktimizer tapt in op het tijdschrijfprogramma: het programma leest de codes en de *narratives*. Bij een nieuwe zaak analyseert het algoritme deze gegevens over soortgelijke, afgeronde dossiers. Op basis daarvan presenteert Clocktimizer een overzicht van de kosten en een risicoprofiel voor het nieuwe project.

De software kan zo helpen grote afschrijvingen en lastige mailtjes over overschreden budgetten te voorkomen. Voorwaarde is wel dat Clocktimizer genoeg data heeft om te analyseren.

Met Clocktimizer hoeven advocaten zich volgens Van der Hoeven niet meer af te vragen of dat nieuwe dossier een enorme *bleeder* gaat worden. De toekomst zal het leren.

Nathalie Gloudemans-Voogd

Van Boekel & Nederlof
advocaten

Wij zoeken een ervaren advocaat/medewerker met meer dan 5 jaar aantoonbare praktijkervaring voor

ARBEIDSRECHT (40 uur)

Onze nieuwe collega moet voldoen aan de volgende eisen:

- hands on mentaliteit
- gedreven en ondernemend
- deskundig en hoog kwaliteitsniveau
- gericht op MKB
- leeftijd: eind dertig/begin veertig

Perspectief: mogelijkheid tot opname in de kostenmaatschap bij gebleken geschiktheid.

Sollicitatie/informatie: mr Joris van Boekel
 T 013 4687600
 M 06 43 08 92 92
 E joris@vanboekelnederlof.nl
 Ringbaan West 304
 5025 VB Tilburg

www.vanboekelnederlof.nl

Gillesse & Winnubst

advocaten

is op zoek naar een

ADVOCAAT (zelfstandig)

Ons kantoor is gevestigd te 's-Hertogenbosch aan de Lekkerbeetjesstraat 1, op loopafstand van de Rechtbank en het station.

wij zoeken: een collega met ervaring die op kostenbasis ons kantoor wil komen versterken.

Interesse? Neem contact op met:
 Jan Gillesse of Dick Winnubst
 Postbus 1602
 5200 BR 's-Hertogenbosch
 tel. nr: 073-6135561
 e-mail: info@gillesse-winnubst.nl
 website: www.gillesse-winnubst.nl

PROCEDEREN IN SPANJE ?

BRESSERS
ADVOCATEN ♦ ABOGADOS

C/ Gran de Gracia, 1, 2º3ª
 08012 Barcelona
 T +34 93 481 36 36
 F +34 93 301 39 04
 M +34 610 963 515
 E info@bresserslaw.com
www.bresserslaw.com

Het atelier van
Anthoula Katsantonis
 voorziet u van:

- deskundigheid
- eerste kwaliteit handgemaakte toga's
- voordelige prijs, toga's vanaf €280,00
- italiaanse lichtgewicht stoffen
- snelle levertijd
- makkelijk, via onze gebruiksvriendelijke website

www.anthoula.nl info@anthoula.nl
 tel.: 070-2500774

anthoula

KB

kb-mappen.nl

de Trias dossiermap

gratis proefmap?
kb-mappen.nl
 of bel 0252-241300

- 6 cm. CAPACITEIT
- 12 KLEUREN
- ELASTIEK
- ONVERSLIJTBAAR

info@kb-mappen.nl
www.kb-mappen.nl

AMSTERDAM-ZUID (nabij Zuid-as) Te huur kleinschalig kantoorpand

van ca. 200m² verdeeld over vier ruime, twee middelgrote vertrekken, één klein vertrek,

archiefruimte en garage. Eigen entree. Volledig

gerenoveerd en o.m. voorzien van nieuwe stoffering,

verlichtingsarmaturen en databekabeling.

Huurprijs € 55.000,- per jaar. Informatie tel. 06-28888778.

Juni
2014

TER ZITTING

Eigen rechter

Soms heb je een verdachte die zijn eigen vonnis al heeft uitgesproken.

Lars Kuipers

Mijnheer M. werkt als ambulante hulpverlener in de Achterhoek. Op maandagmiddag 16 september 2013, op weg naar een afspraak met een cliënt, sprong het licht op oranje. Kan nog net, dacht hij, en even beroerde hij met zijn voet het gaspedaal. Maar toen hij de stopstreep naderde, sprong het licht op rood. Hij raakte een overstekende fietser. Die brak zijn nek, liep een schedelbasisfractuur op en overleed later die dag in het ziekenhuis.

‘Het is overduidelijk dat ik had moeten stoppen en had kunnen stoppen,’ zegt mijnheer M. ‘Dat is mij verwijtbaar.’

De voorzitter van de meervoudige kamer loopt de feiten door. Die zijn overduidelijk. Onderzoek wees uit dat de installatie deugde. Op het moment dat de fietser overstak, kon het licht voor hem onmogelijk op rood hebben gestaan, en mijnheer M. is door rood gereden. De politie heeft berekend dat het licht al op oranje sprong toen hij nog 57 meter van het licht vandaan was. Voldoende tijd dus om te remmen.

‘Was u misschien bezig met die afspraak die u had?’ vraagt de voorzitter.

‘Ik werk met mensen met psychische problemen en een verslaving, dan moet je veel nadenken. Maar ik wil dat helemaal niet naar voren brengen.’

‘Dat kan zo zijn,’ legt de voorzitter uit, ‘maar we moeten hier ook kunnen vaststellen in welke mate het u verwijtbaar is wat er is gebeurd, niet alleen wat u ervan vindt. Dus: was u al bezig met die afspraak?’

‘Niet dat ik me kan herinneren.’

De voorzitter leest de slachtofferverklaring voor van de echtgenote. Haar zoon zit in de zaal.

‘Het is verschrikkelijk,’ fluistert mijnheer M.

Gas bijgeven bij oranje licht, door rood rijden en niet goed uitkijken, dat mag je grove schuld noemen, vindt de officier van justitie. Ze houdt rekening met het werk van de verdachte en eist de maximale taakstraf van 240 uur, een rijontzegging van één jaar en een boete van duizend euro. Met zo’n schuldbezuurde cliënt heb je als advocaat weinig speelruimte. Bij een ander zou ze misschien een poging doen om de zaak terug te brengen tot artikel 5 Wegenverkeerswet, maar nu beperkt zijn advocaat zich tot de omstandigheden. ‘Het steekt allemaal erg nauw. Een zaak als deze zou een wake-upcall moeten zijn voor iedereen die auto rijdt.’

Anders dan de officier van justitie vindt ze daarom dat er geen sprake is van een grove verkeersfout, maar van een aanmerkelijke – een onderscheid dat een wereld van verschil maakt in de strafmaat. ‘Bovendien vind ik dat het verdriet van mijn cliënt een rol zou moeten spelen. Dat draagt hij voor altijd bij zich, dat is een straf op zichzelf.’ Ze bepleit een voorwaardelijke ontzegging.

Het laatste woord is aan mijnheer M.

Hij draait zich om, kijkt de zoon van het slachtoffer aan, voor het eerst, en biedt met stokkende stem zijn verontschuldiging aan. De rechtbank veroordeelt de verdachte twee weken later tot een taakstraf van 240 uur, een ontzegging van 24 maanden waarvan 18 voorwaardelijk, en een boete van duizend euro.

Meer weten? Lees een langere versie van dit rechtbankverslag op www.advocatenblad.nl.

AGENDA

SLIM OMGAAN MET VERANDERENDE MARKT

Op donderdag 5 juni organiseert netwerkgroep Law4ce een light lunch in Kasteel Montfoort. De bijeenkomst staat in het teken van de stelling ‘De veranderende markt vraagt om een slimmere combinatie van de meest elementaire zaken’. Op het vlak van Legal Marketing, Sales, HR, ICT en Financien wordt bekeken hoe de advocatuur zich kan verbeteren. Aanmelden kan via julius.scholten@law4ce.com.

VOORJAARSVERGADERING NEDERLANDSE VERENIGING VOOR PROCESRECHT

De Voorjaarsvergadering van de Nederlandse Vereniging voor Procesrecht (NVvP) heeft op 27 juni 2014 plaats. Het onderwerp van de dag: procedurele en distributieve rechtvaardigheid. Daarbij gaat het om de vraag aan welke eisen het proces moet voldoen om de kans te maximaliseren dat een procespartij, ook als deze in het ongelijk wordt gesteld, de procedure als rechtvaardig ervaart en met de uitkomst verder kan. Sprekers zijn prof. dr. K. van den Bos (hoogleraar Sociale Psychologie en hoogleraar Empirische Rechtswetenschap, Universiteit Utrecht), mr. C.E. Drion (raadsheer, Hoge Raad) en mr. H.M. ten Haaf (advocaat te Amsterdam, bestuurslid NVvP). De vergadering is uitsluitend toegankelijk voor leden van de vereniging. Lid worden van de NVvP kan via deze link en per e-mail via nvvp@nautadutilh.com.

KLEINE KANTORENDAG

Op 27 juni organiseert Sdu Juridische Opleidingen de Kleine Kantorendag 2014. Thema: de ondernemende advocaat: sterker uit de crisis! Mr. Frans Meijer, partner Meijer Consulting Group, spreekt over de stelselvernieuwing van de gefinancierde rechtsbijstand (heeft dit gevolgen voor uw bedrijfsorganisatie?). Marjan van der List, advocaat en lid van de Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, spreekt over de vernieuwde beroepsopleiding. Bijzonder hoogleraar advocatuur Britta Böhrer spreekt over ethiek en de advocatuur. Daarnaast zijn er workshops over onder meer adolescentenstrafrecht, mediation en het nieuwe ontslagrecht. Ook zal de Gouden Zandloper worden uitgereikt voor het beste nieuwe product of de beste nieuwe dienst in 2014. Meer informatie en inschrijven: www.kleinekantorendag.nl.

Een samengesteld gezin is al ingewikkeld genoeg

FLEUR (10)
DOCHTER VAN JEROEN EN MAUD
Is om het weekend bij haar vader

JEROEN (49)
ONDERNEMER
Woont samen met Maria
Ex van Maud

JAYLA (4 MAANDEN)
DOCHTER VAN MARIA EN JEROEN

MARIA (37)
VERKOOPMEDEWERKSTER
Woont samen met Jeroen
Ex van Frank

FELICE (9)
DOCHTER VAN FRANK EN MARIA
Is om het weekend bij haar vader

FRANK (43)
ZONDER WERK
Alleenstaand
Ex van Maria

STANLEY (14)
ZOOON VAN FRANK EN MARIA
Woont 3 dagen per week bij zijn vader

Bereken eenvoudig samengestelde gezinnen in INA

NIEUW!

Met INA brengt u eenvoudig de complexe situatie van een samengesteld gezin in kaart zodat u snel en goed de alimentatie berekent. Om het u makkelijk te maken heeft INA een handige overstapservice. U kunt snel aan de slag. Profiteer nu en gebruik INA voor al uw alimentatieberekeningen.

Bel voor meer informatie 0314 – 358 356 of ga naar www.ina-pfr.nl

INA personen-
en familierecht

Het meest gebruikte alimentatierekenprogramma

Reed Business Media

van Zuethem advocaten

*Thuis in het recht voor
scheepvaart, handel en vervoer!*

Werken als juridische dienstverlener voor de binnenvaart? Wij zoeken:

ADVOCAAT-STAGIAIRE

- ▶ met een afgeronde civielrechtelijke (internationaal gerichte universitaire opleiding;
- ▶ bij voorkeur met enige werkervaring;
- ▶ met inzet, enthousiasme en flexibele werkhouding;
- ▶ met interesse voor de natte praktijk;
- ▶ met goede kennis van de Duitse taal in woord en geschrift.

én

**GEVORDERD
ADVOCAAT-STAGIAIRE /
MEDEWERKER**

- ▶ met een (bijna) afgeronde advocatenopleiding;
- ▶ met interesse voor de natte praktijk;
- ▶ met inzete, enthousiasme en flexibele werkhouding;
- ▶ met goede kennis van de Duitse taal in woord en geschrift.

Reacties -bij voorkeur per e-mail- aan:
Van Zuethem Advocaten
T.a.v. mevrouw D.M. van der Vlies
E-mail : diana@vanzuethem.nl
Internet : www.vanzuethem.nl
Telefoon : 076 - 53 01 777

Vacatures

Een advocaat hoeft niet alles van wapens te weten

Daar zijn gerechtelijk deskundigen voor

Ing. J. van Driel

Postbus 22276
3003 DG Rotterdam
010-4473500 0653208933
contact@fareconsultants.com

A.E. Hartink

van 't Hoffplaats 19
2871 KL Schoonhoven
0622333752
tonhartink@outlook.com

Advocatenkantoor ter overname wegens pensionering

in Rotterdam-West, kantoorruimte (huur)
voor maximaal twee advocaten,
met inventaris en eventueel voortzetting zaken.

Uitsluitend schriftelijke reacties aan
Mr. C.A. Busquet,
Mathenesserweg 197 A, 3027 HT Rotterdam

LAWYERS FOR LAWYERS

‘Onze wetten worden niet nageleefd’

Voor tegengeluiden is in het post-genocide Rwanda van president Paul Kagame geen plaats. Advocaat Laurent Munyandilikirwa verzette zich tegen overheidsbemoeienis en werd uit zijn functie gezet.

Tatiana Scheltema

Amsterdam, Oudemanhuispoort, 7 mei. Tijdens het college ‘Interpretatie en Doctrine bij het Europese Hof van de Rechten van de Mens’ passeren baanbrekende zaken in hoog tempo de revue. Advocaat Laurent Munyandilikirwa kent ze niet allemaal, maar de artikelen van het Mensenrechtenverdrag klinken hem wel degelijk bekend in de oren. ‘Wij hebben dezelfde wetten,’ merkt hij op in de pauze. ‘Alleen: ze worden niet nageleefd.’

Yvonne Donders, de hoogleraar Internationale Mensenrechten op wier uitnodiging Munyandilikirwa het college bijwoont, steekt hem een hart onder de riem. ‘Het heeft tijd nodig,’ zegt ze. ‘Toen het EHRM net bestond, werd het in Europa ook nauwelijks serieus genomen.’

Munyandilikirwa volgt het college aan de Universiteit van Amsterdam tijdens zijn verblijf bij het Shelter City-kandidaten, een project van de Haagse non-gouvernementele organisatie Justitia et Pax voor mensen die in eigen land vanwege hun werk voor de mensenrechten onder vuur liggen. Drie van de vijf Shelter City kandidaten tot nu toe waren advocaat.

Vooraf artikel 11 van het Europese Handvest, het recht op vereniging, heeft zijn volle aandacht. Als voorzitter van de Rwandese Liga voor de Bevordering en Verdediging van Mensenrechten (LIPRODHOR) bekritiseerde Munyandilikirwa steeds vaker openlijk het mensenrechtenbeleid van president

foto: Justice and peace

Laurent Munyandilikirwa (midden) in gesprek bij uitreiking Geuzenpenning in maart.

Paul Kagame, de voormalige Tutsi-legerleider die in 2003 aan de macht kwam en in het westen aanvankelijk werd gezien als een succesvolle technocraat, maar inmiddels toch klassiek Afrikaanse dictatortrekjes ontwikkelt. Onlangs liet Kagame doorschemeren een derde zevenjarige termijn te willen aanblijven, waarvoor een grondwetswijziging nodig zou zijn.

Vorige zomer kwam het tot een uitbarsting. Op 3 juli trokken Munyandilikirwa's LIPRODHOR en twee andere organisaties zich terug uit CLADHO, de Rwandese koepel van non-gouvernementele mensenrechtenorganisaties. Daarmee protesteerde LIPRODHOR tegen de benoeming van een nieuw, regeringsgezind CLADHO-bestuur door de Rwandese Raad voor het Bestuur (RGB). Het is ongewenste inmenging in het bestuur van een non-gouvernementele organisatie, volgens

Munyandilikirwa. ‘Dus benoemden wij een nieuw bestuur, dat vervolgens niet door de RGB werd erkend. Daarom trokken wij ons terug uit de koepelorganisatie.’

Drie weken later schreef een kleine groep regeringsgezinde leden binnen LIPRODHOR een bijzondere ledenvergadering uit zonder het bestuur daarvan op de hoogte te stellen, draaide de beslissing om uit CLADHO te stappen terug, en zette het bestuur af, ook al was aan het minimum vereiste aantal aanwezige leden niet voldaan.

Vlak daarna begonnen ook de dreigtelefoontjes, -sms-jes, en -mails van onbekende afzenders, vertelt Munyandilikirwa. ‘Veel malen per week. Ontzettend vervelend. Je moet gaan bedenken hoe je daarmee omgaat, jezelf beschermen. Ik heb geen bodyguards. Maar ik zorg wel dat ik 's avonds vóór negen uur thuis ben.’

Bestuursrecht Groot pakket voor klein budget

Abonnement op jurisprudentie, commentaar en praktijkinformatie voor de advocaat

Ruim
50%
korting

Bestuursrecht BASIS

"De basis voor ieder kantoor dat zich af en toe bezighoudt met bestuursrecht."

€ 750
=
-52%

Bestuursrecht PLUS

"Ideaal voor het kantoor dat zich volledig richt op bestuursrecht of op een specialisatie daarvan."

€ 850
=
-53%

Bestuursrecht PREMIUM

"Volledigheid op het gebied van bestuursrecht én efficiënt vinden van juridische informatie online."

€ 1050
=
-55%

Een pakket bestaat uit:

- Sdu Commentaar Awb - boek + online
- JB - Tijdschrift Jurisprudentie Bestuursrecht - tijdschrift + online + app
- Kleine Kantoren Dag - event
- Optioneel: PB – Praktijkblad Bestuursrecht - tijdschrift + online + app
- Optioneel: Rechtsorde.nl Basis - juridische zoekmachine

Ga naar www.sdu.nl/bestuursrecht-voordeel en pak die korting!

Voor de producten in dit voordeelpakket geldt een jaarabonnement, met uitzondering van De Kleine Kantoren Dag. Kijk voor onze abonnementsvoorwaarden op www.sdu.nl/service

Deze pakketaanbieding is voor één gebruiker. Wilt u deze producten bestellen voor meerdere gebruikers? Neem dan contact op met onze accountmanager via relatiebeheer@sdu.nl

Turbulent tuchtjaar

Binnenkort publiceren het Hof en de raden van discipline hun gezamenlijke jaarverslag over 2013, met daarin ook commentaar van anderen. Een voorproefje. 'Je ziet nu dat het Hof van Discipline toe wil naar een inhoudelijker toetsing.'

Trudeke Sillevius Smitt

Medio juni publiceren het Hof en de raden van discipline hun gezamenlijke jaarverslag over het turbulente tuchtjaar 2013. Dit keer komen in het verslag niet alleen de tuchtcolleges zelf aan het woord, maar ook mensen 'van buiten'. Wat hebben zij te vertellen? Een preview.

Eén man wist in zijn eentje ongeveer net zoveel stof te doen opwaaien als de rest van de Orde bij elkaar: Bram Moszkowicz. Hoogleraar advocatuur Britta Böhler kent het dossier niet, dus dan moet je bescheiden zijn, zegt ze. Maar: 'Volgens mij heeft de zaak wel laten zien dat het tuchtrecht werkt zonder aanzien des persoons. Een heel bekende advocaat kan zich niet méér veroorloven dan iemand die nooit in de media komt. Ondanks alle aandacht werd de zaak toch vrij sober afgehandeld.' Volgen Böhler is het tuchtrecht voor de beroepsgroep een 'zelfreinigend mechanisme'. Böhler: 'De beroepsgroep kan trouwens ook leren van klachten die ingetrokken of ongegrond verklaard zijn. Ze mogen dan misschien tuchtrechtelijk niet relevant zijn, maar ze laten wel zien waar knelpunten zitten.'

Dat kan zeker gelden voor klachten die partijen tegen de advocaat van de wederpartij indienen. Dat soort klachten maakt bij de tuchtrechter in het algemeen niet veel kans: advocaten moeten nu eenmaal partijdig zijn en hebben veel vrijheid om te bepalen hoe ze de zaak aanpakken. Maar met name in vechtscheidingen is dat een heikel

Foto: ANP

2013: Bram Moszkowicz wordt definitief uit de advocatuur gezet.

onderwerp. Mag de advocaat de modder die de moeder aandraagt over de vader uitstorten – of andersom? Voormalig vFAS-voorzitter Anke Mulder vindt dat advocaten in familiezaken de grenzen van het tuchtrechtelijk toelaatbare niet moeten opzoeken. 'De laatste tijd komt in de tuchtrechtspraak naar voren dat een advocaat in familiezaken ervoor moet waken dat de zaak niet onnodig escaleert, zeker als er kinderen bij betrokken zijn. Dat vind ik een goede ontwikkeling.'

Over verplichte mediation bij vechtscheidingen, waar de laatste tijd stemmen voor opgaan, heeft Mulder twijfels. 'Voor een geslaagde mediation moeten beide partijen het willen, zich sterk genoeg voelen en ook min of meer

gelijkwaardig zijn. Bij een echtscheiding zie je vaak dat de ene partij emotioneel al veel verder is dan de andere. Dan is mediation soms nog een beetje te hoog gegrepen.'

Waar in familiezaken de advocaat dus soms wat minder naar zijn cliënt zou moeten luisteren, is de algemene tendens juist weer dat de advocaat zich wat meer aan de wensen van zijn cliënt gelegen moet laten liggen dan hij gewend was. Naast de advocaat als *dominus litis* doet de advocaat als opdrachtnemer van zijn cliënt zijn intrede in het advocatentuchtrecht.

Lijdelijk

Quirine Falger, rechter, lid van een tuchtcollege in de gezondheidszorg én

advocatentuchtrechter: 'Tot voor kort toetste de tuchtrechter de kwaliteit van de dienstverlening van de advocaat nogal marginaal. De advocaat had een grote vrijheid in de wijze waarop hij de zaak aanpakte. De tuchtrechter stelde zich lijdelijk op: hij was afhankelijk van hetgeen de klager naar voren bracht, en ging niet zelf achter de feiten aan. Je ziet nu dat het Hof van Discipline toe wil naar een inhoudelijker toetsing.' In het medisch tuchtrecht doen ze dat al. 'In de gezondheidszorg heersen veel behandelprotocollen, opgesteld en aanvaard door de betrokken beroepsgroep zelf. De behandelaar die van het protocol afwijkt, zal met een goed verhaal moeten komen want anders is de klacht gegrond. Dergelijke standaarden zijn er in de advocatuur veel minder. Die zullen de tuchtrechters dus in concrete gevallen voor de verschillende specialismen moeten gaan invullen,' zegt Falger.

Onvermijdelijk spelen de ontwikkelingen rond het toezicht in de visie van de geïnterviewden een belangrijke rol. De onafhankelijke tuchtrechtspraak is immers het sluitstuk van het toezicht door de deken. Actiever toezicht kan enerzijds tot meer dekenklachten bij de tuchtrechter leiden, maar zou anderzijds ook tot meer tevredenheid en dus minder klachten van rechtzoekenden kunnen leiden. Volgens Gerard Schouw,

Tweede Kamerlid van D66, was 2013 voor het toezicht 'het uur van de waarheid! Was de advocatuur zelf in staat om schoon schip te maken en noodzakelijke verbeteringen door te voeren? En die ook te waarborgen voor de langere termijn?' Volgens Schouw is de Orde goed bezig en is dat maar goed ook. 'Het had immers niet veel gescheeld of de beroepsgroep was onder een vorm van staatstoezicht geplaatst door staatssecretaris Teeven. Door het harde werk van rapporteur Hoekstra en de deken is dat buitengewoon ongewenste voorstel van tafel.'

Dempende werking

Dekenberaadvoorzitter Bas Martens gaat in op de kantoorbezoeken die de deken sinds 2013 afleggen. En breekt een lans voor de kleine kantoren. Volgens hem komt uit de kantoorbezoeken in het Haagse arrondissement 'zeker niet het beeld naar voren dat eenmanskantoren het gemiddeld genomen slechter hebben geregeld dan kantoorcombinaties. Je hebt fantastische kleine kantoren die hun eigen niche hebben, en grotere kantoren waar het niet goed gaat. De algemene uitlating dat het bij kleine kantoren slechter gaat dan bij grotere, is echt niet waar.'

En hoe is het eigenlijk met de kwaliteit van de klagers? Klagen ze niet te

BEGIN 2014: MINDER KLACHTEN BIJ DE DEKENS

Bas Martens, deken in Den Haag en voorzitter van het Landelijk Dekenberg vertelt in het jaarverslag: 'Over het geheel genomen zijn in het eerste kwartaal van 2014 bij de deken minder klachten binnengekomen dan in het eerste kwartaal van 2013: een daling van 24 procent ten opzichte van vorig jaar.' Maar, voegt Martens er aan toe: 'Pas als het stof een beetje is neergedaald zullen we conclusies kunnen gaan trekken.'

gemakkelijk? De komende Advocatenwet, die nu nog bij de Eerste Kamer ligt, introduceert een griffierecht in de tuchtrechtspraak. Martens: 'De invoering van een griffierecht van vijftig euro voor zaken die bij de raad van discipline aanhangig worden zal een dempende werking hebben. We zullen moeten afwachten of de "veelklagers" – want die heb je ook – zich erdoor laten afschrikken.' Over de toekomstige wettelijke mogelijkheid een advocaat in de kosten van de procedure te veroordelen zegt Martens: 'Het is aan de tuchtrechter daar lijn in te brengen; hij hoeft dat namelijk niet te doen.'

advertentie

Uw ervaren partner in waarheidsvinding

Grant Thornton Forensic & Investigation Services B.V. is ervaren specialist in forensic accounting en forensic IT. Wij maken actief gebruik van de kennis en expertise van collega's uit ruim 120 landen van het Grant Thornton International-netwerk. Wilt u meer weten? Kijk op onze site: www.gt.nl/fis

Neem contact op met één van onze partners:

Peter Schimmel: T 020 - 547 57 57
Mark Hoekstra: T 010 - 270 51 51
E gtfis@gt.nl

Grant Thornton

An instinct for growth™

De Kleine Kantorendag 2014

De ondernemende advocaat: sterker uit de crisis!

Tijdens de Kleine Kantorendag 2014 bespreken wij de aandachtspunten en ontwikkelingen die u als klein kantoor kan gebruiken om sterker uit de crisis te komen. Oplossingen en ideeën staan hierbij centraal. Zowel plenaire lezingen als workshops bieden u een uitdagend programma (met PO punten).

Bestemd voor:
Advocaten, advocaat-stagiaires

Reguliere prijs: € 249,- p.p. ex btw
(Kijk voor eventuele korting op de website)

3

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

PUNTEN
PO
ADVOCATEN

Sdu JURIDISCHE
OPLEIDINGEN

ICT VOOR DE JURIDISCHE PRAKTIJK
LEXON
GROEP

8.30 – 9.15	Inschrijving en ontvangst met om 9.00 uur opening en bespreking van recente ontwikkelingen voor de kleine advocatenkantoren <i>Rachel Hopman en Nico Mookhoek, Sdu Uitgevers</i>
9.15 – 10.00	Groot geleerd, klein gedaan Heeft het wetsvoorstel van mr. Teeven (de stelselvernieuwing van de gefinancierde rechtsbijstand) gevolgen voor uw bedrijfsorganisatie? <i>mr. Frans Meijer, partner Meijer Consulting Group, Utrecht</i>
10.00 – 10.45	De (nieuwe) Beroepsopleiding Advocaten <i>mr. Marjan van der List, advocaat en lid van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten</i> <i>mr. Erwin Damen, advocaat-stagiaire bij Spijker Strafrechtadvocaten, Arnhem</i>
10.45 – 11.00	Pauze
11.00 – 12.00	Workshop ronde 1 (1 PO)
12.00 – 13.00	Lunch
13.00 – 14.00	Workshop ronde 2 (1 PO)
14.00 – 14.45	Workshop ronde 3 (zonder PO)
14.45 – 15.00	Pauze
15.00 – 15.45	Workshop ronde 4 (zonder PO)
15.45 – 16.45	Ethiek en de advocatuur (1 PO) <i>prof. dr. Britta Böhrer, bijzonder hoogleraar advocatuur aan de Universiteit van Amsterdam</i>
16.45 – 17.30	Uitreiking Gouden Zandloper voor het beste nieuwe product of de beste dienst in 2014 en afsluitende borrel <i>Nico Mookhoek, Sdu Uitgevers</i> <i>Mogelijk gemaakt door Ondernemende Advocaat</i>

Kijk voor meer informatie over het programma, de sprekers en de workshops op
www.kleinekantorendag.nl en schrijf u in!

‘Er is genoeg ruimte voor slimme niches’

‘Just do it’ was al door een ander geclaimd, maar anders had de naam van haar kantoor helemaal in het Engels gekund. Esther Brons wil een vernieuwende advocaat zijn met DOEN Legal.

Erik Jan Bolsius

Beeld: Erik van der Burgt

Niets is hetzelfde bij DOEN Legal. Geen secretaresse, geen deftig kantoor en zeker geen A-locatie op de Amsterdamse Zuidas. Esther Brons-Stikkelbroeck en haar zakenpartner Bert-Jan van den Akker werken niet op uurtarief en focussen zich op ‘creatieve ondernemers met ideeën’. De wandeling met Brons start op hun kantoor, in een pand in het hart van Zeist waar dagelijks telkens andere flexibel werkende ondernemers aan komen waaien. De twee hebben er met tegenzin privileges moeten afdwingen, zoals een eigen kantoor en een eigen brievenbus, omdat het moet van de Nederlandse Orde van Advocaten.

Het werkt een stuk inspirerender dan toen ze nog bij een traditioneel kantoor zaten, vertelt Esther Brons tijdens de wandeling rond Slot Zeist. De ambitieuze Brons wilde op haar 22ste, net afgestudeerd, direct als advocate aan de slag. ‘Maar ze vonden me nog een te jong meisje, men zag mij niet bij een ondernemer aan tafel zitten. Nu snap ik dat goed, maar toen was ik er boos over.’

Ze startte haar carrière als innovatieadviseur voor een franchiseorganisatie. Van die drie jaar advieswerk heeft ze nog elke dag plezier. ‘Daarna ging ik aan de slag als advocaat-stagiaire, mijn eerste briefje kwam vol rode strepen terug. Ik had de ondernemer geadviseerd linksaf

Wie is Esther Brons-Stikkelbroeck?

Maandelijks haalt het *Advocatenblad* een frisse neus met een advocaat om al wandelend te praten over werk en leven. Dit keer:

Esther Brons-Stikkelbroeck (1973).

- 1997: afgestudeerd Nederlands recht, Universiteit van Tilburg
- 1997-2000: business consultant Dynova Innovatieadvies
- 2000-2008: advocaat CMS Derks Star Busmann
- 2008-2012: advocaat Dijkstra Voermans
- 2012-heden: advocaat en eigenaar DOEN Legal
- Getrouwd, drie kinderen, Zeist

te slaan. Dat was niet gebruikelijk, ik moest uitgebreid de casus schetsen, twee opties bieden en de keuze aan hem overlaten. Inmiddels weet ik dat ondernemers daar niet altijd op zitten te wachten.’

DOEN Legal wil het imago van de advocatuur opvrijzelen. Brons vraagt klanten vaak of ze nog tevreden zijn. ‘Zo ben ik eventuele problemen voor.

En dat levert klanttevredenheid op, het hoge rapportcijfer op onze site is echt geen marketingpraatje.’ Het levert het nieuwe kantoor veel werk, dus er komt uitbreiding van de formule, al staat niet vast hoe. Franchise is een optie voor de expert franchiserecht. ‘DOEN Legal Groningen, waarom niet? Maar we blijven werken voor creatieve ondernemers met ideeën.’

Ze denkt te weten wat er aan schort bij sommige vakbroeders. ‘Iedereen is dit vak ingegaan om mensen te helpen en veel advocaten doen dat ontzettend goed. Maar advocaten verkopen adviserend, zoals alle inhoudelijke experts. Ze haken snel in op wat er gezegd wordt en geven direct een oplossing. En daarmee mis je de essentie. Stel vragen, luister door, vraag wat de ondernemer wil bereiken. Iedere advocaat is ondernemend bezig, maar echt ondernemen betekent dat je dagelijks beslissingen neemt over de koers van je bedrijf, risico’s neemt. Als je weet wat je per uur kost, kun je ondernemender werken. Ik weet per week wanneer ik genoeg heb omgezet om mijn kosten te betalen en vanaf dat moment kost mijn tijd helemaal niks meer. Dan is er dus ook ruimte voor het begeleiden van een start-up die niet gelijk het volle pond betaalt.’

Esther Brons gelooft dat iedereen het beste met zijn klant voorheeft. 'Maar ze maken het zelden waar.'

Brons weet best dat de bedrijfsvoering niet van de ene op de andere dag verandert, al helemaal niet in een groot advocatenkantoor. 'Als er veel zelfstandige belangen zijn, is dat eigenlijk onmogelijk. De kans voor de advocatuur ligt in het veranderen van de structuur van de organisatie, in een gewoon bedrijf met aandeelhouders en een bestuur.'

Eenheidsworst

In het centrum van Zeist, een eenheidsworst van winkels die je in elke binnenstad in Nederland aantreft, wordt Brons enthousiast over wat ze ziet. 'Kijk, dit vind ik nou zo mooi aan franchise. Ik werk meestal voor de franchisegever, ondernemers die zijn

begonnen met een idee, een concept. En eigenlijk is dat de hele waarde van de onderneming.' Dat franchiseketens elke binnenstad platslaan is niet waar, stelt ze. 'Nee, er is ruimte aan de zij-kanten. Vergelijk het met de advocatuur, daar is ook plaats voor slimme niches naast de grote kantoren.'

Ik denk dat ondernemers een advocaat willen die positief tegen hun probleem aankijkt. Die niet gelijk heel serieus gaat knikken en het lastig vindt, maar vraagt: "Wat wil je bereiken, hoe gaan we daar naartoe werken?" Haar advies: denk heel klantgericht. Wanneer is mijn klant tevreden, wanneer praat hij vol lof over mij? Dat iedereen beweert het beste met zijn

klant voor te hebben, gelooft ze best. 'Maar ze maken het zelden waar.'

Haar pleidooi voor klantgerichtheid klinkt wat Amerikaans en Brons zegt zeker geïnspireerd te zijn door Britse en Amerikaanse vakbroeders. Op een bankje in een park vlak bij kantoor vertelt ze over die inspiratiebronnen. Tien jaar geleden, ze zat nog bij CMS Derks Star Busmann, zag Brons de Engelse marketeers van dit kantoor al een merk bouwen. En pas nog was ze met Van den Akker in New York, tijdens het congres Reinvent Law. In dat walhalla van vernieuwende advocaten en hun adviseurs werden ze bevestigd in hun vernieuwingsdrang. 'We zagen dat we op de goede weg zijn.'

Uitdagende beelden

Fotograaf Jan Banning legt internationale omgang met misdaad op beeld vast. 'Je verwacht dat het in Ugandese gevangenissen een beestenbende is.'

Robert Stiphout

Hoe gaan maatschappijen om met (zware) misdaad? Fotograaf Jan Banning bezocht politiebureaus, gerechtsgebouwen en gevangenissen in Uganda, de Verenigde Staten, Frankrijk en Colombia en legde er de omgang met criminaliteit vast op beeld. Hij hoopt dat zijn fotoproject *Law & Order* kijkers uitdaagt tot het stellen van vragen en dat de beelden tot nadenken stemmen. Banning: 'Is dit de manier waarop we misdaad tegen moeten gaan?' Banning kwam op het idee voor de fotoserie nadat hij de ambtenarij in acht landen fotografeerde voor het fotoproject *Bureaucraties*. Dat inspireerde hem een andere branche van de trias politica op beeld vast te leggen. Banning: 'Het recht is een onderwerp dat maatschappelijk van groot belang is en veel aandacht trekt. Tegelijkertijd wordt het door kunstenaars en fotografen nauwelijks behandeld. Niet pittoresk genoeg. De visuele presentatie is vaak cliché: een hand door de tralies.'

De fotograaf ontdekte dat de omgang met misdaad in de geselecteerde landen anders is dan velen denken. 'Je verwacht dat het in Ugandese gevangenissen een beestenbende is, maar in een westers land als de Verenigde Staten blijkt de omgang met gevangenen eigenlijk minder humaan. De warme tinten van Ugandese gevangenissen en het vele grijs en roestvrij staal in de VS spiegelen mooi het humane gehalte.'

Op 13 juni, vanaf 17.00 uur, zijn de foto's te zien in het kantoor van advocaat Jan-Hein Kuijpers aan de Falckstraat 14 in Amsterdam. Banning organiseert daar een *sneak preview* van zijn werk voor de juridische wereld en hoopt ter plekke met onder meer verkoop van eigen prints genoeg geld te verzamelen om zijn visuele presentatie van het recht in boekvorm uit te geven. Banning: 'Bijvoorbeeld door voorintekeningen.'

Uganda: rechtszaak in Kampala High Court. Tegenover rechter Benjamin Kabuto zit links het Openbaar Ministerie en rechts de verdediging. De man uiterst rechts wordt beschuldigd van moord.

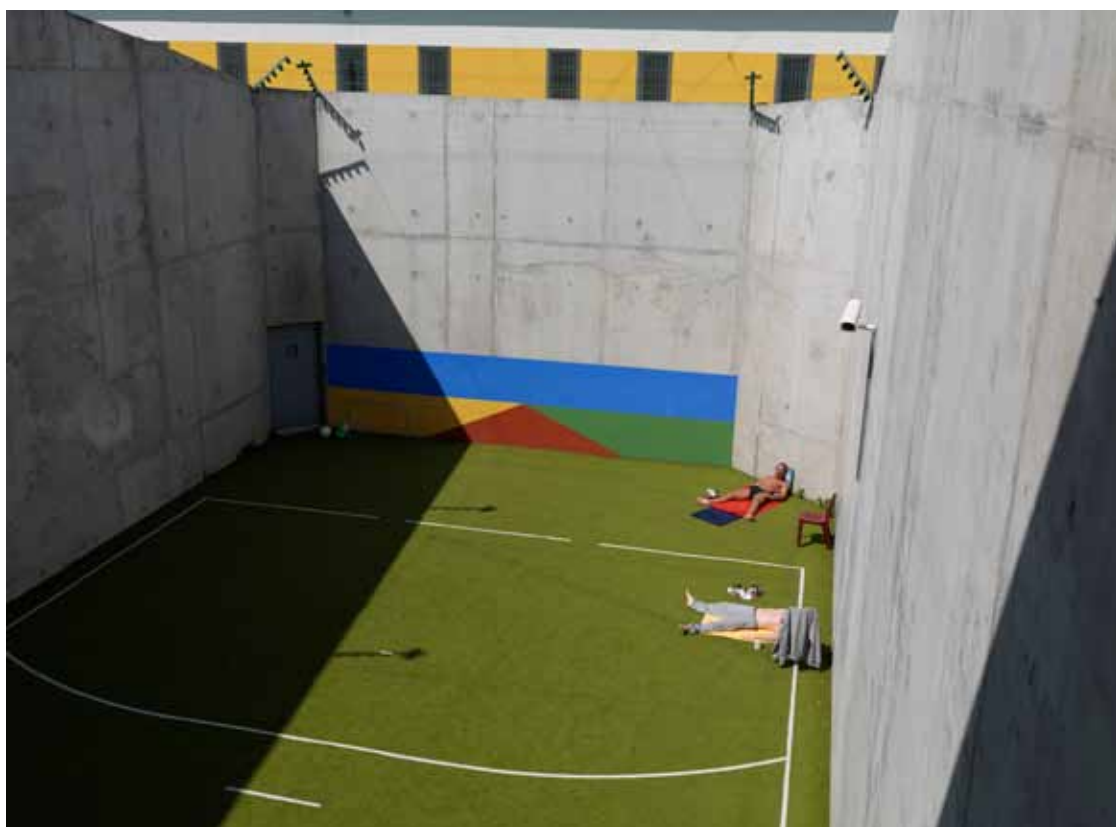

Linksboven: Verdachte van onder meer autodiefstal staat terecht in Milledgeville, Verenigde Staten.

Linksonder: Bewakers in de bezoekeruimte van de Luzira gevangenis in Kampala, Uganda. Links cadet Najjuma en rechts bewaker Ipali.

Rechtsboven: Colombia: Cel in vrouwengevangenis in San Diego. Rosa (links) is veroordeeld tot tien jaar gevangenis wegens samenzwering. Ze zit nu twee jaar en zeven maanden vast. Eliana (rechts) wordt verdacht van poging tot afpersing. Ze zit nu zeven maanden vast. Ze delen hun cel met tien andere vrouwen.

Rechtsonder: Gevangenen genieten van de zon op de luchtruimte van de gevangenis in Lille, Frankrijk.

Het alternatief is bijna een feit

Het toezicht wordt vernieuwd. Welke gevolgen heeft het wetsvoorstel
Wet positie en toezicht advocatuur voor advocaten?

Niels Hupkes en Robert Sanders¹

Illustraties: Floris Tilanus

In maart 2010 publiceerde Arthur¹ Docters van Leeuwen zijn rapport *Het bestaande is geen alternatief* over het toezicht op de advocatuur.² Docters van Leeuwen concludeerde onder meer dat het toezichtstelsel verouderd en obsoleet was en de schijn van afschermende geslotenheid niet kon voorkomen.³ Vervolgens deed hij 23 aanbevelingen om het toezicht op de advocatuur te verbeteren. Het rapport was aanleiding voor de Orde het verbeteren en versterken van het toezicht op de advocatuur ter hand te nemen. Tegelijkertijd bereidde de toenmalige minister van Justitie een voorstel voor dat de Advocatenwet op vele punten zou wijzigen, ook met betrekking tot het toezicht.⁴

In de zomer van 2012 verscheen de tweede nota van wijziging bij het wetsvoorstel tot wijziging van de Advocatenwet.⁵ Omgedoopt tot het wetsvoorstel *Wet positie en toezicht advocatuur* stelde de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie voor om, naast onder andere de kernwaarden en het openbaar maken van tuchtrechtelijke uitspraken, het toezicht op advocaten en de behandeling van klachten over advocaten principieel te wijzigen.

De afgelopen jaren is veel geschreven en gezegd over het wetsvoorstel en de bezwaren van de Orde.⁶ Begin januari 2014 kwam de staatssecretaris met een vierde nota van wijziging die de principiële bezwaren van de Orde tegen het wetsvoorstel wegneemt.⁷ Inmiddels

heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel en enkele amendementen aangenomen en staat het wetsvoorstel geagendeerd voor behandeling in de Eerste Kamer. De verwachting is dat de behandeling van het wetsvoorstel ook in de Eerste Kamer spoedig zou kunnen verlopen en dat het wetsvoorstel grotendeels op 1 januari 2015 in werking kan treden.⁸

Het wetsvoorstel zoals dat nu in de Eerste Kamer wordt behandeld, regelt meer dan alleen (de organisatie van) het toezicht en de klachtbehandeling. Dit artikel beschrijft in het kort een groot aantal wijzigingen vanuit het perspectief van de advocaat. Centraal daarbij staat de vraag wat het wetsvoorstel betekent advocaten die met de gevolgen van het wetsvoorstel te maken krijgen.⁹

¹ Niels Hupkes en Robert Sanders zijn als manager toezicht, respectievelijk senior beleidsadviseur werkzaam op het bureau van de Nederlandse Orde van Advocaten. Zij schrijven dit artikel op persoonlijke titel.

² A.W.H. Docters van Leeuwen, *Het bestaande is geen alternatief. Een verkenning naar verbeteringen in het toezicht op de advocatuur*. Nederlandse School voor Openbaar Bestuur, Den Haag, maart 2010.

³ Docters van Leeuwen, a.w., p. 36.

⁴ In maart 2010 stuurde de minister van Justitie een brief naar de Tweede Kamer waarin hij zijn

visie uiteenzette op het toezicht op de advocatuur (*Kamerstukken II*, 2009–2010, 32123 IV, nr. 87).

In mei 2010 stuurde de minister een wetsvoorstel tot aanpassing van de Advocatenwet naar de Tweede Kamer (*Kamerstukken II* 2009–2010, 32382 nr. 2). Dit wetsvoorstel was het gevolg van het rapport van het rapport Een maatschappelijke Orde van de Commissie Van Wijmen uit 2006.

⁵ *Kamerstukken II* 2011–2012, 32 382, nr. 10.

⁶ Zie o.a. *NJB* 2013/2251 afl. 38, p. 2662 ev. en *NJB* 2014/359, afl. 7, p. 446 e.v. Zie ook www.advocatenorde.nl voor een overzicht van de ontwikkelingen van de afgelopen jaren.

⁷ *Kamerstukken II* 2013–2014, 32 382, nr. 18.

⁸ Het wetsvoorstel biedt de mogelijkheid voor een gefaseerde inwerkingtreding (zie art. VII). Op dit moment wordt bezien of van die mogelijkheid gebruik zal worden gemaakt.

⁹ Voor zover in dit artikel wordt verwezen naar het wetsvoorstel, wordt verwezen naar het voorstel zoals dat nu in behandeling is in de Eerste Kamer (*Kamerstukken I* 2013–2014, 32 382, nr. A). Daar waar verwezen wordt naar wetsartikelen betreft het de artikelen van de Advocatenwet zoals die zullen luiden na inwerkingtreding van het wetsvoorstel.

1. TOEZICHT

Toezicht en handhaving op grond van de Awb

De lokale deken is op grond van de Advocatenwet belast met het toezicht op advocaten.¹⁰ De deken is niet alleen toezichthouder op de naleving van de Advocatenwet, verordeningen en de norm van artikel 46, maar hij wordt ook toezichthouder op de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) in plaats van het huidige Bureau Financieel Toezicht.¹¹

Het wetsvoorstel maakt de deken toezichthouder in de zin van artikel 5:11 Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de deken beschikt over de bevoegdheden op grond van titel 5.2 Awb. Dit betekent ook dat voor advocaten de rechtsbescherming van de Awb geldt, zoals bijvoorbeeld het zwijgrecht en de cautie (art. 5:10a Awb). Tegelijkertijd is de advocaat verplicht om zijn medewerking te verlenen aan onderzoeken van de deken en kan zich daarbij niet beroepen op zijn geheimhoudingsplicht.¹² Nader onderzocht zal moeten worden hoe dit Awb-toezicht in de praktijk zal worden vormgegeven.

Bestuursrechtelijke handhaving

De deken kan naast de bestaande tuchtrechtelijke handhaving in de toekomst ook kiezen voor bestuursrechtelijke handhaving in de vorm van een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete van maximaal 8.100 euro.¹³ Het gaat hierbij om overtredingen die zien op de stage, op de vakbekwaamheid, de klachten- en geschillenregeling, de administratie en de beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Welke specifieke overtredingen in de toekomst bestuursrechtelijk gehandhaafd worden, moet bij verordening worden bepaald. Ook krijgt de deken, als toezichthouder op de naleving van de Wwft, de bevoegdheid

¹⁰ Art. 35 lid 4 jo. art. 45a.

¹¹ Art. 45a leden 1 en 2 nieuw jo. art. 24 lid 6 Wwft.

¹² Art. 45a lid 3.

¹³ Art. 45g.

de Wwft bestuursrechtelijk te handhaven via een last onder dwangsom en een bestuurlijke boete van maximaal 1.000.000 euro.¹⁴

College van toezicht

De gewijzigde Advocatenwet voorziet in de oprichting van een college van toezicht bestaande uit de algemeen deken (tevens voorzitter) en twee externe leden. De taak van dit nieuwe college is toe te zien op de werking van het toezicht en de klachtbehandeling door de deken (stelseltoezicht).¹⁵ Dit college is bedoeld als blik van buiten op het toezicht en de klachtbehandeling. De onafhankelijkheid van dit stelseltoezicht wordt gewaarborgd door de externe leden die worden benoemd bij Koninklijk Besluit.¹⁶ Het college van toezicht is bevoegd om beleidsregels vast te stellen met betrekking tot het toezicht en de klachtbehandeling door de deken.¹⁷ Daarnaast kan het college van toezicht een deken onder andere bij disfunctioneren voordragen voor schorsing of ontheffing als toezichthouder en klachtbehandelaar¹⁸ of ontslag als deken.¹⁹

Raad van de Orde in het arrondissement

De lokale deken wordt exclusief belast met het toezicht op advocaten en daarmee vervalt een van de taken van de raad van toezicht.²⁰ De raad van toezicht oefent straks niet meer zelfstandig toezicht uit op advocaten. In het huidige artikel 26 van de Advocatenwet is nog opgenomen dat de raden van toezicht 'toezien op de naleving van plichten van advocaten als zodanig'; deze bepaling keert niet terug in de nieuwe wet.²¹ De

**De advocaat is
verplicht zijn
medewerking
te verlenen aan
de deken en
kan zich niet
beroepen op zijn
geheimhouding**

overige taken van de raden van toezicht, zoals de bestuurlijke taken en taken met betrekking tot de toetreding tot de advocatuur en met betrekking tot de stage blijven ongewijzigd.

Als gevolg van het wegvallen van de toezichthoudende taken bij de raden van toezicht voldoet volgens de staatssecretaris de naamgeving van de raad van toezicht niet meer. Met dit wetsvoorstel wordt de naam van de raad van toezicht gewijzigd in raad van de Orde in het arrondissement.

2. TUCHTRECHT

Wijzigingen in het tucht(proces)recht

Het wetsvoorstel brengt niet alleen verandering in het toezicht, zoals dat nu in de wet wordt gedefinieerd, maar

ook voor het tuchtrecht voor advocaten. Deze veranderingen vloeien onder meer voort uit de meer zelfstandige positie die de regering ziet voor de tuchterspraak.

Vooraf het tuchtprocesrecht wordt verder uitgewerkt. Daarbij gaat het voor een deel om het codificeren van vaste jurisprudentie van de tuchtrechter. In de nieuwe wet krijgt het beginsel van *ne bis in idem* een plaats²², naast het uitgangspunt dat een geschorste advocaat onderworpen blijft aan het tuchtrecht.²³ Die tuchtrechtelijke verantwoordingsplicht is er ook nog als hij zich inmiddels van het tableau heeft laten schrappen. Ook kan de tuchtrechter bij gegrondverklaring van de klacht beslissen om geen maatregel op te leggen.²⁴ Dit alles is al vaste tuchterspraak, maar krijgt een uitdrukkelijke plaats in paragraaf 4 van de Advocatenwet.

Klachtbehandeling

In de wet worden ook nieuwe (procesrechtelijke) elementen aangebracht. De Advocatenwet krijgt een verder uitgewerkte regeling van de wijze waarop klachten tegen een advocaat moeten worden ingediend en behandeld. Klachten moeten nog altijd schriftelijk bij de deken worden ingediend, maar de wet stelt daarbij dan wel een aantal eisen.²⁵ Het indienen moet door middel van een formeel klaagschrift gebeuren; als de raad van discipline die mogelijkheid biedt, mag dat ook elektronisch.²⁶ Het klaagschrift moet de naam en handtekening van de klager bevatten, en een zo duidelijk mogelijke omschrijving van de klacht en de feiten waarop de klacht rust. De raad van discipline kan de klacht overigens ambtshalve aanvullen.²⁷

Op elk moment in de tuchtprocedure kan het tot een minnelijke schik-

¹⁴ Art. 26 lid 2 jo. art. 27 lid 2 Wwft nieuw jo. art. 13 van het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector.

¹⁵ Art. 45i lid 1.

¹⁶ Kamerstukken II 2013-2014, 32 382, nr. 18, p. 13.

¹⁷ Art. 45h.

¹⁸ Art. 45c.

¹⁹ Art. 45d.

²⁰ Kamerstukken II 2011-2012, 32 382, nr. 10, p. 48-49.

²¹ Art. 10a lid 2.

²² Art. 47b.

²³ Art. 47c.

²⁴ Art. 48 lid 3.

²⁵ Art. 46d lid 4 en 5.

²⁶ Het wetsvoorstel maakt niet duidelijk of elektronisch indienen ook mogelijk is voor de klager.

²⁷ Art. 46d lid 9.

king komen tussen klager en advocaat. Intrekking van de klacht wordt mogelijk tot aan de uitspraak van de raad van discipline, zodat partijen ook nog na de zitting van het tuchtcollege de mogelijkheid van een schikking kunnen onderzoeken.²⁸

Echter, ook na intrekking van de klacht kan de behandeling daarvan worden voortgezet. Dat kan het geval zijn indien de betrokken advocaat daar zelf om verzoekt, of om redenen van algemeen belang.²⁹ De deken wordt dan als klager beschouwd. Ook als de klager overlijdt kan behandeling worden voortgezet. Dit in tegenstelling tot het overlijden van de advocaat. In het laatste geval wordt de behandeling van de klacht gestaakt.³⁰

Klagen minder vrijblijvend

Klagen bij de tuchtrechter wordt voor betrokken partijen minder vrijblijvend. Van de klager zal voortaan een griffierecht worden gevraagd van vijftig euro om de klacht door de raad van discipline behandeld te krijgen.³¹ De inning van het griffierecht vindt plaats door de deken. De klager krijgt het door hem betaalde griffierecht overigens vergoed door de advocaat als de klacht geheel of gedeeltelijk gegrond wordt verklaard.³²

Ook voor de betrokken advocaat kan de procedure bij de tuchtrechter directe financiële consequenties hebben. Aan de lijst met mogelijk op te leggen maatregelen wordt de tuchtrechtelijke geldboete toegevoegd, die maximaal 20.250 euro bedraagt.³³ Deze boete kan tegelijk met een andere tuchtrechtelijke maatregel worden opgelegd en moet worden onderscheiden van de bestuurlijke boete die de deken op kan leggen. Overigens kan ook een weigering om de geldboete te betalen tuchtrechtelijke gevolgen hebben: de raad van discipline kan

indien niet of niet tijdig wordt betaald ambtshalve een maatregel opleggen, tot aan schrapping van het tableau.³⁴

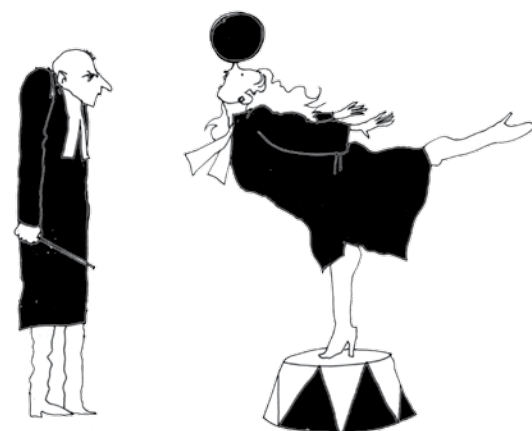
Op dit moment bevat de Advocatenwet een bepaling die de mogelijkheid biedt om schadevergoeding als bijzondere voorwaarde op te leggen bij een voorwaardelijke maatregel. In de nieuwe wettekst is deze mogelijkheid nader geconcretiseerd door de schadevergoeding te maximeren op 5.000 euro en deze schadevergoeding als bijzondere voorwaarde te stellen bij elke op te leggen maatregel.³⁵

De tuchtrechter krijgt tevens de bevoegdheid om de advocaat te veroordelen in de proceskosten indien een maatregel wordt opgelegd. Het kan daarbij gaan om vergoeding van de kosten die de klager in verband met de behandeling van zijn klacht redelijkerwijs heeft moeten maken, of de kosten van de tuchtprocedure aan de zijde van de Nederlandse Orde van Advocaten.³⁶

Tot slot krijgt een advocaat als gevolg van de nieuwe regeling van *'naming and shaming'* langer dan nu het geval is, te maken met openbaarheid van een opgelegde schorsing of schrapping. In de wet wordt vastgelegd dat onherroepelijke (onvoorwaardelijke) schorsingen en schrappingen van het tableau niet alleen door iedereen raadpleegbaar zijn, maar ook op een openbare lijst actief worden gepubliceerd.³⁷

Ontvankelijkheidstoets

De wet krijgt een nadere regeling voor de ontvankelijkheid van de klacht. De deken kan, zoals nu reeds, doorzetting van de klacht niet tegenhouden – mits de klager uiteraard het verschuldigde griffierecht heeft betaald. De voorzitter van de raad van discipline is echter in beginsel verplicht te beslissen tot niet-ontvankelijkheid als het klaagschrift niet binnen de wettelijke termijn van drie jaar is ingediend of als voor de

verweten gedraging al een bestuurlijke boete is opgelegd.³⁸ Voldoet het klaagschrift niet aan de wettelijke eisen dan kan de voorzitter besluiten de klacht niet-ontvankelijk te verklaren. De klager moet dan wel de gelegenheid hebben gehad om binnen een redelijke termijn het verzuim te herstellen.³⁹

In het klaagschrift moet worden vermeld of de klacht is voorgelegd aan de organisatie van de advocaat of aan een klachten- of geschilleninstantie. Indien de klacht betrekking heeft op de hoogte van een declaratie of het geschil daarover is of had kunnen worden voorgelegd aan een klachten- en geschilleninstantie kan de voorzitter de klacht niet-ontvankelijk verklaren.⁴⁰ De voorzitter kan echter ook besluiten de klacht door te sturen naar een bevoegde klachteninstantie als dat nog niet is gebeurd en als de klacht zich daartoe volgens zijn oordeel leent.⁴¹ In de Advocatenwet wordt immers ook een bepaling opgenomen die het college van afgevaardigden opdraagt om in een verordening nadere regels te stellen voor de verplichte aansluiting van advocaten bij een klachten- en geschillenregeling.⁴² Met het oog op een zo mogelijk sluitende regeling voor onder meer het beslechten van declaratiegeschillen wordt bij deze wetswijziging ook de in

28 Art. 47a lid 1.
29 Art. 47a lid 2.
30 Art. 47a lid 5 en 6.
31 Art. 46e lid 1.
32 Art. 46e lid 4.
33 Art. 48 lid sub c.

34 Art. 48aa lid 4.
35 Art. 48b lid 1.
36 Art. 48 lid 6.
37 Art. 8a lid 2 resp. art. 8b.

38 Art. 46g lid 1.
39 Art. 46g lid 3 sub a.
40 Art. 46g lid 3 sub b.
41 Art. 46i lid 1.
42 Vooruitlopend op de wetswijziging zal een conceptverordening aan het college van afgevaardigden worden voorgelegd.

de Wtbz neergelegde begrotingsprocedure afgeschaft.⁴³

Vooronderzoek

Door het groot aantal tussentijdse aanpassingen van het wetsvoorstel zijn er nu twee vormen van vooronderzoek van een klachtzaak in het voorstel opgenomen. Allereerst de gebruikelijke wijze door de deken bij de indiening van een klacht.⁴⁴ Maar ook in het geval dat de voorzitter van de raad van discipline een onderzoek gelast. Dit laatste is een discretionaire bevoegdheid van de voorzitter. De termijnen die worden genoemd in de wet voor het indienen van verweerschrift, repliek en dupliek (telkens vier weken), kunnen door de voorzitter onder meer worden verlengd. De deken is de onderzoeker van dienst als het om het vooronderzoek gaat, tenzij er gronden zijn om een ander als vooronderzoeker aan te wijzen.⁴⁵

De voorzitter bepaalt de omvang van het vooronderzoek, dat ook betrekking kan hebben op andere feiten dan vermeld in het klaagschrift. Hij kan de vooronderzoeker aanwijzingen geven en de vooronderzoeker de mogelijkheid geven bij het tuchtrechtelijk vooronderzoek gebruik te maken van een aantal Awb-bevoegdheden zoals het betreden van plaatsen (art. 5:15 Awb), het vorderen van inlichtingen (art. 5:16 Awb) en inzage van gegevens en bescheiden en deze te kopiëren (art. 5:17 Awb).⁴⁶

De advocaat die de deken (of een andere vooronderzoeker) op bezoek krijgt, kan zich niet met succes op zijn geheimhoudingsplicht beroepen. Dit is overigens in lijn met de praktijk die nu is gebaseerd op Gedragsregel 37.⁴⁷

De tuchtrechter krijgt tevens de bevoegdheid om de advocaat te veroordelen in de proceskosten

Codificatie van kernwaarden

De aanpassingen zijn overigens niet beperkt tot het tuchtprocesrecht. In de Advocatenwet worden de vijf kernwaarden voor de advocatuur gecodificeerd: deskundigheid, vertrouwelijkheid, integriteit, partijdigheid en onafhankelijkheid. Deze kernwaarden, die gelden als de professionele standaard, als richtsnoer voor de tuchtrechter en voor de NOvA als bijzondere wetgever, zijn inhoudelijk niet nieuw en de tuchtrechter pleegt al eens gedragingen aan een van deze kernwaarden te toetsen. Verder is in artikel 46 toegevoegd dat advocaten ook zijn onderworpen aan tuchtrechtspraak ter zake van inbreuken op het bepaalde bij of krachtens de Advocatenwet en de Wwft. Thans worden eventuele inbreuken op deze wetten ook door de tuchtrechter beoordeeld, maar de wijziging van de wet brengt ze als zelfstandige toetsstenen onder de tuchtnorm van artikel 46.

bepalingen die van overeenkomstige toepassing kunnen worden verklaard op het vooronderzoek.

3. OVERIGE ONDERWERPEN

Inschrijving op het tableau

De procedure tot inschrijving op het tableau wordt gewijzigd. Deze wijziging is ingegeven door de Dienstenrichtlijn (2006/123/EG) op grond waarvan een dergelijk verzoek wordt aangemerkt als een verzoek om een vergunning.⁴⁸

Een verzoek tot inschrijving als advocaat moet in de toekomst worden ingediend bij de raad van de Orde in het arrondissement waar de advocaat kantoor wenst te houden.⁴⁹ De raad zendt dit verzoek, inclusief alle bijbehorende stukken, door naar de rechtbank met het oog op de beëdiging van de advocaat. De raad kan weigeren het verzoek in behandeling te nemen op dezelfde gronden als waarop de raad nu verzet kan aantekenen.⁵⁰ Nieuw is echter dat de raad een verzoek ook kan weigeren wanneer de verzoeker eerder als advocaat was ingeschreven en niet voldoet aan de eisen die bij of krachtens verordening aan deze herintreders kunnen worden gesteld.⁵¹ Tegen een weigering van de raad van de Orde een verzoek in behandeling te nemen, kan binnen zes weken bezwaar worden gedaan bij het Hof van Discipline.

Registratie op het tableau

De algemeen secretaris houdt sinds de afschaffing van het verplichte procuraat in 2008 het tableau met daarop de gegevens van alle advocaten. Doel van het tableau is het vaststellen van de hoedanigheid van de advocaat. De registratie op het tableau wordt flink uitgebreid. Naast de huidige naam-, adres- en woonplaatsgegevens, worden ook, voor zover van toepassing, de patroon van een stagiaire geregistreerd en de rechtsgebieden waarop een advocaat is gespe-

⁴³ Zie art. III van het wetsvoorstel, dat bepaalt dat de Wet tarieven in burgerlijke zaken wordt ingetrokken.

⁴⁴ Art. 46d.

⁴⁵ Art. 46f. Alternatief kan het vooronderzoek worden opgedragen aan een andere deken, een plaatsvervangend voorzitter of lid van de raad van discipline of de griffier.

⁴⁶ Art. 46m.

⁴⁷ Art. 46m lid 3. Ook is art. 5:20 lid 2 (verschoningsrecht) niet opgenomen in de lijst Awb-

⁴⁸ Kamerstukken II 2009–2010, 32 382, nr. 3, p. 17–19.

⁴⁹ Art. 2 lid 5.

⁵⁰ Art. 4 lid 1.

⁵¹ Art. 4 lid 2.

cialiseerd, het eventuele lidmaatschap van een specialisatievereniging en of het een cassatieadvocaat betreft. Daarnaast worden ook alle tuchtrechtelijke beslissingen op het tableau geregistreerd en eventuele bestuursrechtelijke beslissingen.⁵²

De gegevens die op het tableau worden geregistreerd (inclusief de tuchtrechtelijke beslissingen en de boetes en lasten onder dwangsom) zijn inzichtelijk voor de advocaat zelf, maar ook voor de raden van de Orde, de Algemene Raad, de algemeen secretaris, het college van toezicht en de raden en het Hof van Discipline.⁵³ Een beperkt deel van de gegevens die op het tableau worden geregistreerd zijn voor iedereen inzichtelijk. Dit zijn onder meer de nawegegevens, maar ook alle onherroepelijke schorsingen en schrappingen van het tableau.⁵⁴

Beroepsopleiding

Met het wetsvoorstel vervalt het curatorium. Het curatorium is nu nog belast met het toezicht op de beroepsopleiding en het examen en dient als beroepsinstantie voor de examens.⁵⁵ Het toezicht op de nieuwe beroepsopleiding komt grotendeels in handen van de Stichting Beroepsopleiding Advocatuur (SBA). Bezwaren tegen de uitslag van een examen worden behandeld door de examencommissie, het beroep door de reguliere bestuursrechter. Er is wel sprake van overgangsrecht; op alle besluiten met betrekking tot de examens die voor inwerkingtreding van het wetsvoorstel zijn genomen blijft het oude recht van kracht.⁵⁶

Verplichting om kantoor te houden – ontheffing bij detachering

Iedere advocaat is verplicht kantoor te houden in één arrondissement en op één locatie. Dit kantoor is het kan-

toor waar de advocaat zijn wezenlijke beroepsactiviteiten verricht en waar het centrum van zijn beroepswerkzaamheden is gelegen en waar de advocaat onder het toezicht van de deken valt.⁵⁷

Voor advocaten die in het buitenland kantoor wensen te houden, blijft het mogelijk om ontheffing te krijgen van deze verplichting. Op verzoek van de Nederlandse Orde is eveneens opgenomen dat een advocaat ook een ontheffing kan krijgen bij detachering.⁵⁸ Hiermee wordt beoogd meer ruimte te geven aan advocaten die tijdelijk bij een

ander kantoor of organisatie kunnen werken zonder dat er een formele kantoorverplaatsing noodzakelijk is.⁵⁹ De Algemene Raad beslist op een verzoek tot ontheffing en is bevoegd voorwaarden te verbinden aan de ontheffing. De raad van de Orde in het arrondissement wordt van tevoren gehoord.

Kwaliteitstoetsen

Met dit wetsvoorstel wordt de Algemene Raad verantwoordelijk gemaakt voor de uitvoering van kwaliteitstoetsen bij advocaten.⁶⁰ De kwaliteitstoetsen, die volgens de staatssecretaris niets met toezicht van doen hebben, hebben tot doel om inzicht te krijgen in de kwa-

liteit van de beroepsuitoefening van individuele advocaten en van de advocatuur als geheel.⁶¹ De kwaliteitstoetsen worden uitgevoerd door deskundigen die door de Algemene Raad worden aangewezen. De kwaliteitstoetsers kunnen in de dossiers van advocaten kijken en beschikken over een geheimhoudingsplicht gelijk aan die van de advocaat en een zelfstandig verschoningsrecht. Hoe de organisatie van de kwaliteitstoetsen er uit komt te zien, is op dit moment onderwerp van nader onderzoek.

Verordeningen ook verbindend voor kantoren

Het college van afgevaardigden kan verordeningen vaststellen in het belang van een goede beroepsuitoefening en ter waarborging van de kernwaarden. Daarnaast krijgt het college van afgevaardigden de opdracht om regels te stellen inzake de vakbekwaamheid van advocaten en de kwaliteit van de beroepsuitoefening, de verplichte aansluiting bij een klachten- en geschillenregeling, een behoorlijke inrichting van de administratie en een beroepsaansprakelijkheidsverzekering.⁶²

Verordeningen zijn in de toekomst niet meer alleen verbindend voor individuele advocaten maar ook voor advocatenkantoren. Het gaat hierbij om rechtspersonen en samenwerkingsverbanden waarbinnen advocaten werkzaam zijn en die uitsluitend de rechtspraktijk uitoefenen of doen uitoefenen door advocaten dan wel door advocaten en andere beroepsbeoefenaren.⁶³

Tot slot

Na ruim vier jaar is de wijziging van de Advocatenwet bijna een feit. Het ziet er naar uit dat het wetsvoorstel op 1 januari 2015 in werking zal kunnen treden. <<

52 Art. 8.

53 Art. 8a lid 1.

54 Art. 8a lid 2.

55 Artt. 9d en 9e.

56 Zie artikel IVB lid 2 van het wetsvoorstel.

57 *Kamerstukken II 2012-2013*, 32 382, nr. 3, p. 22.

58 Art. 12 lid 4.

59 *Kamerstukken II 2012-2013*, 32 382, nr. 14, p. 10.

60 Art. 26.

61 *Kamerstukken II 2011-2012*, 32382, nr. 10, p. 55-57.

62 Art. 28 lid 2.

63 Art. 29 lid 1 sub c.

Stunt advocaten

Op vergelijkingssites bieden advocaten hun diensten aan voor bedragen van honderd euro en lager. Beginnen ze een prijzenoorlog of ontdekken ze juist een gat in de markt?

Peter Louwerse

Voor honderd euro per uur helpt Principe Advocaat uit Capelle aan den IJssel de burger die zijn recht wil halen. Bron: de budgetsite advocatenoverzicht.nl. Maar Rogier Scheele, de man achter Principe Advocaat, reageert verbaasd dat zijn naam op de site prijkt. 'Ik heb me daar aangemeld toen ik pas begon. Ik heb er nooit één klant door gekregen.' De Capelse advocaat werkt feitelijk voor 140 tot 160 euro. 'Maar als een klant via de site bij me komt, dan neem ik hem uiteraard aan voor honderd euro. Voor een toevoeging bij de Raad voor Rechtsbijstand krijg je 104 euro, dus wat is het verschil?'

Op internet duiken steeds meer websites op waar voor stuntprijzen van honderd euro of lager advocatuurlijke diensten worden aangeboden. Advocaten als Scheele gaan daarin mee. Dat roept de vraag op of de websites een prijzenoorlog ontketenen.

Philip de Roos van Legalloyd denkt van wel. Doordat steeds meer juridische informatie digitaal beschikbaar komt en diensten en prijzen van advocaten gemakkelijker te vergelijken zijn, zullen de prijzen dalen, voorspelt De Roos. Zijn eigen site koppelt rechtzoekenden aan advocaten. Technologie drukt volgens hem bovendien de prijzen: 'Veel werk

dat advocaten doen is geen advocatenwerk en rechtvaardigt dus ook geen advocatenprijs.'

Hij denkt dat de invloed op de tarieven zich beperkt tot de onderkant van de markt. Hoogleraar Rob van Otterlo, bijzonder hoogleraar Organisatie van de Juridische Dienstverlening aan de Universiteit van Amsterdam, is het met De Roos eens: 'Op dat segment hebben de prijsvechters effect. Niet op de beloning voor complex juridisch werk.'

Gat in de markt

Bastiaan Hennis, eigenaar van Actie-Advocaat, denkt dat de lage tarieven interessant zijn voor advocaten. 'Ze kunnen op deze manier nog wat verdienen omdat ze kunnen besparen op de kosten van onderhandelingen, offertes en reclame.' De reacties uit de branche zijn wisselend. ActieAdvocaat biedt een advocaat voor 135 euro per uur. Hennis: 'Er zijn advocaten die zeggen dat ze voor 135 euro niet kunnen werken. Maar de aangesloten advocaten zijn enthousiast. Nu kunnen ze hun omzet op peil houden.'

Hennis denkt niet dat zijn site veel invloed heeft op de prijsvorming in de advocatuur. 'Wij pakken er een stuk van de markt bij.' Volgens hem zijn middelgrote kantoren met tarieven tussen 225

en 375 euro te duur voor de doorsneeburger, die echter weer te veel verdient om gesubsidieerde rechtshulp te krijgen. 'Ik neem het op voor de rechtzoekende die nu tussen wal en schip valt. Een gat in de markt.'

De matchingssites hebben elk hun eigen werkwijze. ActieAdvocaat bijvoorbeeld koppelt de klant aan een gespecialiseerde advocaat. De site bestaat drie jaar en werkt met ongeveer vijftig advocatenkantoren, waaronder ook éénpitters. Via XS2Justice kunnen ondernemingen en particulieren juridisch werk aanbesteden bij advocaten en krijgen daarbij een vaste 'totaalprijs'. Legalloyd van Philip de Roos, advocaat en voormalige werknemer van Google, is geïnspireerd door sites als Funda en Booking.com. 'De klant legt in een e-mail zijn juridisch probleem voor, wij vragen offertes aan bij een aantal aangesloten advocaten en vervolgens kan de klant de advocaat uitkiezen.'

Dat de klant ook op Google een advocaat kan zoeken, maakt op De Roos geen indruk. 'Ja, maar dan weet hij niet of die advocaat echt gespecialiseerd is, zelfs niet of het wel een advocaat is. Wij controleren dat. Bovendien hebben we een systeem van *reviews* waarop de cliënt zich kan baseren.'

ONTSLAGZAAK: WAT KOST DAT?

Steekproef onder bemiddelings-sites leert dat prijzen variëren.

De volgende casus werd door het *Advocatenblad* aan verschillende bemiddelingssites voorgelegd. Daarna werd hen gevraagd om een offerte voor een standaard ontslagzaak.

Ik ben bij mijn huidige werkgever vierenhalf jaar in dienst als marketingmedewerker. Vandaag heb ik te horen gekregen dat ik ontslagen word. Mijn baan wordt opgeheven omdat het bedrijf in kleinere vorm wil doorgaan. Al jaren wordt er verlies gedraaid en mijn werkgever wil nu dus een aantal afdelingen sluiten.

Het werk loopt inderdaad al een tijd beoorloogd terug. Mijn marketingbudget is de afgelopen drie jaar steeds ingekrompen. Ik ben de enige medewerker die marketing doet. De directeur wil de marketing voortaan zelf gaan doen.

Aan het eind van het gesprek vandaag kreeg ik een kopie van de ontslagaanvraag. Mijn werkgever zei dat die is ingediend bij het UWV. Tegelijkertijd kreeg ik een voorstel mee in de vorm van een overeenkomst. Mijn werkgever raadt mij aan hierover juridisch advies in te winnen. Ik heb tot volgende week de tijd om te reageren op het voorstel. Ga ik niet akkoord, dan wordt de ontslagprocedure voortgezet.

Het voorstel komt in het kort neer op: per datum akkoord met behoud van loon vrijgesteld van werk; een beëindiging rekening houdende met de opzegtermijn; een vergoeding gebaseerd op de neutrale kantonrechtelijke vergoeding; en indien ik voor het einde van de maand akkoord ga, krijg ik nog één extra maand bovenop de vergoeding mee.

Wat moet ik doen: verweer voeren bij het UWV of instemmen met het beëindigingsvoorstel? Is dit voorstel redelijk of ontbreekt er nog wat?

LegalDutch

Reagerende advocaten: Paul Snijders (advocaat bij Witlox, Snijders Tuzkapan Advocaten). Maaike Roet (advocaat bij KemmersRoet Advocaten).

Offerte: Snijders rekent 600 euro exclusief btw en Roet 500 euro exclusief btw. Snijders: 'Ik raad een procedure bij het UWV of de kantonrechter af omdat een juridisch verweer weinig kansrijk is. Ik adviseer een vaststellingsovereenkomst met de gebruikelijke bedingen te overwegen. Daarvoor moet onderhandeld worden over vergoeding van advocaatkosten en andere onderdelen.' Roet: 'Op het eerste gezicht klinkt het voorstel niet onredelijk. Een regeling met de werkgever verdient daarom de voorkeur boven een gang naar het UWV. Ik moet dit wel eerst toetsen aan de hand van de arbeidsovereenkomst, salarisstrook en een eventueel sociaal plan.'

Advocatenoverzicht

Reagerende advocaten: alleenarbeidsrecht.nl (Henk Jan ten Broeke, geen advocaat). Peter Graafstal (Graafstal Advocaten).

Offerte: Ten Broeke rekent 45 euro exclusief btw in het meest gunstige geval. Ten Broeke: 'Dit lijkt een meer dan redelijk voorstel. Ik check wel of er een addertje onder het gras zit (bijvoorbeeld arbeidsongeschiktheid, een eerder dienstverband dat moet meetellen et cetera). Is dat allemaal niet het geval, dan is het in een uurtje gepiept.' Peter Graafstal rekent voor een adviesgesprek 100 euro exclusief btw. Voor advies en begeleiding van buitengerechtelijk

traject rekent hij 500 euro exclusief btw, voor de procedure rekent hij 1.800 tot 2.500 euro exclusief btw en eventuele griffiekosten. Graafstal: 'Het aanbod is redelijk. Ik adviseer de cliënt daarom mee te werken, maar wel te bedingen dat de afvloeiing zo wordt geformuleerd dat hij geen averij oploopt in verband met WW.'

Advocaten vergelijken

Reagerende advocaten: onbekend, opgave door website.

Offerte: minnelijke schikking: 6 uur x 150 euro = 900 euro exclusief btw en 8 procent kantoorkosten. Procedure UWV: 12 uur x 150 euro = 1.800 euro exclusief btw en 8 procent kantoorkosten. Bodemprocedure: 16 uur x 150 euro = 2.400 euro exclusief btw en 8 procent kantoorkosten.

Xs2Justice

Reagerende advocaten: onbekend, opgave door de website (de zaak wordt gedaan door een jurist).

Offerte: indien buitengerechtelijk wordt voor ondernemers 600 exclusief btw gerekend en voor particulieren 600 euro inclusief btw. Bij een procedure (uitgaande van één zitting) staat voor ondernemers een bedrag van 750 euro exclusief btw en voor particulieren 750 euro inclusief btw. Deze laatste bedragen zijn exclusief reiskosten en eventuele griffierechten. Rob van Rooij van Xs2Justice: 'Bij de buitengerechtelijke procedure besteedt de jurist maximaal zes uur aan de onderhandelingen en het verslag ervan. Als er na zes uur nog geen goede oplossing is, bespreekt de jurist met de cliënt wat het beste vervolg is.'

Legalloyd biedt nog twee diensten aan: een juridische blog en gratis contracten, opgesteld door ervaren advocaten. 'Wij vinden dat je voor deze basiscontracten niet hoeft te betalen,' stelt De Roos. 'Advocaten hebben die op de plank liggen, klanten kunnen dat ook zelf invullen.' Hij vindt het niet verantwoord dat juridische leken dat onbegeleid doen. De software van Legalloyd helpt de klant daarom bij het invullen.

Toch is niet iedereen ervan overtuigd dat de goedkope-advocaat-via-internet toekomst heeft. Volgens jurist/ondernemer Rob van Rooij van XS2Justice hangt het ervan af hoe de verbinding tussen klant en advocaat wordt georganiseerd. Hij noemt kortingen op uurtarieven een sigaar uit eigen doos, omdat de advocaat ter compensatie mogelijk meer uren rekent. Dan is de klant aan het eind van de rit toch duur uit. XS2Justice koppelt de klant daarom aan de beste advocaat

voor de zaak. 'Als de klant de meest geschikte advocaat selecteert, krijgt hij een hoge kwaliteit tegen een lager aantal uren, en dus een lagere totaalprijs,' zegt Van Rooij.

Medeoprichter Sander Oorthuys van Legaltree (één digitale voordeur en huisstijl voor samenwerkende advocaten die op verschillende locaties werken) vindt het te vroeg om te zeggen of de matchingssites toekomst hebben. Hij noemt Legalloyd van Philip de Roos een vernuftig systeem omdat klanten de advocaat kunnen beoordelen. 'Het kantoorprofiel van de advocaat verdwijnt door die reviews naar de achtergrond,' meent hij. 'Creatief, maar het is de vraag of het lukt. Want de juridische markt zit anders in elkaar dan de consumentenmarkt. Als ik een vaatwasser koop, kan ik de kwaliteit goed beoordelen en kan ik dus ook een review schrijven. Maar bij een advocaat ligt dat anders. De cliënt wil de advocaat

persoonlijk kennen. Weinig mensen willen bovendien een review schrijven over een persoonlijke kwestie als een echtscheiding of een strafzaak.'

Professor Van Otterlo is juist optimistisch. 'Er zit marktpotentieel in de groep mensen die voorheen sowieso geen juridische diensten inkochten bij advocaten,' zegt hij.

Voor hem staat wel vast dat alleen kantoren met weinig overhead zoals Principe Advocaat kunnen werken voor tarieven onder de 150 euro. Rogier Scheele ziet er geen been in om voor honderd euro per uur te werken. Hij kan naar eigen zeggen goedkoop zijn omdat hij kleinschalig werkt: hij heeft één advocaat in dienst, houdt er geen dure huisstijl op na en heeft ook geen luxe kantoor. 'We zitten in een bedrijfsverzamelgebouw en delen de overhead met andere bedrijven. Je moet efficiënt werken.'

<<

advertentie

Hoe urgent is uw business development?

En wat is uw plan?

Fonteijn & Partners is een adviesbureau voor advocaten-kantoren en andere juridische dienstverleners.

Het helpt u met de ontwikkeling en uitvoering van concrete business development plannen voor uw huidige en potentiële cliënten. Onze rol is die van ervaren sparring partner die de markt kent en uw taal spreekt.

Pragmatisch als wij zijn prefereren we subliem uitgevoerde plannen die vertrouwen wekken en tot resultaten leiden boven het schetsen van nevelige vergezichten.

Samen met u stellen we een concreet en betaalbaar business development plan op. Een plan dat past bij de aard, omvang en ambitie van uw kantoor, collega's, huidige en toekomstige cliënten. Dat plan voeren we, stap voor stap, samen met u uit.

Hoe urgent is business development voor uw kantoor en wat is uw plan? Neem contact op met Fons Fonteijn (06 - 512 76 492) voor een kennismakingsgesprek en een Quick Scan.

Legadex.com

EXCELLENCE DELIVERED

people
process
software

Juridische dienstverlening is volop in ontwikkeling. Mensen vormen de kern, maar doordachte werkprocessen en juridische software leveren steeds meer voordeel op. Legadex is marktleider in innovatieve bedrijfsjuridische en paralegal diensten. Ook voor inzet van gekwalificeerde paralegals binnen de advocatuur en topkwaliteit in datarooms. Benieuwd wat wij voor u kunnen betekenen? Bel met Hans-Martijn Roos of Luc van Daele via (020) 820 83 96.

LEGADEX

your legal company

Marc Dullaert

Geboren op 31 augustus 1963 in Zutphen

Burgerlijke staat Gehuwd, drie kinderen

Studie: Theologie Amsterdam (1 jaar)

1983-1988 Communicatiewetenschappen, Leuven

1994-1996 Nyenrode Business School

Carrière:

1997-2003 Directeur en aandeelhouder

Ivo Niehe Producties

2003-2009 Directeur en eigenaar D&D Media

2003 Medeoprichter Stichting KidsRights

2005 Initiatiefnemer Internationale

Kindervredesprijs

2011-heden Kinderombudsman

‘Het systeem moet op de schop’

Kinderombudsman Marc Dullaert neemt geen blad voor de mond. Ouders die hun kinderen blootstellen aan een vechtscheiding plegen ‘geestelijke kindermishandeling’ en om dat te voorkomen moet de jeugdzorgketen op de schop. Hulpverlening moet preventief gaan werken, de advocatuur moet erbij aansluiten, mediation moet worden verplicht en de rechter moet de regie nemen.

Tatiana Scheltema

Beeld: Jiri Büller

Om halfnegen ’s ochtends op woensdag 7 mei, de dag dat het interview met Kinderombudsman Marc Dullaert staat gepland, gaat de telefoon. De secretaresse van de Kinderombudsman. Het interview moet worden verzet. ‘Gelukkig, je zit nog niet in de trein.’ Gékkenhuis is het, twee camera-ploegen staan al op de stoep.

‘Dit’ wil zeggen: de voltallige Nederlandse pers te woord staan voor een toelichting op zijn kritiek (die ochtend in *de Volkskrant*) op de ‘idiotie’ manier waarop staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven (VVD) het Kinderpardon tot nu toe had uitgevoerd.

Aan die *cri du cœur* ging het één en ander vooraf. Uit een rapport van de Immigratie- en Naturalisatiedienst van 14 april was gebleken dat nog niet de helft

van de aanvragen van kinderen die voor het Kinderpardon in aanmerking kwamen was gehonoreerd. Diezelfde dag nog had Dullaert de staatssecretaris ‘in een nette brief’ om opheldering gevraagd. Vervolgens hoorde hij drie weken niks.

‘Toen dacht ik: het is niet alleen mijn taak om dingen aan de kaak te stellen, maar ook om transparant te blijven,’ vertelt Dullaert, ruim een week later. ‘Dus heb ik *de Volkskrant* verteld hoe wij hier sinds die brief letterlijk zijn overspoeld met brieven van burgemeesters, kinderen en advocaten die vroegen hoe het nou zat. Toen we in die dossiers gingen spitten, zagen we wat de uitvoering betekende in de praktijk: onderscheid tussen kinderen die onder rijks-, of onder gemeentetoezicht vielen. Er werd een niet-relevant, technisch criterium gebruikt. Terwijl een

groot aantal kinderen hier echt is geworteld. Als een kind ergens langer dan vijf jaar verblijft, is het gehecht aan het land, zoals ook uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken. Dat kinderen op die grond werden afgewezen, vond ik echt idiôôt.’

Om die idiotie aan te tonen, beloofde hij de dossiers van de kinderen openbaar te maken. Daarmee raakte de Kinderombudsman een gevoelige snaar. De zaak-Mauro Manuel, de Angolese jongen die in 2002 op zijn tiende alleen naar Nederland was gekomen en in 2011 door toenmalig minister Gerd Leers (CDA) uitgezet dreigde te worden, lag nog vers in het geheugen. Mogelijk tientallen nieuwe Mauro’s dienden zich aan.

Aan PvdA-fractievoorzitter Diederik Samsom de ondankbare taak om het

straffe beleid van zijn coalitiegenoot aan zowel het publiek als zijn eigen achterban uit te leggen. Missie geslaagd?

Dullaert: 'Ik denk dat men met name geraakt was omdat ik me er zo duidelijk over uitsprak. Dat kwam heel hard aan. Blijkbaar is het nodig om je zo uit te drukken, mensen wakker te schudden.'

Benjamin

Marc Dullaert is er de man niet naar om zich te laten negeren. Zijn verdienste is dat hij de onvervreembare rechten van kinderen in Nederland op de kaart heeft gezet. Sinds zijn aantreden in 2011 liet hij vaak en luid van zich horen. In 2012 bekritiseerde hij de geringe aandacht voor het psychische welzijn van kinderen in het vreemdelingenbeleid. Hij legde het armoedebeleid voor kinderen onder de loep, roerde zich herhaaldelijk in de discussie over pesten op scholen.

Gecontroleerd, dat wel. Zo publiceerde hij de Kinderpardon-dossiers pas op 26 mei, twee dagen vóór de hoorzitting in de Tweede Kamer. Dullaert is van huis uit communicatiewetenschapper en kent het belang van een uitgekiend mediabeleid als geen ander. Eerder was hij directeur en mede-eigenaar van verschillende mediabedrijven van conservatieve signatuur. Zijn benoeming tot Kinderombudsman in 2011, op initiatief van de PvdA, wekte in sommige kringen dan ook verbazing.

Hoezo deze man op deze plek? 'Vergeet niet dat ik al tien jaar met kinderen bezig ben, in internationaal perspectief. In 2003 heb ik Stichting KidsRights opgericht, een organisatie die zich sterk maakt voor kinderrechten wereldwijd. Dat kreeg een enorme zwiep toen ik met het idee kwam voor de Vredesprijs, een soort Nobelprijs voor kinderen. Met KidsRights hebben we al heel wat bereikt: in India bijvoorbeeld hebben we samen met de regering een wet tegen kinder- en vrouwenhandel voor elkaar gekregen die is omarmd door het Supreme Court. Die ervaring en kennis

'Men gaat niet eerst de waarde-discussie aan: wat willen wij voor onze kinderen'

uit het buitenland neem je mee. Dus zo toevallig is het niet.'

Zijn maatschappelijke betrokkenheid kreeg hij van huis uit mee, vertelt Dullaert. In het katholieke zakenmilieu gingen 'koopman en dominee hand in hand'. Vaderskant runde een keten van ijzersmederijen, een soort 'Blokker avant la lettre'. Zijn moeders familie is oorspronkelijk Duits. Van hen leerde hij dat het soms nodig is om voor je idealen te staan. 'Mijn opa had een transportbedrijf. Hij verzette zich al heel vroeg tegen het naziregime. Van de nazi's moesten alle auto's een vlaggetje hebben met een hakenkruis, die brak hij eraf. Uiteindelijk zijn ze gevlucht naar Netterden, een plaatsje bij de grens. Daarna zijn ze opnieuw begonnen met een klein café-tje. Daar komt die enorme drang om er weer bovenop te komen vandaan.'

Dullaert was de jongste van het gezin, 'de benjamin'. 'Dat zijn de gevaarlijkste.' Hij moet er zelf om lachen. Als Kinderombudsman is hij óók een tandeloze tijger. Juridische middelen om beleid af te dwingen heeft de Kinderombudsman niet. 'Maar alles wat ik doe of zeg is *fact based*. Dat hoort bij mijn code. Als er, zeg, maatregelen worden genomen over kinderen tot zeventien jaar, dan toets ik die aan het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Ik ben geen politicus, dat hoort niet bij mijn beroep. Maar ik kan wel zeggen: dit strookt niet met het Kinderrechtenverdrag.'

Het woord macht hoort niet bij de Kinderombudsman. Wat ik wél kan doen, staat in mijn mandaat. Ik adviseer gevraagd en ongevraagd over de uitvoering van kinderbeleid, en over wetten en

kinderbeleid in wording. Dat laatste gaat al verder dan de Nationale ombudsman. Die kan niet adviseren over beleid in wording. Mijn mandaat strekt bovendien niet alleen tot de overheid maar tot alle privaatrechtelijke organisaties die met kinderen te maken hebben. Maar ik heb alleen een adviserende bevoegdheid, en leg verantwoording af aan de Kamer.'

In het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind staat dat de overheid kinderen zo veel mogelijk buiten gerechtelijke procedures houdt. Gebeurt dat in Nederland voldoende?

'Ik heb daar geen *direct* onderzoek naar gedaan. Maar je moet een tussenstap maken. In het Kinderverdrag staat: het primaat voor de zorg voor de kinderen ligt bij de ouders, en op het moment dat de ouders de zorg niet meer kunnen dragen treedt de overheid in. Daar zit spanning, want wanneer is dat? In Nederland moet de Raad voor de Kinderbescherming daarover beslissen, of Bureau Jeugdzorg. Dat is moeilijk, want als de Raad of Bureau Jeugdzorg erbij komt, treden bijna automatisch rechtsgevolgen in werking. Wij hebben als Nederland momenteel de twijfelachtige eer dat we kampioen uithuisplaatsingen en ondertoezichtstellingen zijn. Dat wil dus zeggen dat wij fors gebruikmaken van wettelijke, lees: gerechtelijke maatregelen. Ik hoop dat we dat kunnen terugbrengen.'

Volgens Dullaert is momenteel te zien dat Jeugdzorg zich vernieuwt in verband met de overdracht van de zorg voor kinderen aan de gemeenten. 'Dat is ook een transformatie. Je ziet dat men steeds vaker preventief probeert te werken, met projecten als Signs of Safety waarbij een netwerk gevormd wordt rond kinderen, of Eigen Kracht conferenties waar gezamenlijk naar oplossingen wordt gezocht. Vaak is het kind al geholpen zonder dat rechtsmaatregelen als OTS of uithuisplaatsing worden ingezet.'

Jaarlijks komen ongeveer 3500 kinderen in de knel doordat hun ouders in een vechtscheiding zijn beland. Bijna de

helft van hen komt bij de hulpverlening terecht. 'En het worden er steeds meer. Het is een groeiend maatschappelijk probleem,' zucht Dullaert. Deze maand is het een jaar geleden dat de jongetjes Ruben en Julian door hun vader werden vermoord, een week nadat deze hoorde dat zijn zoontjes onder toezicht van Jeugdzorg waren gesteld. De ouders van Ruben en Julian waren al jaren in een vechtscheiding verwickeld. De zaak zorgde voor ongekende opschudding nadat was gebleken dat ten minste drie hulpverlenende instanties rond het gezin langs elkaar heen werkten en niet in staat waren geweest te helpen.

De Inspectie Jeugdzorg en de Inspectie voor de Gezondheidszorg concludeerden in een 'diepgaand' onderzoek op 30 september dat de hulpverleners geen blaam trof, omdat de factoren die bij vechtscheiding een rol spelen (zoals de juridische strijd tussen de ouders of de financiële afwikkeling van de scheiding) buiten de invloedssfeer van de hulpverleners vallen. In dezelfde periode analyseerde de Kinderombudsman op verzoek van de Kamer 'het feitenonderzoek aan de basis van ingrijpende jeugdzorgbeslissingen' en kwam drie maanden later tot heel andere conclusies. Hulpverleners zijn niet altijd neutraal, en spelen daardoor – wellicht ongewenst – wel degelijk een rol als een echtscheiding uitloopt op een drama.

In het rapport *Is de zorg gegrond?* schreef Dullaert dat het aan waarheidsvinding in de jeugdzorgketen nogal eens schort. 'Wij stelden vast dat met regelmaat fouten optraden in rapportages van Bureau Jeugdzorg en de Raad. Dat feiten en meningen niet van elkaar werden onderscheiden, dat niet duidelijk werd gewogen, dat de handtekening van informanten, zoals een leerkracht op school of de dokter, ontbrak onder wat ze hadden gezegd. Dan is het dus niet geaccordeerd. Vaak was de geschiedenis van een zaak of waren de onderliggende stukken incompleet. Of werd zelf een bloemlezing gemaakt. Dat is nogal wat,

want de rechter neemt zijn beslissing op basis van rapporten. Interessant is dat de familiëkamer in Amsterdam een soort reglement aan Jeugdzorg heeft gestuurd waarin ze zeggen: als uw rapporten niet aan deze criteria voldoen, dan sturen we ze terug.'

Is er tekort aan tijd en geld? Dullaert: 'Directeur Erik Gerritsen van Bureau Jeugdzorg Amsterdam is daar heel duidelijk in. Hij zegt: "Er zit een perverse prikkel in het systeem, want wij worden betaald per ondertoezichtstelling. En een OTS via V en J betaalt beter dan preventieve zorg door VWS." Mijn inzet is dat dat gaat veranderen met de komende stelselwijziging. Want niet alleen het stelsel, ook de organisaties gaan op de schop. Ze moeten wel.'

Pervers

Een dergelijke perverse prikkel zit ook elders in het systeem, namelijk bij advocaten die per procedure worden betaald, zodat het loont om zo veel mogelijk te procederen. 'Het waren advocaten zelf die me daar als eerste op wezen.' Maar de kinderen zijn uiteindelijk de dupe. 'Kinderen zijn eindeloos loyaal, ze kiezen niet tussen vader of moeder. De schade die ouders aanrichten loopt enorm op.'

Wat Dullaert betreft wordt het hele systeem herzien, en komt er een procedure zoals die ook al in veel andere landen (bijvoorbeeld de Verenigde Staten, Noorwegen, Denemarken) geldt. Geen eindeloze procedures en jarenlange strijd in de rechtszaal, maar verplichte mediation en voorlichting aan ouders over wat ze hun kinderen aandoen. Lukt dat toch niet, dan neemt de rechter de regie, onder meer door het benoemen van een Bijzondere Curator, die de belangen van het kind in de gaten houdt. Dat kan een gedragswetenschapper zijn, of een advocaat. 'De figuur bestaat al bijna tien jaar, maar er wordt nauwelijks gebruik van gemaakt: hooguit drie-, vierhonderd keer per jaar, de meeste door de Rechtbank Rotterdam. Bij sommige andere rechtbanken hadden ze er nog nooit van gehoord. Dat was wel even schrikken. Maar bij de koepel van kinderrechtters in Nederland waren ze enthousiast. Die hebben zelfs een werkgroep opgericht.'

Dullaerts pleidooi voor een radicale wijziging van het systeem vindt vrijwel overal gehoor. Ook bij de Tweede Kamer, die op 14 mei over vechtscheidingen debatteerde. Er moet iets gebeuren, vinden ook de verantwoordelijke staatssecretarissen Fred Teeven en Martin van Rijn (Volksgezondheid, Welzijn en Sport, PvdA). Alleen zag Teeven niets in verplichte mediation. Hij vond het te duur. 'Wel zegde hij toe het te laten doorrekenen. Na de zomer zou hij erop terugkomen. We zullen zien.'

Dullaert heeft zijn volgende bommetje in de aanslag. Begin juni verschijnt een rapport over minimale kwaliteitseisen waaraan baby- en kinderopvang moeten voldoen. 'Een zeer explosief dossier, kan ik je vertellen. Met name omdat de sector economisch gedreven is. Het is één van de dingen waar ik telkens op stuit: zaken worden puur technocratisch aangevlogen. Men gaat niet eerst de onderliggende waardediscussie aan: wat willen wij voor onze kinderen? Maar dat iets technisch kan, wil niet zeggen dat het ethisch ook juist is.' <<

Win-win-win-situatie

Cliënten die te weinig geld hebben om een rechtszaak te beginnen of de kosten van procederen willen afdekken, kunnen gebruikmaken van procesfinanciering. Wat vinden advocaten ervan?

Michel Knapen

Beeld: Ronald Brokke

Een win-win-win-situatie. Zo lijkt een fenomeen uit te pakken dat in het buitenland bezig is aan een gestage opmars, maar dat binnen de Nederlandse advocatuur nog vrij onbekend is: procesfinanciering. Hier wordt het aangeboden door Liesker Legal te Breda en binnenkort door het Amsterdamse investeringsfonds Litifund. 'Als het meer bekend wordt, zullen er ongetwijfeld meer concurrenten komen', verwacht Sara Liesker van Liesker Legal. Want het concept is eenvoudig en biedt voordelen voor advocaten, procederende partijen, de rechterlijke macht en natuurlijk de procesfinancier zelf.

Sara Liesker: 'Partijen die procederen kunnen te maken krijgen met

hoge kosten. Het kan zijn dat ze bij aanvang of halverwege een procedure de griffierechten, advocaatkosten of de rekening van de deurwaarder niet meer kunnen betalen. Het komt ook voor dat ze de middelen wel hebben, maar dat ze ervoor kiezen dat geld liever aan iets anders te besteden. De procedure stopt dan of er wordt niet eens mee begonnen, terwijl het best een kansrijke zaak kan zijn.'

Partijen die een vordering moeten laten schieten omdat ze het geld voor de rechtszaak niet kunnen of willen ophoesten, kunnen niet terecht bij een bank voor een persoonlijke lening of een overbruggingskrediet. In dat gat zijn Nederlandse procesfinanciers

gesprongen, nadat eerder kantoren in Australië – de bakermat van procesfinanciering –, de Verenigde Staten, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland het fenomeen in de markt hadden gezet.

Het gaat níét om een lening, benadrukt Jan Huizer van Litifund: 'We zijn géén bank die kredieten verstrekt. Ook nemen we de vordering die de ene partij op de andere heeft niet over. Wat we doen is niets meer dan risicodragend investeren. De gefinancierde kosten bij verlies van een zaak worden volledig gedragen door de procesfinancier.'

Iedereen die een zaak heeft met een belang van meer dan 150.000 euro, kan bij Liesker Legal aankloppen. Dat kan een particulier zijn, een bedrijf of

Procesfinanciers: Sara Liesker van Liesker Legal in Breda en Jan Huizer van Litifund in Amsterdam.

de advocaat die hen erop wijst. Daar wordt de haalbaarheid van de zaak door juristen onderzocht. Indien de procesfinancier van mening is dat de zaak kansrijk is, zal deze worden gefinancierd: de griffie- en deurwaarderskosten worden betaald, de advocaat krijgt zijn declaratie vergoed. Bij toewijzing van de vordering krijgt Liesker Legal gemiddeld dertig procent van het bedrag dat de eisende partij van de tegenpartij ontvangt. Litifund, dat zich richt op zaken met hoge financiële belangen, hanteert lagere percentages.

Sara Liesker: 'Van *no cure no pay* is geen sprake, omdat wij geen advocaten zijn. De vorige algemeen deken heeft dat eerder ook bevestigd. Onze juris-

ten hebben zich van het tableau laten schrappen om duidelijkheid te verschaffen: wij zijn geen concurrenten van advocaten die bij ons zaken aandragen.'

Goliath

Wim Maas, advocaat bij Deterink (Eindhoven) heeft al enkele zaken door middel van procesfinanciering afgehandeld, en is enthousiast. 'Ik kende het al uit het buitenland en vroeg me af waarom het nog niet in Nederland bestond. Sinds ik in contact kwam met Liesker Legal, benoem ik deze optie vrijwel altijd bij mijn procesadviezen. Iedere advocaat zou dat standaard moeten doen.'

Ook Yvette Borrius en enkele andere advocaten van Höcker Advocaten

(Amsterdam) hebben cliënten die met procesfinanciering aan een zaak zijn begonnen. 'Dat is goed bevallen. Het is interessant voor faillissements- en aansprakelijkheid gerelateerde claims maar ook bij collectieve acties en wanneer David tegen Goliath wil procederen. Meestal kan of durft David dat niet aan, maar met procesfinanciering wordt toegang tot het recht bereikbaar.'

Sommige van Maas' cliënten hebben koudwatervrees bij procesfinanciering. 'Onze cliënten kunnen de kosten van een rechtszaak prima betalen, maar ze maken wel een kosten-batenafweging. Met procesfinanciering wordt procederen bij een kansrijke zaak een stuk aantrekkelijker. Dat komt ook omdat

ik alleen IE-zaken doe. In deze tak van sport moet de verliezende partij bijna altijd de volledige proceskosten vergoeden, dus ook die van de tegenpartij.'

Daar zit de win-win, zegt Jan Huizer. 'Ook al had de cliënt het geld niet, de zaak kan nu toch worden doorgezet. De advocaat wordt betaald, de klant krijgt na het vonnis zijn vordering en voor de procesfinancier is het een interessante businesscase.' Maar is de cliënt wel zo blij als hij een percentage aan Liesker Legal moet afstaan? 'De cliënt weet natuurlijk waar hij aan begint. Maakt hij geen gebruik van procesfinanciering, dan zal zijn zaak wellicht niet doorgaan en krijgt hij helemaal niets. Zeventig procent van de vordering is nog altijd veel meer dan nul.'

Yvette Borrius vindt het terecht dat de procesfinancier een *upside* toekomt bij een goede afloop van de zaak: 'Ook al schat je de zaak gedegeen in, er is altijd een procesrisico, dus ook voor de procesfinancier. Als de zaak niet slaagt, draagt de procesfinancier alle gemaakte kosten. Met procesfinanciering loopt een cliënt geen risico en het kost hem in principe niets, daarbovenop ziet de cliënt als hij de zaak wint een substantieel deel van zijn claim terug.'

Zo kijkt ook IE-advocaat Maas: 'Mijn cliënten willen veelal dat de rechter een concurrent verbiedt een beschermd product na te maken. Dat ze vervolgens een percentage van de winst moeten afdragen, doet ze niet zo veel. Als dat verbod er maar komt.'

Debiteurenrisico

Liesker Legal krijgt nu per week ruim tien aanvragen voor procesfinanciering. Vele worden kansloos geacht en afgewezen. Op dit moment zijn ruim tachtig dossiers in behandeling. Sara Liesker: 'Dat betreffen schending van contractuele afspraken, IE-contracten, uitkoopgeschillen, onverdeelde nalatenschappen, onverdeelde boedels bij echtscheidingen, faillissementsprocedures, procedures over onrechtmatige overheidsdaad,

Advocaat Borrius:

**'Je moet
het belang
van je cliënt
dienen. Jouw
onafhankelijk-
heid staat
voorop'**

collectieve acties en fiscale geschillen. Zo'n beetje alles, maar we doen geen straf- en letselschadezaken.' Tot nu toe heeft Liesker één zaak verloren. 'Gelukkig geen al te grote zaak. Maar voor de advocaat maakte dat niet uit: die werd gewoon betaald.'

Dat laatste maakt procesfinanciering voor advocaten zo aantrekkelijk volgens Huizer: 'Een advocaat die een opdracht aanneemt, maakt een inschatting of de zaak haalbaar is. Maar tegelijkertijd moet hij inschatten of de cliënt hem wel kan betalen. In het eerste is hij als jurist getraind, het tweede is lastiger. Er is voor hem altijd een debiteurenrisico en dat nemen wij van hem over. Wij schatten alleen maar in of de zaak haalbaar is, én of de wederpartij verhaal zal bieden.'

Toch kan dat eerste veel advocaten als bedreigend overkomen. Het is denkbaar dat het team van de procesfinancier de zaak 'anders' dan de advocaat zou aanpakken, en de regie overneemt om zo meer kans te hebben de zaak te winnen. Sara Liesker is stellig: 'De advocaat is dominus litis en dat willen we ook. Het is zijn zaak. Maar het kan wel gebeuren dat wij andere mogelijkheden zien, en dat zullen we die advocaat dan graag vertellen. Daar is hij bij gebaat en zo ervaart hij dat ook. Er is toch een extra team dat de zaak bekijkt: twee weten meer dan één.' Wim Maas: 'In de zaken die ik heb gedaan heb ik geen enkele bemoeienis van de procesfinancier ervaren. Wel advies.'

PROCESFINANCIERING IN HET BUITENLAND

In het Verenigd Koninkrijk wordt de markt voor *litigation funding* verdeeld tussen grote bedrijven die fondsen beheren waarin steeds een aantal procedures wordt gebundeld die worden gefinancierd. Grote spelers zijn Harbour, Burford, Calunius Capital en Vannin Capital. In het Verenigd Koninkrijk wordt breed aangenomen dat een advocaat zijn cliënt zou moeten wijzen op de mogelijkheid van procesfinanciering. In Duitsland wordt *Prozessfinanzierung* sinds vijftien jaar aangeboden. Pionier is Foris AG, een beursgenoteerde onderneming. Andere grote spelers zijn Legial AG (een dochter van DAS) en Roland Prozessfinanz. In Duitsland wordt onderkend dat procesfinanciering een belangrijk middel is dat de toegang tot het recht bevordert. De Orde van Advocaten (Deutscher Anwaltverlag) heeft een (gratis) uitgave voor advocaten over procesfinanciering gepubliceerd (<http://www.anwaltverlag.de/prozessfinanzierung>).

Die ervaring heeft Yvette Borrius ook. 'Je moet het belang van je cliënt dienen. Jouw onafhankelijkheid staat voorop. Het kan daarbij prettig zijn om met de juristen van de procesfinancier te sparren. Dat kan toegevoegde waarde bieden. Wel moeten de verschillende belangen goed worden onderscheiden. Zo moet je vanuit de *client-privileged* relatie je ervan bewust zijn met wie je informatie deelt ter voorkoming van eventuele exhibitieacties van derden.'

Door procesfinanciering kan de druk op de rechterlijke macht toenemen: zaken die eerst niet zouden worden doorgezet, komen nu wel op de rol. Jan Huizer: 'Wij zien dat anders. Procesfinanciering kan leiden tot grotere mate van schikkingsbereidheid bij de tegenpartij, als die zich realiseert dat de eisende partij nu de zaak wel kan doorzetten. En zaken die wij afwijzen worden wellicht heroverwogen of men deze evenwel wil doorzetten. Dus de druk op rechterlijke macht kan juist afnemen. Maar belangrijker is dat de toegang tot de rechter verbetert.'

«

Digitaliseren van dossiers?

Uw partner voor veilig en efficiënt scannen.
Altijd en overal inzage in uw dossiers.
Bel voor uw oplossing: 0314 36 92 00

100% veilig
door ISO 27001
informatiebeveiliging

Digitaliseren | Archiefbeheer & opslag | Consultancy

view.nl

Kansrijke zaak maar geen draagvlak?

Liesker Legal gelooft dat elke zaak, waar u als advocaat achter staat, een kans verdient.

Liesker Legal neemt bij kansrijke zaken, voor alle rechtsgebieden met een vordering vanaf € 150.000, het proceskostenrisico over.

Hierdoor procederen uw cliënten kosteloos.

Wij zijn met trots marktleider in procesfinanciering.

Ceresstraat 4
4811 CC Breda
076 - 530 36 00

info@lieskerlegal.nl
www.lieskerlegal.nl

Vacature advocaat gemeente Rotterdam (in dienstbetrekking)

De gemeente Rotterdam is een dynamische gemeente met een breed scala aan juridische activiteiten.

De gemeente zoekt een ervaren advocaat die breed inzetbaar is, maar ruime ervaring heeft in de praktijk van contracteren, dan wel in de praktijk van onroerend goedrecht (waaronder bouwrecht, opstalrecht, recht van erfpacht en zekerheden). De gezochte advocaat vertegenwoordigt de gemeente in en buiten rechte en levert juridisch advies op civielrechtelijk terrein.

De uiterste reactietermijn is **14 juni 2014**.

**Voor meer informatie zie:
www.rotterdam.nl/werkenbij
en klik op 'actuele vacatures'.**

Gemeente Rotterdam

CASSATIE

IN CIVIELE ZAKEN

Aantjes Zevenberg ADVOCATEN

Mr K. Aantjes tel. 070 - 390 62 60
aantjes@ aantjeszevenberg.nl

Airconditioners voor een heerlijk fris en energiek werkklimaat!

AIRCONDITIONING
LUCHTSLUIZEN
FANCOILUNITS

A.L.F. International BV
Tel. 0168 - 33 54 78
info@alf-international.nl
www.alf-international.nl

Bajestaal

Sterren kijken, kietelen, knippen en scheren; begrippen betekenen in de gevangenis iets heel anders dan normaal. Een selectie van codewoorden.

En: waarom zijn ze er in justitiële inrichtingen zo dol op?

Trudeke Sillevs Smitt

Het geeft een groepsgevoel en het kan handig zijn natuurlijk.' Volgens Nicoline van der Sijs, hoogleraar historische taalkunde en werkzaam bij het Meertens Instituut voor onderzoek en documentatie van de Nederlandse taal en cultuur, is de taal van gedetineerden onderling oorspronkelijk geheimtaal, om 'het gezag' buiten de conversatie te houden. 'Net als op school, waar jongeren een codewoord afspreken om te zeggen dat ze gaan spijbelen om naar de kroeg te gaan.' Maar het zijn niet alleen de gedetineerden die graag hun eigen taaltje spreken, het personeel weet ook van wanten. Dichteres Ester Naomi Perquin werkte jarenlang als bewaarder. 'Het was oorspronkelijk een veiligheidskwestie, een reactie op het Bargoens. In de gevangenis liet iedereen op elkaar. Als je informatie versleutelt, maak je het de andere kant lastiger. Je kunt stiekem een commando geven. Maar het heeft natuurlijk ook een jongensboekachtige romantiek.' Bajestaal kent woorden die zowel gedetineerden als personeel gebruiken. Zoals het woord 'badmeester', voor de man die de gedetineerden bij binnenkomst ontvangt. Maar alleen bewaarders zeggen 'sterren kijken' (visiteren)

en alleen gedetineerden hebben het over de 'bruidssuite' (strafcel). Dichteres en oud-bewaarder Perquin: 'Wij gebruikten het woord lijmvinger, dat is een jongen die vanuit de cel veel te vaak op de bel drukte. Die liet je dan een tijdje wachten, met het risico van Peter en de wolf natuurlijk. En de jongens noemden een bewaker bij wie je veel gedaan kon krijgen een Sinterklaas. Ik was zelf duidelijk een Zwarte Piet.'

Gerda Clobus werkt al 28 jaar in de bibliotheek van Penitenciaire Inrichting Arnhem. Van geheimtaal merkt ze niet veel. 'Elke groep heeft wel zijn eigen jargon. Om harde dingen zachter te kunnen zeggen, of juist wat

badinerend te doen.' Het valt Clobus op dat gedetineerden vaak ouderwetse of formele woorden gebruiken. 'Dan zeggen ze: "Ik zit hier te tuchten", als ze het zwaar hebben. Of een vrijwel ongeletterde wiettelier die boos is dat de rechter zich laatdunkend over woonwagenkampbewoners uitlaat en zegt: "Wij overwegen te wraken." Dat soort termen kent men dan wel!'

Ook de jurist kan er wat van als het om codetaal gaat. NRC-redacteur Folkert Jensma vertelde laatst in dit blad: 'Ik verdenk juristen ervan dat ze een muur van onbegrijpelijkheid opwerpen en daar hun geld mee verdienen.' En op BNR Radio beaamde advocaat Emma de Boer in het programma *Juridische Zaken* dat jargon vooral nuttig was om de wederpartij te imponeren. Zo schreef ze graag onderaan een dagvaarding tegen meer dan een gedaagde 'des dat de een betalende de ander zal zijn bevrijd'. Pablo van Klinken van legal.nl zette onlangs een Latijn-Nederlandse juridische woordenlijst op de site. 'U kunt het natuurlijk ook de andere kant op gebruiken,' staat erbij. 'U geeft het recht dan een extra vleugje mysterie.' Het zal veel cliënten toch bekoren. Het onbegrijpelijke is nu eenmaal betoverend.

GEBEFT GAJES

Wie geïnteresseerd is in de geschiedenis van het Bargoens – de taal van de onderklasse – en in boeventaal kan terecht op de website dbnl.org voor de heruitgave van het wetenschappelijke standaardwerk van J.G.M. Moormann, *De geheimtalen* (ed. Nicoline van der Sijs), L.J. Veen, Amsterdam/Antwerpen 2002 (oorspronkelijk uit 1932 en 1934). Met daarin opgenomen *De Boeventaal* (1906) van commissaris van politie W.L.H. Köster Henke, inclusief woordenlijst van de toentertijd gebezigde dieventaal. Zoals gebuft gajes (heren van het gerecht), gouden regen (rijke buit) en loupwoekelen (niets zeggen voor de rechter).

Van badmeester tot Zwarte Piet

VERKLARENDE WOORDENLIJST VAN CODEWOORDEN ACHTER DE TRALIES

Badmeester	Beheerder van de afdeling waar gedetineerden de inrichting binnenkomen. Velen, ook bewaarders, denken dat de naam te maken heeft met 'in bad gaan', maar 'Bad' staat officieel voor Binnenkomst Afdeling Delinquenten	Op de plee afzitten	Een korte celstraf uitzitten
Branden	Een lange celstraf uitzitten	Peeskamertje	Kamer voor bezoek zonder toezicht
Bruidssuite	Strafcel	Plat	Corrupt. 'Een platte bewaarder'
Detentiebesmetting	Verschuifsel dat gedetineerden elkaar in de penitentiaire inrichting criminele tips geven	Poppetjes	Gedetineerden. Geen ' <i>term of endearment</i> ', maar om een gevoel van overzicht en controle op te roepen. 'Hoeveel poppetjes heb jij op de luchtplaats?'
Donswerker	Iemand die vastzit wegens pedoseksuele handelingen	Postzegel	Kleinste luchtplaats in de voormalige bajes aan de Noordsingel in Rotterdam (in een bepaalde periode ook wel 'Moordsingel' genaamd, vanwege de vele zelfmoorden)
Fiets	'Veiligheidsbed' waarop gedetineerden worden vastgebonden. Over de herkomst van het begrip 'fiets' zijn de meningen verdeeld. Meest waarschijnlijk: voordat je er af mag, moet je fietsbewegingen maken om de bloedsomloop weer op gang te brengen	Rode kaart	'Alle beperkingen' zoals opgelegd door de rechter-commissaris: gedetineerde mag geen contact hebben met de buitenwereld
Gouwen pet	Gevangenisdirecteur	Schone wacht	Bezoekersruimte waar de wachtenden zijn gecontroleerd op verboden voorwerpen
Halve lucht	Gelegenheid om na een halfuur luchten naar binnen te gaan als het regent. 'Postzegel, halve lucht!' (zie ook Postzegel)	't Schuurtje	Isoleercel
Handjive	Zelfmoord. 'De handjive doen'	Sinterklaas	Bewaarder die slecht nee kan zeggen
Hanger	Gedetineerde die zich in de cel verhangt	Sleutelen	Openen en sluiten van deuren door de bewaarder
Hemelpiloot	Geestelijk verzorger	Snijer	Gedetineerde die zichzelf bewerkt met een mes/ zich de polsen doorsnijdt
Kalverstraat, Grote	Brede tunnel die alle torens van de Bijlmerbajes met elkaar verbindt. Ook bekend als 'Avenue Pénitentiaire'	Spitten, strippen	Grondige celcontrole op verboden spullen: twee piw'ers (penitentiaire inrichtingwerkers) doorzoeken de cel zeer grondig. Strippen is ook uitkleden voor controle op contrabande
Kerstmannen	Zwervers die rond kerst een klein vergrijp plegen om een paar dagen in de gevangenis onderdak te krijgen	Stampede	Bewakers die van alle kanten komen aanrennen bij een opstootje
Kietelaar; kietelen	Functionaris die visitaties verricht; visiteren	Sterren kijken	Visiteren (onderzoek om te zien of zich in de anus contrabande bevindt)
Kluis	Plaats op of in het lichaam om verboden spullen ongemerkt langs de badmeester te krijgen	Stilliggen	'We liggen stil': er is een serieuze dreiging; alle deuren worden vergrendeld en het intern bijstandsteam komt in actie
Knippen en scheren	Een afrekening onder de douche	Taxi	Lift in de Bijlmerbajes
Lijmvinger	Gedetineerde die in de cel voor elk wisselwasje op de bel drukt om een bewaarder te roepen, tot ergernis van de bewaarders. 'We hebben een lijmvinger op C3'	Tuchten	Het moeilijk hebben met vastzitten
Lucht opsturen	Groep gedetineerden naar buiten begeleiden om te luchten. De bewaarder roept om: 'A1 lucht opsturen!'	Slijmspoor [of: het Gouden Laantje]	De gang waar de kamer van de gevangenisdirecteur zich bevindt
Nat bejegenen	Klappen uitdelen (meestal in de badkamer)	Uitsluiten	Gedetineerde uit de cel laten (tegenovergestelde van insluiten)
Op de buik leggen	Overmeesteren en boeien	Wimpie	Gedetineerde die zegt dat hij onschuldig is en iedereen op zijn hand probeert te krijgen
		Zwarte Piet	Bewaarder die zich consequent aan de regels houdt

Getapte jongens

Nergens ter wereld luistert de politie verdachten zoveel af als in Nederland. Ook zouden agenten sjoemelen met gespreksverslagen. Geruchtmakende tapzaken op een rij.

Maarten Bakker

Procurateur-generaal Marc van Nimwegen verklaarde in november 2013 dat er te veel getapt wordt door opsporingsdiensten in Nederland. Ze luisteren zo vaak en lang gesprekken af dat de kwaliteit van het opsporingswerk er onder lijdt. De verwerking van alle opgenomen gesprekken zou een te hoge werkdruk op de organisatie leggen. De uitspraken van de procureur-generaal waren voor Tweede Kamerlid Jeroen Recourt (PvdA) aanleiding om aan de bel te trekken. Hij wilde van minister van Veiligheid en Justitie Ivo Opstelten (VVD) de toezegging dat er minder getapt zou gaan worden. De politie zou alleen nog mogen af luisteren als het noodzakelijk is, en er geen alternatief voorhanden is.

Enkele weken geleden volgde het bericht van actualiteitenprogramma *Brandpunt* dat agenten 'frequent' sjoemelen met de gespreksverslagen. Ze zouden ontlastende informatie weglaten en teksten veranderen. Een anonieme onderzoeker verklaarde dat er mogelijk

personen onterecht vastzitten vanwege manipulaties met de gespreksverslagen. De uitzending was voor D66-Kamerlid Magda Bernds en aanleiding om Opstelten opnieuw naar de Kamer te roepen.

Eind vorig jaar beloofde Opstelten al aan Kamerlid Recourt dat er minder getapt zal gaan worden. Na de uitzending van *Brandpunt* op 16 maart zegde hij de Kamer opnieuw toe dat de procedures voor het af luisteren aangescherpt zullen worden. In het najaar maakt de bewindsman bekend hoe dat gaat gebeuren. Dan zal ook blijken of de politie al minder is gaan tappen. Voor Opstelten staat overigens niet vast dat elke misser bij het af luisteren ook meteen een ambtsmisdrif is. Fouten in tapverslagen kunnen volgens hem ook berusten op een simpel misverstand. Welke fouten maken verbalisanten eigenlijk als ze tapverslagen opstellen?

Verkeerd samengevat

Het geval waar *Brandpunt* mee kwam, ging over de Nigeriaanse milieuactivist Sunny Ofehe die vanuit Nederland actie

voert tegen de oliewinning van Shell in zijn land. Begin 2011 valt de politie zijn huis binnen op verdenking van terrorisme. Ofehe was al langer getapt. Uit de opgenomen gesprekken zou blijken dat hij opdracht had gegeven om olieleidingen te vernielen in Nigeria. Zijn dossier omvat vijftienduizend pagina's, maar de cruciale passage over de sabotagedaad waarbij hij betrokken was, hadden de politiebeambten enkel weergegeven in een samenvatting van een tapgesprek. Toen zijn advocaat Michiel Pennings de audiobestanden zelf af luisterde, bleek dat Ofehe helemaal niet had gesproken over sabotage. Het OM trok u de zaak tegen de activist in.

Toch geen XTC

Een andere fameuze uitglider van de luistervinken bij de politie betreft een drugszaak uit Apeldoorn met zestien verdachten die de naam Tompoes kreeg. Volgens het strafdossier telefoneerde een verdachte met iemand anders over handel in harddrugs. Uit de opnames zelf bleek echter dat de man sprak over

een S400, een automodel van het merk Mercedes. Een 'gefrustreerde' onderzoeker zou de letters XTC aan een uitgetikt tapverslag toegevoegd hebben. De Rijksrecherche concludeerde naderhand dat hij niet opzettelijk een verkeerde weergave van het gesprek had gegeven.

De Rechtbank Zutphen verklaarde in oktober 2009 niettemin de officier van justitie in de zaak-Tompoes niet-ontvankelijk. Het OM ging aanvankelijk nog tegen deze beslissing in beroep, maar trok dat later toch weer in. Daarmee kwam er een roemloos einde aan een opsporingsonderzoek dat vijf jaar duurde, en waaraan politie en justitie miljoenen zouden hebben uitgegeven.

Persoonsverwisseling

Een klap in het gezicht van het OM was ook de afloop van een drugszaak uit Purmerend. In haar vonnis van 13 maart 2013 constateert de rechtbank in Alkmaar dat in twee gesprekken die volgens het OM van betekenis zouden zijn voor de zaak, domweg niets werd gezegd. In een ander verslag zou een verdachte zijn aangeduid als 'dealer', maar dat woord werd helemaal niet gebezigd. Ook lieten agenten in een uitgewerkt gesprek iemand aan een verdachte vragen of hij 'vier gram had'. In werkelijkheid was het de verdachte zelf die dit aan de andere spreker vroeg. In het verslag waren de rollen van de afgehoorde personen dus omgewisseld.

Het OM gaf toe dat er fouten waren gemaakt, maar die zouden slechts van geringe betekenis zijn. Daar dacht de rechtbank anders over. Ze kwam tot de conclusie dat zeker zes tapverslagen uit het dossier niet deugden. In hun vonnis spraken de rechters over 'een ernstige schending van de beginselen van een behoorlijke procesorde'. Het OM werd niet-ontvankelijk verklaard.

Verder zouden er ook twijfels zijn over de manier waarop de politie in Noord-Holland bewijs heeft vergaard tegen een verdachte in de Purmerlandse liquidatiezaak, waarin drie doden vielen.

Een onafhankelijke deskundige moet nu bekijken of de tapverslagen wel goed zijn uitgewerkt. De eenheid Noord-Holland heeft intussen zelf ook maatregelen genomen om nieuwe uitglijders te voorkomen. De leiding van een researcheteam voert bij cruciale tapverslagen onder meer een extra controle uit.

Minister Opstelten en het Openbaar Ministerie bekijken of de verbeteringen die de politie-eenheid Noord-Holland heeft doorgevoerd ook landelijk navolging moeten krijgen.

Knippen en plakken

In sommige zaken haalden de rechters geen streep door een strafzaak als er kritiek was op de tapverslagen. Een bekend voorbeeld daarvan is de zaak van de Koerdische vluchteling Hüseyin Baybaşın, die in 2002 door het gerechtshof in Den Bosch tot levenslang werd veroordeeld wegens moord, drugshandel en gijzeling. Destijds berichtten verschillende media al dat er gesjoemeld zou zijn met tapverslagen, maar de Koerd zit nog altijd vast. Zijn advocate Adèle van der Plas heeft een herzieningsverzoek bij de Hoge Raad ingediend.

Wetenschapsfilosoof Ton Derksen, een van de klokkenluiders in de zaak van Lucia de Berk, beluisterde de zesduizend getapte gesprekken in de zaak-Baybaşın voor zijn onlangs verschenen boek *Verknipt bewijs*. Hij trekt daarin de conclusie dat er geknipt en geplakt is in de audiobestanden. Bovendien zouden er vertaalfouten gemaakt zijn.

Vertaalfouten

Van vertaalfouten is volgens de advocaten Gerald Roethof en Inez Weski ook sprake in de drugszaak tegen de groepering van Piet W. In de verslagen van de telefoontaps en van de opgenomen gesprekken met een verborgen microfoon zouden wonderlijke verdraaiingen van het Sranantongo zitten. Een Surinaams woord dat in

het Nederlands niets anders dan 'horloge' betekent, wordt in de vertaling aangeduid als 'dope'. 'Ze kunnen moeilijk volhouden dat dit per ongeluk is gebeurd,' zegt Roethof. Hij en Weski zijn in beroep gegaan tegen de vonnissen van de Rechtbank Rotterdam, die hun cliënten op 28 maart 2014 tot respectievelijk drie en zeven jaar veroordeelde.

Gesjoemel

Advocaat Jacob Vlaar meende dat de politie ook gesjoemeld had met vertalingen van telefoongesprekken van een cliënt uit Hongarije, een verdachte in een Eindhovense mensenhandelzaak. De samenvattingen van de taps in het strafdossier weken af van de volledige vertalingen die op verzoek van de raadsman waren opgesteld. De rechtbank in Den Bosch zag die verschillen ook, maar meende niet dat de politie de teksten doelbewust had gemanipuleerd. Wel boden ze onvoldoende bewijs voor de beschuldiging van mensenhandel. De Hongaarse verdachte kreeg op 4 juli 2013 slechts een celstraf van drie maanden voor een veel lichter delict, maar had inmiddels al zes maanden in voorarrest gezeten.

Vlaar vindt dat vertalingen door de tolk uitgeprint en ondertekend zouden moeten worden. 'Dan kunnen advocaat en verdachte deze vergelijken met de weergave en samenvatting in het proces-verbaal.' Volgens de strafpleiter, die zelf dertig jaar bij de politie in dienst was, zijn de fouten in de verballen niet los te zien van de manier waarop de gehele politieorganisatie werkt. Die is er eenzijdig op gericht zaken rond te krijgen. 'Agenten worden tijdens de opleidingen al getraind om procesverballen van verhoren toe te schrijven naar de delicten waarvan mensen worden verdacht.' Verbalisanten halen citaten uit hun context en focussen te veel op aspecten van schuld en opzet. 'Daardoor gaat het ook mis met die tapverslagen.'

Tekst & Commentaar is basisgereedschap voor de jurist. Onmisbaar. Of u nou werkzaam bent in de advocatuur, de rechterlijke macht, de wetenschap, het bedrijfsleven of bij de overheid: Tekst & Commentaar helpt u sneller wet- en regelgeving te interpreteren. Met beknopt maar altijd volledig en gedegen commentaar. Tekst & Commentaar is er in boekvorm, online, als e-book en app. Wilt u zich als een vis in het water voelen? Kijk voor het complete aanbod op www.kluwer.nl/tekstencommentaar.

TEKST & COMMENTAAR

Kunt u zonder?

Kantoor in conflict

Hoe werkt mediation? Paula Boshouwers, mediationadvocaat bij ReulingSchutte in Amsterdam, licht maandelijks een praktijkvoorbeeld door.
Aflevering 11: 'Terug naar de stad'.

Paula Boshouwers

Nancy¹ is drie jaar advocaat als zij overstapt naar Beekens en Bos Advocaten. Reden voor de switch is de verhuizing van Nancy en haar man. Ze wilden graag landelijk wonen. Deze keuze blijkt een teleurstelling. Nancy en haar man missen de stad. Met inmiddels twee kinderen maken ze, na twee jaar in het groen, weer plannen om terug te verhuizen. Bij Beekens en Bos hadden ze het al zien aankomen. Nancy was zo anders, echt een stadsmeisje. Als Nancy een nieuwe baan heeft gevonden en de verhuizing aanstaande is, overleggen Nancy en compagnon Jeanette over de afwikkeling van het dienstverband van Nancy. Er ontstaat discussie. Nancy en Beekens en Bos komen er niet uit. Jeanette stelt voor mediation te proberen. Er wordt een mediator ingeschakeld. Compagnon Paul zal Beekens en Bos vertegenwoordigen omdat Jeanette is verhinderd. Beide partijen willen er in één bijeenkomst uitkomen.

De mediation gaat voortvarend van start. Nancy en Paul hebben geen behoefte om over het verleden te praten. Ze willen hun blik graag snel op de toekomst richten. De inventarisatie van de belangen gaat soepel. Ook de discussiepunten komen snel op tafel. Nancy vindt dat zij recht heeft op een bonus over het afgelopen jaar; ook wil Nancy

een aantal eigen cliënten met onderhanden werk meenemen. De daarover in de arbeidsovereenkomst gemaakte afspraken lijken echter voor meerdere uitleg vatbaar en zijn ook niet helemaal toereikend voor de situatie. Het komt aan op een redelijke uitleg, maar daar gaat het steeds mis. Paul en Nancy hebben hun standpunten ingenomen en willen daar niet van afwijken. De mediator besluit apart te spreken met zowel Paul als Nancy.

Doordat de mediator in het gesprek met Paul goed doorvraagt, vertelt Paul dat het de maatschap enorm dwars zit dat Nancy zwanger bleek nadat ze haar contract had getekend. En na verlenging van het eerste contract bleek ze weer zwanger! Beekens en Bos was niet verzekerd voor arbeidsongeschiktheid; hierdoor hebben deze periodes er financieel enorm ingehakt. Ze voelden zich 'er ingeluisd', zeker nu Nancy vertrekt op het moment dat haar dienstverband voor Beekens en Bos weer rendabel wordt. Doordat de mediator Paul vraagt in hoeverre dit nu meespeelt in de afwikkeling van het dienstverband van Nancy wordt Paul zich ervan bewust dat het conflict niet zozeer zit in de uitleg van de overeenkomst, maar in de teleurstelling dat het dienstverband met Nancy niet heeft opgeleverd wat ze ervan verwacht hadden.

In het gesprek dat de mediator heeft met Nancy geeft Nancy aan dat

ze er niets van begrijpt. Hoezo doen ze zo moeilijk? Volgens haar zijn de afspraken helder. De mediator vraagt Nancy wat zij denkt dat een regeling is waarmee Paul terug kan naar Beekens en Bos en welke stappen Nancy daar nog in zou willen maken. De mediator vraagt beide partijen ook welke elementen voor hen het belangrijkste zijn in een regeling en welke minder van belang zijn. In de plenaire bijeenkomst legt Paul de teleurstelling van de maatschap op tafel. Dat is confronterend voor Nancy maar ze is blij dat ze nu eindelijk een verklaring heeft voor de vijandige sfeer die ze de laatste tijd voelde. Nancy wil vooral graag een oplossing. Paul wil dat ook. Ze kijken terug naar de belangen, prioriteren en clusteren de verschillende elementen van een regeling onder leiding van de mediator en kijken wat uit te wisselen is (door middel van stel-dat-vragen van de mediator). Dat leidt snel tot afspraken. Afgesproken wordt dat Nancy de helft van haar bonus krijgt uitgekeerd – de berekening en het bedrag worden ook vastgelegd. Ook mag zij 25 procent van het daadwerkelijk betaalde onderhanden werk houden. De rest zal worden doorbetaald aan Beekens en Bos. In overleg met de nieuwe werkgever van Nancy wordt bovendien afgesproken dat Nancy's nieuwe kantoor het cursusgeld voor de Grotius Opleiding die Nancy net was gestart aan Beekens en Bos zal vergoeden.

¹ De namen van partijen zijn gefingeerd, tot personen herleidbare feiten zijn veranderd.

Documenten
digitaliseren
doe je zo

RICOH
imagine. change.

Met
Meesterwerk
van Ricoh

Scannen, organiseren, veilig opslaan en doorzoeken!
Direct in het juiste digitale dossier.

Scan en organiseer al je documenten met 1 druk op de knop. Scannen, verzenden, opslaan, terugvinden, doorzoeken en delen. Altijd handiger dan handmatig. Zo krijg je altijd en overal de juiste informatie op het juiste moment bij de juiste persoon. Snel, veilig én kostenbesparend. Zo helpt Ricoh je met het vervaardigen en organiseren van informatie. Zodat jij kunt focussen op wat er toe doet en het verschil kunt maken.

Deze pagina is interactief. Download de Clickable Paper app en scan deze pagina of ontdek meer op [Zo.Ricoh.nl](https://www.zo.ricoh.nl)

Stenen voor brood

Eigenzinnige advocaat Hendrik Mulderije (1896–1970) groeide uit tot conservatief minister. Hij loodste de Advocatenwet door de Tweede Kamer.

Robert Sanders

De Utrechtse studententijd van Hendrik Mulderije, geboren in Zutphen op 4 januari 1896, viel vrijwel samen met de Eerste Wereldoorlog. In 1919 promoveerde hij op 37 inhoudelijk sterk uiteenlopende stellingen, waaruit zijn brede juridische belangstelling bleek. Die brede interesse liet zich later vertalen in een omvangrijke reeks publicaties in juridische vakbladen.

Kort voor zijn promotie had hij zich als advocaat en procureur in Amsterdam gevestigd bij het kantoor van G. Grosheide en D. Schut waar hij, met de onderbreking van zijn ministerschap, tot 1968 praktijk zou blijven voeren.

Kenmerkend voor Mulderije, van huis uit Nederlands-hervormd en geïnspireerd door een diepe geloofsovertuiging, was zijn inzet op kerkelijk terrein. Als lid van de werkgroep Kerk en Overheid van de Nederlandse Hervormde Kerk was Mulderije tijdens de Tweede Wereldoorlog betrokken bij de protestbrieven die namens de Nederlandse Hervormde Kerk tegen de Duitse bezetter waren gericht.

Aan het einde van de jaren twintig was Mulderije politiek actief geworden als lid van de Christelijk-Historische Unie (CHU). Reeds voor de oorlog kwam hij via het Amsterdamse CHU-bestuur in contact met partijvoorman Hendrik Tilanus. In 1951 benaderde Tilanus hem om minister van Justitie te worden in het tweede kabinet-Drees. Het eerste kabinet onder leiding van Drees was kort daarvoor gevallen en Mulderijes voorganger, A.A.M. Struyc-

Hendrik Mulderije
(1896–1970)

ken, keerde niet terug in de ministersploeg.

Het kabinet Drees-II regeerde anderhalf jaar, van maart 1951 tot het einde van de parlementaire termijn in juni 1952. In die korte tijd slaagde Mulderije erin om een aantal belangrijke wetsvoorstellen door het parlement te loodsen. De Beginselenwet Gevangeniswezen, waarin een humane en correcte bejegening van gedetineerden was uitgewerkt, de Wet bescherming staatsgeheimen en de Wet oorlogsstrafrecht vonden onder minister Mulderije de weg naar het Staatsblad.

Een aanzienlijk wetgevingsdossier dat hij van zijn voorgangers had overgenomen, was het ontwerp voor de Advocatenwet. Was Johannes Drost destijds de geestelijke vader van het ontwerp geweest, Mulderije droeg uiteindelijk de politieke verantwoordelijkheid om de positie van de balie wettelijk verankerd te krijgen. De minister stond voor de opdracht het voorstel, dat door de Tweede Kamer nogal lauw was ontvangen, tijdens de parlementaire behandeling op 11 en 12 maart 1952 te verdedigen. CPN-Kamerlid (en voormalig advocaat) Benno Stokvis keerde zich tegen het voorstel en zelfs Mulderijes partijgenote freule Wttewaall van Stoetwegen koesterde

geen overdreven verwachtingen van het ontwerp. Toch slaagde Mulderije erin om het wetsvoorstel door de Tweede Kamer aan te laten nemen, waarbij alleen de CPN-fractie tegenstemde.

Hendrik Mulderije stond bekend als eigenzinnig en zijn justitiebeleid als conservatief. In december 1951 ontstond beroering toen de minister tijdens de behandeling in de Eerste Kamer van de Beginselenwet Gevangeniswezen de humanistische geestelijke verzorging van gevangenen 'stenen voor brood' noemde, wat hem op felle kritiek uit humanistische hoek kwam te staan.

Daarnaast stond Mulderije ten aanzien van de zwaarste, oorlogsmisdadigers strengere bestraffing voor. Met inbegrip van de doodstraf, wat hem lijnrecht tegenover Koningin Juliana bracht. Nadat op 21 maart 1952 – vlak na de goedkeuring van de Advocatenwet – door de terechtstelling van twee oorlogsmisdadigers de doodstraf voor het laatst in ons land ten uitvoer was gelegd, weigerde Juliana het besluit voor de executie van Willy Lages, een van de *Vier van Breda*, te ondertekenen. Tot een daadwerkelijk conflict met Juliana kwam het echter niet, omdat het kabinet met de verkiezingen in aantocht de kwestie op de lange baan schoof.

Na zijn kortstondige kabinetsperiode keerde Mulderije terug naar zijn advocatenpraktijk. Politiek bleef hij nog enkele jaren actief in de Provinciale Staten van Noord-Holland en als lid van het CHU-hoofdbestuur, tot zijn overlijden op 18 maart 1970.

€ 299,-
per persoon per jaar

Probeer
SmartNewz
nu 4 weken
gratis!

WE HEBBEN GOED NIEUWS VOOR ARBEIDSRECHTJURISTEN

SmartNewz Arbeidsrecht

Een nieuwe benadering van juridisch nieuws

Met SmartNewz Arbeidsrecht heeft u binnen een dag al het arbeidsrechtelijke nieuws samengevat door een deskundige redactie en verrijkt met links naar bronnen en relevante artikelen op uw desktop, tablet en smartphone. Bovendien kunt u eenvoudig specifieke onderwerpen en uitspraken volgen. Kortom, alles wat u nodig heeft om altijd volledig op de hoogte te zijn van het arbeidsrechtelijke nieuws.

Waarom SmartNewz Arbeidsrecht?

- ✓ U mist niets doordat u al het arbeidsrechtelijke nieuws krijgt aangereikt (>250 bronnen)
- ✓ U kunt tijd besparen dankzij de selectie door de SmartNewz vakredactie en uw persoonlijke voorkeuren
- ✓ U bepaalt zelf of u gebruik maakt van de selectiemogelijkheden of niet
- ✓ Al het nieuws is verrijkt met links naar bronnen, relevante artikelen, wetgeving en jurisprudentie
- ✓ U kunt zeer eenvoudig uitspraken, wetten en wetsvoorstellen volgen

Meer informatie?

Neem contact op met uw huidige accountmanager of onze accountmanager telesales via telefoonnummer 0570-647023

SmartNewz { kluwer.nl/smartnewz

 Kluwer
a Wolters Kluwer business

Het recht op informatie van de ondernemingsraad

In het medezeggenschapsrecht krijgt het advies- en instemmingsrecht vaak de meeste aandacht. Nu is dit inderdaad belangrijk, maar het recht op informatie is de kern van de Wet op de ondernemingsraden.

Chris Nekeman & Inge de Laat¹

Om zijn taken goed te kunnen verrichten, heeft de ondernemingsraad (or) informatie nodig. In artikel 31 van de Wet op de ondernemingsraden (WOR) is dan ook een uitgebreide regeling opgenomen waarin staat op welke informatie de or recht heeft. Het gaat daarbij zowel om ongevraagde als om gevraagde informatie. Het betreft onder meer informatie over de organisatie en de verdeling van de bevoegdheden en eventuele wijzigingen daarin. Daaronder valt ook dat de ondernemer de or dient te informeren over beleidsvoornemens en besluiten die hij in voorbereiding heeft.

Verder moet de ondernemer de or over diverse financiële aangelegenheden informeren², over het personeelsbeleid en over het sociale beleid van de onderneming³. Bij ondernemingen met meer dan honderd personen in dienst, dient de ondernemer de or tevens te informeren over de hoogte en inhoud van de arbeidsvoorwaardelijke regelingen of afspraken per verschillende groep van de in de onderneming werkzame personen en van het bestuur en het toezichthoudend orgaan⁴.

Het gaat daarbij dan onder meer om gegevens met betrekking tot de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden⁵. Deze informatie dient de ondernemer ongevraagd te verstrekken aan de or. Daarnaast is de ondernemer verplicht om de or, indien hij daarom verzoekt, tijdig alle inlichtingen en gegevens te verstrekken die hij voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijze nodig heeft. Wat de or redelijkerwijze nodig heeft, dient ruim te worden uitgelegd. De or kan de gevraagde informatie niet alleen nodig hebben voor de vervulling van zijn taak, denk daarbij onder andere aan het advies- en/of instemmingsrecht (artt. 25 en 27 WOR), maar ook voor het indienen van een initiatiefvoorstel (art. 23 WOR). Ook kan de or informatie nodig hebben om zijn stimulerende rol op de onderwerpen zoals genoemd in artikel 28 WOR uit te kunnen oefenen⁶.

Het is aan de or om concreet aan te geven waarvoor hij de gevraagde informatie nodig heeft. Hierbij geldt dat de Ondernemingskamer van het Gerechtshof Amsterdam heeft

beslist dat het in beginsel niet aan de ondernemer is om zich een oordeel te vormen over de vraag welke informatie de or nodig heeft. Dit is anders als de ondernemer uiteenzet dat er in redelijkheid geen discussie over kan bestaan dat de gevraagde informatie geen enkel belang dient⁷. Het argument van een ondernemer dat informatie niet verstrekt kan worden aangezien het gaat om vertrouwelijke informatie, zal niet slagen; de ondernemer kan de or ex artikel 20 WOR geheimhouding opleggen⁸. Schending van de geheimhouding kan grote gevolgen hebben voor een orlid, omdat het een reden voor ontslag op staande voet kan opleveren en kan worden gekwalificeerd als een misdrijf ex artikel 272 Wetboek van Strafrecht.

Indien de or de ondernemer om informatie verzoekt, zal hij dit met enige voortvarendheid dienen te verstrekken aan de or. Mocht de ondernemer weigeren informatie te geven, dan heeft de or de mogelijkheid om op grond van artikel 36 WOR een vordering in te stellen bij de kantonrechter.

1 Advocaten bij Kennedy Van der Laan te Amsterdam.

2 Art. 31a lid 1 WOR. Denk hierbij aan gegevens over omzetontwikkeling, kosten, resultaten, marktontwikkelingen en de concurrentiepositie.

3 Art. 31b lid 1 WOR. Denk hierbij aan de aantallen en verschillende groepen van de in de onderneming werkzame personen, alsmede inzake het door de ondernemer gevoerde sociale beleid.

4 Art. 31d lid 1 en 2 WOR, Wet Harrewijn.

5 Het gaat dan om vast salaris, eventuele variabel salaris, vakantiegeld, pensioen, onkostenvergoedingen, auto van de zaak, verlof, scholing en ontslagvergoedingen.

6 Zo schrijft art. 28 WOR onder meer voor dat de or bevordert dat geldende regels op het gebied van arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden en arbeids- en rusttijden worden nageleefd.

7 Hof Amsterdam (OK) 12 december 2003, JAR 2004/26.

8 Geheimhouding geldt in drie gevallen: 1) alle zaken- en bedrijfsgeheimen die or-leden in hun hoedanigheid vernemen, 2) alle aangelegenheden waarvan geheimhouding is opgelegd of 3) alle zaken waarvan de vertrouwelijkheid duidelijk dient te zijn gelet op een eerder opgelegde geheimhouding.

Bedienen om de business

De gratis helpdesk blijkt handig om nieuwe klanten te werven.
Expertise weggeven? Nee hoor. 'We laten zien wat we in huis hebben.'
Maar pas op voor gelukzoekers.

Jolenta Weijers

Ze kregen, zoals dat heet, een mooie pers, Werner Altenaar en Theo Verhoeven van Liesveld Advocaten in Apeldoorn. De oprichting van hun gratis helpdesk over de Wet openbaarheid van bestuur haalde begin april zo'n beetje alle kranten. Mooi meegenomen, vindt Werner Altenaar. Maar het belangrijkste is wel: journalisten en ambtenaren weten de helpdesk al goed te vinden. Voor gratis advies, in eerste instantie. Maar als het op procederen aankomt, hopelijk ook voor betaalde diensten. 'De helpdesk geeft een voorproefje van onze deskundigheid', zegt Altenaar.

De gratis helpdesk lijkt opgang te maken onder advocaten. Er zijn inmiddels behoorlijk wat kantoren die er een op nahouden. Een van de eerste die dat deed, is Artec Neval in Bolsward – overigens geen advocatenkantoor, maar een juristenkantoor. Hun website arbeidsrecht.nl, inmiddels veertien jaar in de lucht, is één van de belangrijkste manieren om werk binnen te halen, zegt bestuurder Ulli Hoogland. 'Aanvankelijk kregen we het verwijt dat we te veel weggeven. Maar wij zagen toen al: alleen

websites die veel gratis doen, hebben echt succes.'

De helpdesk is dermate succesvol dat de vijf juristen van Artec Neval het werk niet alleen aankunnen. 'Wij werken bovendien vooral in onze eigen regio. Maar we hechten wel aan een landelijke uitstraling. Daarom spelen we veel zaken door aan advocatenkantoren.' In Utrecht is Van Benthem & Keulen ruim een jaar geleden begonnen met het 'serviceconcept' van Dienst, waarin onder meer een gratis helpdesk voor ondernemingen, instellingen en overheden is opgenomen. Marketing manager Murk Vlietstra: 'We willen onze belofte als toegankelijk topkantoor tastbaar maken. We laten dus ook potentiële klanten proeven van onze kwaliteit.' Vlietstra beschouwt van Dienst als een innovatieve manier om de advocatuur toegankelijker te maken. 'Wat meer laagdrempeligheid kan de sector wel gebruiken.'

Wie de helpdesk belt voor juridisch advies krijgt in principe één van de partners van Van Benthem & Keulen aan de telefoon. Mocht dat op dat moment niet lukken, dan komt het advies van een

senior medewerker. 'Over het algemeen duurt zo'n gesprek vijftien tot twintig minuten', aldus Vlietstra. 'Als het een lastig vraagstuk betreft, soms iets langer. Ons streven is: als de telefoon wordt neergelegd, moet de persoon aan de andere kant weten wat zijn mogelijkheden zijn. Dat hoeft niet altijd te betekenen dat hij een advocaat nodig heeft. Meestal kan hij het dan zelf oplossen.'

Misbruik

'Een helpdesk is een prachtige manier om je diensten onder de aandacht te brengen bij nieuwe klanten', zegt salesmanager Herbert Golsteijn van Stam Advocaten in Naarden. 'Maar denk er niet te gemakkelijk over. Het is topsport.' Stam Advocaten, dat zich richt op het midden- en kleinbedrijf, heeft zowel een telefonische als een digitale helpdesk. 'Daarmee kunnen we nieuwe contacten leggen, en dat is veel waard. Maar het is intensief. Er zitten veel gelukzoekers bij: ondernemers die hun vraag bij drie of vier advocatenkantoren tegelijk neerleggen om te zien waar ze, mocht hun probleem een zaak worden,

het laagste tarief kunnen krijgen. Dat voel je op zeker moment wel aan. Dan moet je toch duidelijk maken dat het zo niet werkt in de advocatuur. Want met een laag tarief en meer uren ben je misschien wel duurder uit. Die communicatie luistert heel nauw. Het spanningsveld is enorm.'

Eventueel misbruik – mensen die wel geregeld de gratis helpdesk bellen, maar nooit klant zullen worden – moet je als kantoor incalculeren, zegt Ulli Hoogland van Artec Neval. 'Dat gebeurt in de detailhandel ook. Mensen laten zich bij een speciaalzaak uitgebreid voorlichten over een wasmachine om hem vervolgens elders te gaan kopen. Ons risico is trouwens kleiner; we geven natuurlijk persoonlijk advies. In feite lever je een uniek product dat een ander kantoor nooit op dezelfde manier zal bieden. Als je het goed doet, creëer je bovendien een band met een beller. Zo'n gesprek is een visitekaartje.'

De logische vraag is natuurlijk: kan het wel uit? Per slot van rekening zijn advocatenkantoren óók ondernemingen die aan het einde van de dag de kassa gevuld willen zien. Vlietstra: 'Vergelijk het met de proefrit die je gaat maken als je een auto wilt kopen. Met de tijd die wij investeren in de helpdesk, genereren we echt nieuwe business. Dus ja, het kan dus inderdaad uit.'

Met vanDienst komt Van Benthem & Keulen – 59 advocaten, zes notarissen en zeven juristen – bovendien goed uit de verf bij pitches en aanbestedingen, betoogt de marketingmanager. 'We zitten nu eerder dan voorheen aan tafel bij nieuwe grote opdrachtgevers. Hier en daar zien we nu zelfs dat concurrerende kantoren bij hun inschrijving soortgelijke diensten moeten accepteren als standaardnorm.' Ook Hoogland ziet alleen zwarte cijfers. 'Als het niks opleverde, waren we er al lang mee gestopt.'

COLUMN

Dolph Stuyling de Lange

Stop met klungelen

In welk kantoor wordt er niet geklaagd over cliënten die te lang zelf hebben gedokterd aan hun juridische kwalen?

Grappig genoeg betrekken advocaten dit inzicht zelden op hun eigen niet-juridische onderwerpen. Dus op het gebied van kantoororganisatie wordt er nogal wat aangeklungeld. Alles moet sowieso in de marge van de praktijk – 'de cliënt gaat nu eenmaal voor' – maar goed en efficiënt omgaan met zulke uiteenlopende thema's als personeelsbeleid, kantoorinrichting, marketing, financieel beheer, knowhow en ICT vraagt om kennis en ervaring die je nu eenmaal niet in je rechtenstudie hebt opgedaan.

Een lijstje van punten waar veel kantoren vorderingen kunnen maken:

- vastleggen van visie en strategie;
- personeelsbeleid: werven, functieomschrijvingen, beoordelingen, beloningsbeleid, opleidingen;
- kantoor: locatie en ruimtebehoefte, verdeling van ruimte die efficiency en samenwerking maximaal ondersteunt, gastvrij onthaal voor cliënten, parkeerfaciliteiten, onderhoud, schoonmaak;
- marketing: gericht cliënten werven die passen in de strategie, geen hobbyisme (zoals sponsoring van de club van je kinderen), onderscheidend positioneren van je kantoor;
- financieel: financiën van een advocatenkantoor zijn relatief eenvoudig; uren tijdig en volledig schrijven, daarover overleggen met betrokkenen (in geval van te weinig declara-

bele uren, maar ook bij te veel uren of te weinig uren voor zaken als marketing), regelmatig declareren en daadkrachtig debiteuren rappelleren, kantoorkosten goed beheeren (bijvoorbeeld periodiek offertes aan alternatieve aanbieders vragen), goed systeem van winstverdeling opzetten dat aansluit bij de visie en strategie van kantoor;

- knowhow: zorgen dat iedereen de benodigde informatie gemakkelijk voorhanden heeft (ook in geval van thuiswerken), goed en kritisch overleg met uitgevers, zorgen voor efficiënt systeem van modellen en voorbeelden, intern delen van kennis, delen van kennis met cliënten;
- ICT: goed onderhoud, goede backup, regels over privégebruik van telefoons en computers, regelmatige bijscholing. Kies 'van de plank' en laat zo min mogelijk speciaal op maat maken.

Voor alle onderwerpen geldt dat het zinvol is periodiek eens een APK te laten uitvoeren door een daarvoor ingehuurde externe professional: die kijkt er weer fris en onafhankelijk tegenaan. Sommige onderwerpen lenen zich heel goed voor (partiële) uitbesteding zoals personeelsbeleid (tot en met partnerbeoordeling) en marketing. Veel zal in eigen huis moeten worden gedaan, maar als er dan een goed draaiboek ligt, door een deskundige opgesteld, gaat dat doorgaans veel beter.

Kortom: besteed niet meer uit dan nodig, maar haal wel periodiek extern professioneel advies.

Representatief kantoor nodig?

In monumentaal grachtenpand aan de Keizersgracht in Amsterdam, in de buurt van de Brouwersgracht, zijn op de begane grond twee stijkamers "en suite" te huur (56 m²). Uitzicht op gracht (voor) en statige patio (achter).

Geschikt voor verdeling in (bijvoorbeeld) ontvangst- en werk- of vergaderkamer.

Huurperiode in overleg, huurprijs 1250
Contact: mhellens@hotmail.nl
telefoon 06 250 228 15

ALT KAM BOER ADVOCATEN

CIVIELE CASSATIE ?

- prijsafspraken mogelijk
- ook op basis van toevoeging
- zie onze website voor voorbeeldzaken

Info: mr H.J.W. Alt, Pb. 82228, 2508 EE Den Haag
Tel.: 070 - 358 94 79, fax: 070 - 358 51 97
alt@altkamboer.com, www.altkamboer.com

Aan eer gerelateerd geweld & Complexe familieverhoudingen

TRAININGEN, CONSULTATIE, ANALYSES

Concreet. Praktijkgericht. Onafhankelijk. Wetenschappelijk.

Schrijf u nu in voor de trainingen!

Dr. Rob Ermers

Novalitica

www.novalitica.eu • R.Ermers@novalitica.eu • 06 - 41 876 844

Advocatenkantoor Wapperom
heeft per direct een vacature voor een

Advocaat medewerker, advocaat stagiair of juridisch medewerker

Affiniteit met asiel- en vreemdelingenrecht, strafrecht en/of sociaal zekerheidsrecht is een pre.

Reacties richten aan: mr. A.W.J. van der Meer
Wijnstraat 209, 3311 BV Dordrecht
Telefoon 078-6399900
Email: awjvandermeer@wapperom.nl

Wij breiden onze civiele sectie uit en zijn daarom op zoek naar een:

enthousiaste jurist (m/v)

bij voorkeur met relevante werkervaring, voor de functie van juridisch medewerker die bij gebleken geschiktheid op termijn kan worden opgeleid tot advocaat.

Wij bieden:

- een prettige en professionele werkomgeving met leuke collega's.
- interessant en afwisselend werk en een marktconforme honorering.

Ben je een goed jurist die van aanpakken houdt en die klantvriendelijk en collegiaal is, dan nodigen we je uit te solliciteren. Mail je brief en cv voor 1 juli 2014 aanstaande naar: snorn@groenewegenadvocaten.nl

Groenewegen
ADVOCATEN • NOTARISSEN

K.R. Poststraat 91
8441 EN Heerenveen
Telefoon (0513) 65 55 55
info@groenewegenadvocaten.nl
www.groenewegenadvocaten.nl

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

De NOvA zoekt

twee advocaatleden voor de Raad van Advies

De Raad van Advies adviseert vanuit verschillende maatschappelijke invalshoeken de algemene raad en het college van afgevaardigden en bestaat uit acht leden, waaronder twee advocaatleden. Voorzitter is mr. Thom de Graaf.

Gezocht wordt naar praktiserende advocaten die voldoen aan het volgende profiel:

- Beschikt over brede maatschappelijke en bestuurlijke ervaring
- Kan snel relevante analyses maken ter zake van beleidsvoorstellen en andere voor de Orde van belang zijnde vraagstukken
- Staat open voor zienswijzen van de andere leden en draagt het (meerderheids)standpunt van de Raad van Advies uit
- Is bereid zich grondig voor te bereiden op vergaderingen en ook (schriftelijk) inbreng te leveren na de vergadering ten behoeve van de afwikkeling van de ter vergadering op hoofdlijnen afgestemde adviezen.

De Raad van Advies vergadert vier keer per jaar een dagdeel. De leden ontvangen vacatiegeld en een reiskostenvergoeding.

Reacties graag binnen 14 dagen na het verschijnen van het Advocatenblad richten aan:
mw mr. R.G. van den Berg, algemeen secretaris
e-mail: l.bruschinsky@advocatenorde.nl

Juni
2014

ORDEBERICHTEN

Checklist voor begeleiding stagiaires

Er is een checklist voor de begeleiding van stagiaires ontwikkeld door de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) in samenwerking met patroons, de Stichting Jonge Balie Nederland en vertegenwoordigers van de Raden van Toezicht. Deze lijst is bedoeld om de begeleiding van stagiaires verder te professionaliseren.

Goede praktijkbegeleiding van een advocaat-stagiaire is belangrijk voor zijn of haar ontwikkeling, benadrukt beleidsadviseur van de NOvA Fenneke van der Grinten. De checklist is daarbij een hulpmiddel. Zo is er aandacht voor het geven van feedback. 'Je kunt als patroon in een stuk met een rode pen aangeven wat er niet goed aan is, maar je kunt ook bijsturen. Probeer samen op te trekken, laat als patroon zien wat je doet en welke keuzes je maakt, bekijk welke keuzes een stagiaire maakt, wat daar goed aan is, wat beter kan. Hierdoor kan een stagiaire sneller adequaat worden ingezet.'

Foto: Shutterstock

Andere aandachtspunten op de checklist zijn bijvoorbeeld het doornemen en bespreken van de gedragsregels, het overdragen van expertise, het afstemmen van de verwachtingen en het bespreken van sterke en zwakke punten tijdens een functionerings- en beoordelingsgesprek. Het is volgens Van der Grinten nuttig voor patroons om bij de vraag stil te staan hoe ze het beste uit een stagiaire kunnen halen. 'Het kost even tijd, maar het levert ook tijd op.'

Patroons krijgen de checklist bij goedkeuring van de aanvraag van een stage toegestuurd door hun lokale Raad

van Toezicht. Behalve patroons kunnen ook stagiaires de checklist gebruiken als aanknopingspunt om met hun patroon in gesprek te gaan. De lijst met aandachtspunten is een onverplichte aanvulling op de bestaande middelen voor het professionaliseren van het patronaat. Andere middelen: stagiaire en patroon moeten bij aanvang van de advocaatstage een begeleidingsplan opstellen. Daarnaast kan een patroon de ontwikkeling van een stagiaire met behulp van een portfolio monitoren. Ook zijn er cursussen voor patroons om hun begeleiding te verbeteren.

COLOFON

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Nederlandse Orde van Advocaten

Het *Advocatenblad* is het officiële orgaan van de Nederlandse Orde van Advocaten. De Orde verzorgt de rubrieken Van de Orde, Geschillencommissie, Tuchtrect, Transfers en de column Het laatste woord van de landelijk deken.

Samenstelling Algemene Raad Nederlandse Orde van Advocaten

- Walter Hendriksen (algemeen deken)
- Bart van Tongeren (plaatsvervangend deken)
- Hans Vogels
- Marjan van der List
- Bert Fibbe
- Bernard de Leest

Bureau van de Orde
Raffi van den Berg
(algemeen secretaris)

Bezoekadres
Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 – 335 35 35
Fax 070 – 335 35 31
E-mail info@advocatenorde.nl
KvK-nummer: 27339260
BTW-nummer: NL002872833B01

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

Helpdesk
helpdesk@advocatenorde.nl
Tel. 070-335 35 54

Twitter
[@Advocatenorde](https://twitter.com/Advocatenorde)

LinkedIn
Nederlandse Orde van Advocaten

Facebook
Nederlandse Orde van Advocaten

@ADVOCATENORDE

VRIJE ADVOCAAATKEUZE Het verschil tussen advocaten en rechtsbijstandsverzekeraars #trosradar #das.
DAS Directeur #DAS verklaart laag tarief bij #BNR: 'DAS-juristen verspillen geen tijd aan jurisprudentie en literatuuronderzoek.'
DAS Das Rechtsbijstand kleedt vrije advocaatkeus (weer) uit (via @LegalDutch).
RECHTSBIJSTAND De 1e stap naar 85 miljoen bezuiniging op #rechtsbijstand is nu definitief gezet.
RECHTSBIJSTAND Teeven splitst wetsvoorstellen bezuiniging #rechtsbijstand, wij brengen ze weer in 1 schema bij elkaar.

TRANSFERS

Wie, wat, waar?

Wie vertrok, wie stopte en wie begon voor zichzelf? Bent u zelf onlangs van kantoor gewisseld of eigen baas geworden? Mail uw verhaal of meld u aan via redactie@advocatenorde.nl.

ADVOCATUUR 2.0

Op 1 mei, Dag van de Arbeid, startte **Ruby Samad** (34) haar arbeidsrechtelijke nichekantoor: ArbeidsrechtLab Advocatuur in Amsterdam. 'Ik vertegenwoordig ondernemingen, particulieren en zelfstandigen; een groep die ik nu nog beter verwacht te begrijpen. Deskundigheid is het vertrekpunt, maar een eigentijdse benadering van het vak vind ik ook belangrijk. ArbeidsrechtLab staat voor de advocatuur 2.0. Het is onder meer transparant over tarieven, berekent geen kantoorkosten en is optimaal bereikbaar voor cliënten, ook via Skype. Het is mooi voor cliënten een verschil te kunnen maken op het gebied van zoiets essentieels als werk.'

EEN EIGEN NICHEKANTOOR

Mark van Heeren (42) verruilde het Eindhovense kantoor Deterink Advocaten en Notarissen onlangs om een eigen kantoor in Breda te beginnen: Van Heeren Advocatuur B.V. 'Ik houd mij uitsluitend bezig met huurrecht en vastgoed. Rechtsgebieden die me bijzonder aanspreken vanwege de verschillende mensen met wie je in aanraking komt en de dynamiek van sectoren als retail en horeca. De wens om een eigen nichekantoor te beginnen, had ik al langer: het zorgt voor de nodige flexibiliteit. Ik ben graag met mijn vak bezig; een werkdag is voor mij geslaagd als ik veel uren gemaakt heb!'

NAAR ANDER KANTOOR

Alexander, mr. P.M.: Clifford Chance LLP te Amsterdam
Amerongen, mr. H.J. van: Geeraedts Van den Dungen Advocaten te Den Bosch
Beele, mr. E.: NeXT advocaten te Tilburg
Bekema, mr. N.L.J.: Boels Zanders Advocaten te Venlo
Benabdallah, mw. mr. M.: Baker & McKenzie New York LLP te New York
Berg, mw. mr. M.N. van den: Teurlings & Ellens Advocaten te Amsterdam
Berg, mw. mr. P. van den: Allied Advocaten te Huis ter Heide UT
Bergmans, mw. mr. P.M.M.: Gemeente Advocaten Rotterdam te Rotterdam
Blankert, mw. mr. M.H.: Blue Legal advocaten | adviseurs te Breda
Blankestijn, mr. E.G.: Daniels Huisman N.V. te Enschede
Bonsen, mw. mr. S.: Haafkes Nijkamp & Van Gorp B.V. te Hengelo OV
Bouman, mr. T.A.: Van der Kooij Besters Advocaten te Amsterdam
Braat, mw. mr. J.: Marxman Advocaten B.V. te Amersfoort
Bruyn Ouboter, mw. mr. J. de: Stek te Amsterdam
Buddingh, mw. mr. S.: KBS Advocaten N.V. te Utrecht
Daudt, mw. mr. M.E.B.C.: Jones Day te Amsterdam
Dekker, mr. M.: Van Till Advocaten te Amsterdam
Derks, mw. mr. E.R.A.: Advocaten Familie- & Erfrecht te Eindhoven
Dijksman, mw. mr. J.: Haarsma Advocaten te Paterswolde
Doornbos, mw. mr. M.H.: Driehoek Advocaten te Zwolle
Gerrits, mr. J.S.: De Breij Evers Boon te Amsterdam
Graaf, mr. A.J. van den:

Willems Advocaten & Rechtsanwalte NV te Amsterdam
Hamberg, mw. mr. M.H.: AMS Advocaten te Amsterdam
Hazenkamp, mw. mr. M.A. van den: Bernhaege Advocaten te Veghel
Heerkens Thijssen, mr. T.J.R.P.: Wintertaling Ondernemingsrecht B.V. te Amsterdam
Hendriks, dr. mr. R.W.F.: Simmons & Simmons LLP te Amsterdam
Iicken, mr. A.R.A.J.: Arthur's Legal B.V. te Amsterdam
Jong, mr. B.J. de: Oomes Advocaten te Son en Breugel
Kingma, mr. R.: Baker & McKenzie Amsterdam N.V. te Amsterdam
Klein Selle, mw. mr. A.D.M.: EQUO advocaten te Oisterwijk
Knoops, mw. mr. F.J.: yspeert vwl advocaten te Groningen
Koolmees, mw. mr. S.C.: De Haan Advocaten & Notarissen te Groningen
Kout, mr. B.K.: Jones Day te Amsterdam
Lindeboom, mr. R.J.: Daniels Huisman N.V. te Enschede
Ling, mw. mr. P.S.: Claassen Advocaten te Eindhoven
Lommen, mr. M.C.J.: Stek te Amsterdam
Mens, prof. mr. K.L.H.: Bavelaar Advocaten te Amsterdam
Olthof, mw. mr. S.E.G.: Jones Day te Amsterdam
Oogjen, mw. mr. M.P.A.: Van As Advocaten te Nieuwegein
Ooijen, mr. J.J. van: Akzo Nobel NV te Arnhem
Oostlander, mr. F.: Smeets Advocaten te Haarlem
Pannekoek, mw. mr. S.Y.: De Haan Advocaten en Notarissen B.V. te Almere
Panis, mw. mr. F.: Holland van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP te Den Haag
Prinsen, mr. J.J.: Philips International B.V. te Amsterdam

Reichenbach, mr. P.F.A.: Jansma en Hendriks Advocaten te Kampen
Reijmer, mr. J.: NautaDutilh N.V. te Amsterdam
Reynaers, mw. mr. C.L.C.: Jones Day te Amsterdam
Sanden, mw. mr. M.M.C. van der: Hof-Recht Advocaten te Den Haag
Schippers, mw. mr. Y.: Stad Advocaten te Groningen
Schönfeld, mr. M.R.J.: DNA Strafrechtadvocaten te Breda
Schoute, mw. mr. F.M.H.: Stibbe N.V. te Amsterdam
Sieval, mw. mr. W.L.: mr. J.J.C. Engels Advocatenkantoor te Heerhugowaard
Spelders, mw. mr. S.R.: Jones Day te Amsterdam
Stegeman, mr. J.W.: Daniels Huisman Advocaten te Almelo
Toemen, mr. B.W.M.: Gelijk Advocaten te Den Bosch
Toorenburg, mw. mr. H.L.: AMN Advocaten coöperatie U.A. te Veenendaal
Tsirir, mr. G.A.: Osborne Clarke N.V. te Amsterdam
Unen, mw. mr. D.V. van: Optiver Holding B.V. te Amsterdam
Venrooij, mw. mr. N.E.: Munneke Lourens Advocaten B.V. te Alphen aan den Rijn
Verburg, mr. G.C.: Houthoff Buruma te Amsterdam
Vermeer, mr. B.P.J.W.: Clifford Chance LLP te Amsterdam
Verschuren, mr. J.: Versteegh Verschuren van de Weerd Advocaten
Versteegh, mw. mr. L.A.: Versteegh Verschuren van de Weerd Advocaten te Den Haag
Vletter, mr. W.S.: Loyens & Loeff (USA) B.V. te New York
Freemann, mw. mr. K.: Daniels Huisman N.V. te Enschede
Vries, mw. mr. M. de: 360 Advocaten te Den Haag
Vroet, mw. mr. A.M.C. de: Daniels Huisman Advocaten te Almelo
Winthagen, mr. N.A.: Van

Juni
2014

Kaam Advocaten te Amsterdam
Wijnberg, mr. A.H.: yspeert
vwl advocaten te Groningen
Woerdt, mw. mr. K.M.H. van
der: AKD te Eindhoven

NAAR NIEUW(E) KANTOOR OF ASSOCIATIE

Advocatenkantoor De Bree
(mw. mr. J.B. de Bree te Etten-
Leur)

**Advocatenkantoor El
Hannouche** (dhr. mr. drs. el
Hannouche te Utrecht)

**Advocatenkantoor Nieuw
Sloten** (mr. M. Groenewoud te
Amsterdam)

Advocatenkantoor Van Wessel
(mr. D.C.A. van Wessel te
Barendrecht)

Altenburg Advocatuur (mr.
P.W. Altenburg te Amsterdam)

ArbeidsrechtLab Advocatuur
(mw. mr. R. Samad te
Amsterdam)

**Belastingdienst/Kantoor
Rotterdam** (mw. mr. M.H. de
Borst te Rotterdam)

**Beunefaber Advocaten-
Belastingkundigen** (mr. R.B.H.
Beune en mw. mr. A.L. Faber
LLM te Nijmegen)

**Bouwman Rozeboom & De
Haan advocaten** (mr. E.N.
Bouwman, mr. J. de Haan
en mr. J.W.D. Rozeboom te
Utrecht)

**Casper Janssens (cassatie)
advocatuur** (mr. C.S.G.
Janssens te Den Haag)

Credit Exchange B.V. (mw. mr.
B.M. van Dijk te Barendrecht)
Cremers De Koning Advocaten
(mr. D.P.W.H. Cremers en mr. P.
de Koning te Tilburg)

**F. Naghi-Zadeh,
Advocatenkantoor** (mr. F.
Zadeh te Rotterdam)

Fris Vastgoed Advocatuur
(mw. mr. W.I. Jansen te
Haarlem)

GDF Suez E&P Nederland B.V.
(mw. mr. S.J.W.H. Reintjes te
Zoetermeer)

Giebel's Advocaten (mw. mr.
J.M.C. van Gorkum te Bostel)

GJ-Legal (mr. G.C.M. Schipper
te Hoofddorp)

Halsten Law Firm (mr. P.J. van
Zaal te Amsterdam)

Hewlett Packard Nederland

B.V. (mw. mr. A.H. Weijts-
Huiskes te Amstelveen)
Hogervorst Advocaten (mw.
mr. M.E.Th. Hogervorst te
Maastricht)

House of Mediators (mw. mr.
T.A. Hekster te Utrecht)

Igor Coenen advocaat (mr.
I.I.A. Coenen te Amsterdam)

Janus Advocatuur (mw. mr.
M.C. Janus te Dalfsen)

Jonkers Jadib Advocatuur
(mr. D.G. Hassink, mw. mr. I.
Jadib en mr. W.H. Jonkers te
Den Haag)

Kant advocatuur (mr. D.P. Kant
te Goor)

Legal Nova (mw. mr. V.
Platteeuw te Diemen)

Legaltree Schmutzer (mr.
O.H.J. Schmutzer te Leiden)

Leijen & Nandoe Advocaten
(mr. M.J.A. Leijen te Bergen)

**Mr. drs. N.Th.G. Keulers
Advocaat** (mds. N.Th.G. Keulers
te Valkenburg LB)

mr. V.L. Koppe te Cambodja
Narecht Advocaten (mw. mr.
N. Rachid te Rijswijk)

Ohpen Services B.V. (mw. mr.
E. van Ingen te Amsterdam)

Polder Advocate (mw. mr. L.H.
Steehouwer te Giessenburg)

Schreurs Advocatuur (mw. mr.
K.A. Schreurs te Goor)

Sloof Advocatuur (mr. D.H.
Sloof te Lelystad)

Soetens Advocatuur (mr. A.C.
Soetens te Eindhoven)

Squalus advocatuur (mr. R.V.
van den Wildenberg te Den
Bosch)

Staal Advocaten B.V. (mw.
mr. P.E.M. Klein, mw. mr. A.M.
Klunne en mw. mr. L. Mundt te
Rotterdam)

Sumrin Advocaten (mr. E.H.J.
van Gerven en mw. mr. M.
Peeters te Someren)

Swart & Dicke Advocaten (mr.
T.R. Dicke en mr. J.B.M. Swart
te Almere)

**Timmermans,
010-straftrechtadvocaat**
(mr. D.C.E. Timmermans te
Rotterdam)

Van der Doe Advocatuur (mr.
E.-J. van der Doe te Breda)

**Van der Kolk, Volkerink &
Wiechers Advocaten** (mr. H.
Boven te Emmeloord)

**Van Duijvendijk-Brand
Advocatuur** (mw. mr. J. Brand-
van Duijvendijk te Den Haag)

Van Heeren Advocatuur B.V.
(mr. M. van Heeren te Breda)

**Van Oorschoot advocatuur |
Legal** (mr. O.A. van Oorschoot te
Bitgummole)

VDK Advocatuur BV (mr. F.A.
van de Kastele te Dordrecht)
**Versteegh Verschuren van de
Weerd Advocaten** (mr. M.A.
van de Weerd te De Haag)

Verwiel & Van der Voort
(mw. mr. A.M.H.C. Verwiel &
mw. mr. K. van der Voort te
Zoetermeer)

Zeevenhoven Advocaten BV
(mw. mr. C.A.B. Zeevenhoven
te Amsterdam)

UIT DE PRAKTIJK

Bartels, mw. mr. M.R. Drachten
24-04-2014

Bast, mw. mr. C.M. Veenendaal
06-05-2014

Bennaars, mw. mr. J.H.
Amsterdam 01-05-2014

Bierman, mw. mr. W.E.
Amsterdam 01-05-2014

Bosma, mw. mr. S. Groningen
01-05-2014

Brandts, mr. J.F.E. Echt
01-05-2014

Breukink, mw. mr. C.
Amsterdam 06-05-2014

Bruggink, mr. T.A. Bunnik
01-05-2014

Dijk, mr. R.P.W. Nijmegen
30-04-2014

Dikkema, mw. mr. A.M.
Groningen 09-04-2014

Disberg, mr. P.G.S. Apeldoorn
01-05-2014

Franken, mr. drs. J.M.W.M.
Amsterdam 22-04-2014

Ginkel, mw. mr. S.M. van
Amsterdam 01-05-2014

Gouman, mw. mr. S.L.
Rotterdam 01-05-2014

Haersolte-van Hof, Barones
mr. J.J. van Den Haag 01-05-
2014

Heffen, mr. R.D. van
Amsterdam 15-04-2014

Heuvel, mw. mr. C.L.M. van
den Amsterdam 01-05-2014

Heuvel, mr. T.M. van den Den
Haag 01-05-2014

Houtkooper, mw. mr. C.E.
Amsterdam 01-05-2014

Hul, mr. T.R. van 't Amsterdam
01-05-2014

Jones, mw. mr. V.L. Amsterdam
01-05-2014

Laan, mw. mr. C.J.M.
Amsterdam 01-05-2014

Laarhoven, mw. mr. D.
Amsterdam 01-05-2014

HERNIEUWDE EXPERTISE

De afgelopen tien jaar specialiseerde **Marijke van der Sanden** (45) zich in het arbeidsrecht, maar bij Hof-Recht Advocaten in Den Haag richt zij zich sinds kort ook weer op het personen- en familierecht. 'Ik hoop daarin, net als in het arbeidsrecht, de reputatie te verwerven van een pragmatisch en laagdrempelig advocaat die verder kijkt dan het belang op de korte termijn. Daarnaast ben ik nu voor het eerst ondernemer: mijn kantoorgenoten en ik zijn eigen baas, met alle zelfstandigheid en vrijheid van dien, maar er is tegelijkertijd veel verbondenheid en ruimte voor overleg.'

KRACHTEN GEBUNDELD

Per 1 mei voegde **Moritz Schönfeld** (56) zich bij DNA Strafrechtadvocaten in Breda. 'Ik kende mijn nieuwe collega's, met wie ik het goed kan vinden, al uit de praktijk. Door onze krachten te bundelen kunnen we de dienstverlening naar een hoger niveau tillen. Het heeft ook praktische voordelen, bijvoorbeeld op het gebied van waarneming tijdens afwezigheid, interview en overleg. Afscheid nemen van mijn eigen praktijk was even wennen – enig sentiment is mij niet vreemd – maar dat lukte snel. Als het om strafrecht gaat, kiezen cliënten steeds vaker voor een gespecialiseerd strafrechtkantoor.'

Maat, mr. I. Amsterdam
09-04-2014
Mansur, mw. mr. D.S. Curacao
24-04-2014
Martens, mr. J. Hilversum
01-05-2014
Mazel, mr. M.W.L. Amsterdam
14-04-2014
Offringa, mw. mr. S.L. Den
Bosch 01-05-2014
Onnes-Wyers, mw. mr. V.E.
Den Haag 10-04-2014
Rahman, mr. M.A.K. Breda

25-04-2014
Rijk, mr. W.L.C. Rotterdam
01-05-2014
Rijna, mr. M.V.C.H.
Amsterdam 30-04-2014
Ritter, mw. mr. C.H. Breda
15-04-2014
Roeders, mr. E.H. Emmen
11-04-2014
Romkes, mr. B. Groningen
01-05-2014
Schellart, mr. A.F.A.M.
Utrecht 29-04-2014

Schouten, mr. H.G.C.
Rotterdam 30-04-2014
Sinaasappel, mw. mr. V.
Amsterdam 01-05-2014
Snijders, mr. C.A.J.M. Bostel
01-05-2014
Swart, mr. E. Utrecht 01-
05-2014
Tromp, mw. mr. A.F.
Amsterdam 01-05-2014
Velde, mw. mr. A. van der
Rijen 01-05-2014
Verkleij, mr. P.J.H. Rotterdam

01-05-2014
Verwijmeren, mw. mr. K.
Zeist 29-04-2014
Voorst, mw. mr. D. van
Eindhoven 01-05-2014
Wárlám, mw. mr. I.M.
Amsterdam 05-05-2014
Werff-Verwolf, mw. mr.
F. van der Gorinchem 10-
04-2014
Wesselingh, mw. mr. G.W.
Amsterdam 01-05-2014
Westerveld, mr. B.W. Tilburg

04-04-2014
Zee, mr. J.A. Amsterdam
01-05-2014

OVERLEDEN

Oosterbroek, mr. J.H.W.
Hilversum 18-04-2014
Pol, mr. W.M. van den
Gorinchem 11-02-2014

UITSPRAKEN

Van de tuchtrechter

Deze uitspraken zijn geselecteerd en bewerkt door de Commissie Disciplinaire Rechtspraak, bestaande uit Hester Uhlenbroek, Ed van Liere, Peter Drion, Harro Knijff, Carel Gaaf, Robert Sanders. De letterlijke tekst van de uitspraken is te vinden op tuchtrecht.nl.

GEDRAGING TEGENOVER DERDE

- Hof van Discipline, 11 november 2013, zaak nr. 6600, ECLI:NL:TAHVD:2013:289.
- Wat een behoorlijk advocaat betaamt ten opzichte van de wederpartij; berichten aan derden.
- Vertrouwelijkheid van (mediation) gesprekken, ook zonder formele afspraak daarover.

Mrs. X en Y traden op voor de ex-echtgenoot van klagster in een echtscheidingsprocedure. Klager verwijt hen dat zij vertrouwelijke informatie hebben misbruikt en de rechtbank onjuist hebben geïnformeerd. Het gaat om informatie verkregen uit een driegesprek met een psycholoog en een gesprek over mediation. De raad van discipline was van oordeel dat Mrs. X en Y de rechtbank onjuist hadden geïnformeerd en legde op die grond aan Mrs. X en Y een waarschuwing op.

Het Hof van Discipline stelt vast dat Mrs. X en Y in een processtuk mededelingen hebben gedaan over de inhoud van een gesprek dat klager

en haar ex-echtgenoot hadden met de psycholoog van de klager. Naar het oordeel van het hof vloeit de vertrouwelijkheid van een dergelijk gesprek al voort uit de aard daarvan, ook al is er geen formele afspraak tot geheimhouding gemaakt. Het bedoelde gesprek betrof immers de achtergronden van het mislopen van het huwelijk en daarmee voor beide echtelieden zeer intieme en persoonlijke aspecten. Het hof acht dan ook, anders dan de raad, de klacht dat Mrs. X en Y op dit punt vertrouwelijke informatie hebben misbruikt, gegrond. Niet gegrond acht het hof de klacht dat Mrs. X en Y de rechtbank hierover onjuist hebben geïnformeerd. In de relevante passage in het verweerschrift stond dat klager wraakgevoelens zou koesteren jegens haar ex-echtgenoot en daarom niet bereid zou zijn zich in de omgangsregeling soepel op te stellen. Dit, aldus het hof, betreft een interpretatie van de cliënt van Mrs. X en Y. Hoewel een meer subtiel verwoording de voorkeur zou hebben verdiend, is het hof niet van oordeel dat zij, door deze interpretatie aan de rechter over te brengen, tuchtrechtelijk verwijtbaar hebben gehandeld. Uit door Mrs. X en Y in de procedure

overgelegde brieven van een mediator kan worden afgeleid dat klager en haar ex-echtgenoot enkele gesprekken met een mediator hebben gevoerd, maar dat deze gesprekken niet zijn voortgezet en dat het niet tot ondertekening van een bemiddelingsovereenkomst is gekomen. Naar het oordeel van het hof is het, ook al is geheimhouding formeel nog niet afgesproken, niet de bedoeling dat uit gesprekken in de premediationfase mededelingen aan de rechtbank worden gedaan als het niet tot een mediationovereenkomst komt. De klacht dat Mrs. X en Y ook op dit punt vertrouwelijke informatie hebben misbruikt, acht het hof dus gegrond. Naar het oordeel van het hof mochten Mrs. X en Y voor hun cliënt bij de rechtbank wel de stelling verdedigen dat er een overeenkomst tot stand was gekomen en mochten zij het (niet-ondertekende) stuk waarin dat volgens hen was neergelegd, aan de rechtbank presenteren. Het hof acht het klachtonderdeel wat betreft het misbruik van vertrouwelijke informatie verkregen uit het gesprek met de psycholoog en uit de mediation alsnog gegrond en handhaaft de waarschuwing.

KLACHT OVER GEDEELTELIJKE PRIVÉGEDRAGING

- Hof van Discipline, 6 december 2013, zaak nr. 6752, ECLI:NL:TAHVD:2013:336.
- Grenzen van het tuchtrecht; de advocaat privé.
- Klachten over privégedragingen zijn steeds ontvankelijk. Dan geldt de beperkte maatstaf of de gedraging van de advocaat in het licht van zijn beroepsuitoefening absoluut ongeoorloofd moet worden geacht.

Klager en mr. X zijn betrokken geweest bij een aanrijding. Mr. X heeft daarop aangifte gedaan tegen klager wegens poging tot doodslag en doorrijden na aanrijding. Klager verwijt mr. X dat hij de toedracht en de feiten van de aanrijding vals heeft weergegeven in de aangifte. Hij heeft daarbij gebruikgemaakt van briefpapier van zijn kantoor terwijl het een privékwestie betreft. De raad van discipline heeft de klacht ontvankelijk verklaard met de overweging dat voldoende verband met de praktijkuitoefening van mr. X aan-

Juni
2014

wezig is, omdat hij zowel in de strafrechtelijke als in de civielrechtelijke kwestie uitvoerig gecorrespondeerd heeft op briefpapier van zijn kantoor en daarbij zijn beroepsuitoefening als advocaat uitdrukkelijk naar voren heeft gebracht.

Het Hof van Discipline oordeelt dat de raad daarmee miskent dat een klacht over een privégedraging van een advocaat steeds ontvankelijk is, maar slechts dan (vol) wordt getoetst aan de in artikel 46 Advocatenwet genoemde maatstaven indien daartoe voldoende aanknopingspunten met de praktijkuitoefening zijn; in andere gevallen geldt de beperkte maatstaf of de gedraging van de advocaat in het licht van zijn beroepsuitoefening absoluut ongeoorloofd moet worden geacht. Wordt over meer dan één gedraging geklaagd, dan moet de tuchtrechter volgens het hof voor elk van die gedragingen afzonderlijk beoordelen of de eerste (volle) toetsing moet plaatsvinden, dan wel de tweede (beperkte) toetsing. De aangifte tegen klager betreft volgens het hof een privégedraging van mr. X. Aanknopingspunten met zijn praktijkuitoefening als advocaat ontbreken, zodat slechts ter beoordeling is of mr. X zich in het licht van zijn beroepsuitoefening absoluut ongeoorloofd heeft gedragen. Daarvan is geen sprake nu mr. X in zijn aangifte zijn zienswijze op de feitelijke gang van zaken heeft gegeven en er – anders dan klager kennelijk meent – geen aanknopingspunten zijn voor de veronderstelling dat mr. X deze willens en wetens onjuist heeft weergegeven. Met betrekking tot de door mr. X verzonden schrifturen, veelal op briefpapier van zijn kantoor, overweegt het hof dat, hoewel het in het algemeen niet verstandig is als advocaat een eigen zaak te behandelen, niet gezegd kan worden dat dit enkele feit tuchtrechtelijk laakbaar is. Wel moet dan volle toetsing aan de

maatstaven van art. 46 Advocatenwet plaatsvinden. Over de inhoud van de schrifturen oordeelt het hof dat niet kan worden gezegd dat mr. X tuchtrechtelijk laakbaar heeft gehandeld nu niet gebleken is dat hij willens en wetens een valse weergave van de feitelijk gang van zaken heeft gegeven.

Het Hof van Discipline is met de raad van oordeel dat de klacht ongegrond is.

WERKZAAMHEDEN STAGIAIRE TEGEN TARIEF PARTNER

- Raad van Discipline 's-Hertogenbosch, 9 september 2013, zaak nr. L38-2013, ECLI:NL:TADRSH:2013:59.
- Financiën; zorg voor de cliënt; kwaliteit van de dienstverlening. Gedragsregels 4, 5, 23 en 25.
- Gebruikelijk is dat voor een advocaat-stagiaire een lager tarief wordt gehanteerd. Een afwijking daarvan moet uitdrukkelijk onder de aandacht worden gebracht.

Het kantoor van mr. X heeft klager geadviseerd over een huurgeschil. De werkzaamheden zijn feitelijk verricht door mr. Y, een stagiaire van mr. X. Het in rekening gebrachte tarief bedraagt 265 euro per uur. In de opdrachtbevestiging wordt nadrukkelijk gewezen op de mogelijkheid dat het dossier wegens drukke werkzaamheden of om andere redenen niet door mr. X zelf zal worden behandeld, maar ter verdere inhoudelijke behandeling zal worden overgedragen aan een van zijn kantoorgenoten. Klager heeft steeds met mr. Y contact gehad en heeft de tussentijdse declaraties ook voldaan. Voor een advocaat-stagiaire is het tarief van 265 euro hoog, aldus de raad. Gebruikelijk is dat voor het inschakelen van een advocaat-stagiaire een lager tarief wordt gehanteerd dan voor een niet-

stagiaire. Als daarvan wordt afgeweken, bijvoorbeeld omdat geen sprake is van een gemiddelde stagiaire maar van iemand die bijzondere ervaring op het desbetreffende gebied heeft, dient dat volgens de raad uitdrukkelijk aan de cliënt onder de aandacht gebracht te worden. In dit geval is dat niet gebeurd, maar is zonder enige toelichting voor de stagiaire hetzelfde tarief als voor mr. X zelf gerekend. Hierover wordt naar het oordeel van de raad terecht geklaagd. Verder zijn volgens klager ten onrechte kosten voor het indienen van een herstelexploit in rekening gebracht. Het was niet gebleken dat het herstelexploit noodzakelijk was omdat klager de stukken te laat toegezonden had. De raad acht ook dit klachtonderdeel gegrond. De raad legt mr. X de maatregel van berisping op.

WERKZAAMHEDEN DOOR NIET-JURIST

- Hof van Discipline, 11 november 2013, zaak nr. 6586, ECLI:NL:TAHVD:2013:288.
- Financiën; zorg voor de cliënt; wat een advocaat behoorlijk betaamt. Gedragsregel 38.
- Toegevoegd advocaat mag werkzaamheden niet overlaten aan niet-jurist.

Mr. X heeft zich zesmaal door de Raad voor Rechtsbijstand aan klager laten toevoegen, terwijl zij de werkzaamheden overliet aan haar kantoorgenoot Y, die geen advocaat of jurist was. Mr. X stelt de werkzaamheden te hebben gecontroleerd. Wat de inhoud en omvang van die controle is geweest, is echter niet duidelijk geworden. Mr. X heeft geen enkele maal persoonlijk contact met klager gehad. De raad van discipline legde hiervoor een waarschuwing op.

Het Hof van Discipline oordeelt dat klager in elk geval erop mocht ver-

trouwen dat, nu een advocaat aan hem werd toegevoegd, de behandeling van zijn zaak ook door een advocaat zou worden gedaan. Volgens het hof kan niet volstaan worden met een enkele waarschuwing. Het hof legt de maatregel van berisping op.

ONJUISTE STRATEGIE

- Raad van Discipline Amsterdam, 15 oktober 2013, zaak nr. 13-119A, ECLI:NL:TADRAMS:2013:117.
- Zorg voor de cliënt; kwaliteit van de dienstverlening. Gedragsregel 8.
- Niet wijzen op risico's van langere gevangenisstraf vanwege wijziging regeling voorwaardelijke invrijheidstelling.

Klager verwijt mr. X dat hij heeft gekozen voor een strategie om twee strafzaken samen te voegen en de behandeling ter zitting van het gerechtshof uit te laten stellen, zonder klager op het risico te wijzen dat hij als gevolg van de invoering van een nieuwe regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling een groter deel van een op te leggen gevangenisstraf zou moeten uitzitten.

De raad van discipline oordeelt dat mr. X tuchtrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld door een aanstaande wijziging in deze regeling, die grote gevolgen voor de duur van de vrijheidsbeneming van klager kon hebben, en die ook heeft gehad, niet bij klager aan de orde te stellen toen zij de strategie in hoger beroep bepaalde. Hierdoor heeft klager geen doordachte keuze kunnen maken over een omstandigheid die er uiteindelijk toe heeft geleid dat hij zeven maanden langer in de gevangenis moest doorbrengen, aldus de raad. De effecten daarvan voor klager zijn zodanig ernstig dat de raad de maatregel van berisping oplegt.

TEN SLOTTE

Algemeen deken
Walter Hendriksen

Lang leve de rechtsstaat

Vorige week was ik te gast bij het radio-programma *Goedemorgen Nederland*. Aanleiding was een enquête over de staat van de rechtsstaat. Een onderwerp dat mij na aan het hart ligt. Bijna vijfhonderd advocaten hebben hun mening gegeven over het beleid van dit kabinet. Een aantal uitkomsten wil ik u niet onthouden. Zo vindt slechts één procent van de advocaten dat de rechtsstaat er op vooruit is gegaan de afgelopen vier jaar. En drie op de vier zegt dat de rechtsbijstand in gevaar komt door de bezuinigingen. Hoewel ik zelf de vragenlijst niet heb ingevuld, herken ik deze uitkomsten. De toegang tot de rechter is inderdaad ernstig in gevaar en dat komt met name door de korting op de gefinancierde rechtshulp.

Laat ik u nog een keer het plaatje schetsen. Er waren bezuinigingen tot medio 2013. Toen ging er van de 450 miljoen euro 65 miljoen af. Halverwege vorig jaar is aangekondigd daar nog eens 85 miljoen euro vanaf te doen. En dan komen we echt in de gevarenzone. Dan komen we in de gevarenzone voor bijna veertig procent van de Nederlanders die een beroep doen op de gefinancierde rechtshulp. Mensen die toegang tot de rechter zoeken op het gebied van strafrecht, sociaal verzekeringsrecht, huurrecht, noem ze allemaal maar op. Zaken die voor zestig procent plaatsvinden in procedures tegen de staat. Daar komt de toegang tot het

recht en de toegang tot de rechter ernstig in gevaar. Dat blijf ik onacceptabel vinden. Het is op bijstandsniveau binnenkort volstrekt onmogelijk om een advocaat te betalen en dan is het kiezen: ofwel niet naar de rechter, ofwel proberen een advocaat te vinden die gratis het werk doet. Maar dat laatste is uiteindelijk voor de advocatuur ook niet doenlijk. Er moet een redelijke vergoeding zijn en blijven voor de handhaving van de kwaliteit.

Vorige week heeft de Orde, mede namens de specialisatieverenigingen VSAN/VSAA, een reactie gestuurd op de ter consultatie voorgelegde Algemene Maatregel van Bestuur in het kader van de taakstelling op gefinancierde rechtsbijstand. Want het einde lijkt helaas nog niet in zicht. In deze brief doen wij (weer) een oproep aan het parlement en de bewindspersonen om toch vooral de nog komende bezuinigingsmaatregelen in onderlinge samenhang te behandelen. Zodat in elk geval gepoogd wordt de toegang tot het recht en de rechter zo veel mogelijk in stand te houden.

Voorlopig raken we niet uitgepraat over dit onderwerp. Zo staat ons jaarcongres, op 26 september in het Spant! in Bussum, in het teken van Rechtsstaat in recessie. Daar verwacht ik vlijmscherpe discussies en mooie inhoudelijke debatten, vooral ook over onze eigen rol als advocatuur. Ik kijk er nu al naar uit.

Alle vakmanschap op het gebied van ICT in huis.

Lexxyn Groep bundelt de krachten van ICT-bedrijven die zich specifiek richten op de juridische sector. Met vaksoftware als CClaw, FORTUNA, NEXTmatters, assyst, BigHand en ContactManager, maar ook met cloud computing, kantoorautomatisering, document-management, webdiensten en portals en telefonie.

Vakmanschap begint hier: 088 - 002 84 00.

Maak een afspraak met onze specialisten of kijk op:

www.lexxyn.nl

AL 5 JAAR HÉT CONGRES VOOR
SUCCESVOL ONDERNEMEN
IN DE ADVOCATUUR

ADVOCATUUR CONGRES 2014

Thema: Ondernemen met lef 20 EN 21 NOVEMBER TE HOUTEN

- **Topsprekers op het gebied van innovatieve strategie, daadkrachtig management én gedurfd ondernemen**
- **Toegespitst op de praktijk bij advocatenkantoren**

Heeft u het lef om de crisis te trotseren? Bezoek dan het ADVOCATUUR CONGRES 2014.

De komende jaren zal het voor veel advocatenkantoren moeilijk worden om de economische tegenwind te trotseren. Er is visie én daadkracht nodig bij bestuurders en directeuren om hun onderneming door deze turbulente periode te loodsen. En om het kantoor klaar te stomen voor de nieuwe realiteit die zich aandient ná de crisis. Heeft u het lef om écht te innoveren, moeilijke beslissingen te nemen en het roer om te gooien als dat nodig is? Kom dan naar het Advocatuur Congres 2014.

Het Advocatuur Congres 2014 biedt u in twee zeer intensieve dagen alle handvatten voor het ontwikkelen van een visie, het neerzetten van een strategie en de implementatie daarvan. Dit jaar wordt de aftrap gedaan door een topeconoom die haar visie geeft op het huidige én toekomstige speelveld waarin de advocatuur zich beweegt. Moeten we rekening houden met grote aantallen faillissementen? En hoe gaat u er als bestuurder voor zorgen dat u niet tot die kantoren behoort die ten onder gaan? Een forse uitdaging, die vraagt om visie en het lef om innovatief te ondernemen. Andere grote namen uit het vakgebied gaan eveneens in op het innovatieve lef dat advocatenkantoren moeten tonen om sterker uit de crisis te komen. U vindt alle sprekers in het programmaoverzicht.

Opleidingscertificaat

Na afloop van het congres ontvangt u een op naam gesteld opleidingscertificaat met hierop vermeld het aantal opleidingsuren (13), de namen van de inleiders en een samenvatting van het programma.

GA NAAR WWW.ADVOCATUURCONGRES.NL

- voor een uitgebreide beschrijving van het programma
- voor meer informatie over de sprekers
- om online in te schrijven

Programma

Binnen het thema 'Ondernemen met lef' komen uiteenlopende zaken aan de orde, zoals strategie, innovatie, leiderschap, personeelsmanagement, 'het meekrijgen van de organisatie' en acquisitie. De sprekers zijn belangrijke managementdenkers en innovatieve topondernemers die wetenschappelijke inzichten en succesvolle ervaringen relevant weten te maken voor uw dagelijkse praktijk. Het Advocatuur Congres 2014 wordt exclusief georganiseerd voor bestuurders en directeuren van advocatenkantoren. De sessies gaan dan ook over zaken die voor de deelnemers direct herkenbaar zijn. Ook tijdens de informele momenten leidt dit ongetwijfeld tot interessante gesprekken.

Donderdag 20 november 2014

- Opening door **Bert Hokken** (dagvoorzitter)
- De stand van het land, en welke uitdagingen brengt dit met zich mee voor de advocatuur door **prof. Barbara Baarsma**
- Diversiteit in de Advocatuur? De rol van HRM door **prof. Mandy van der Velde**
- Ondernemerschap, innovatie en strategie vanuit de praktijk belicht door topondernemer **Michiel Muller**
- Never waste a good crisis door **prof. Jeroen Smit**
- De slimme organisatie door strateeg, innovator en leiderschapsexpert **Menno Lanting**

Vrijdag 21 november 2014

- Minimal management, veel ingewikkelder is het niet door **topondernemer Paul Verburgt**
- Re-inventing business: ontworpen business model advocatuur onvermijdelijk door **prof. Henk Volberda**
- De advocaat als HELD: de noodzaak van bevlogen leiderschap voor juridische kennisorganisaties door **dr. Bas Kodden**
- Succesvol én klantgericht innoveren in diensten door **prof. Rudy Moenaert**

HOK kEn

Management & Advies